

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

Vejledning om grundbetaling 2022

og generel vejledning om at søge
direkte arealstøtte

Udgivet januar 2022
Opdateret Juni 2022

Vejledning om grundbetaling 2022
og generel vejledning om at søge direkte areal-
støtte

Denne vejledning er udarbejdet af Landbrugsstyrelsen i 2021/2022.

Foto: Skyfish
© Landbrugsstyrelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbst.dk
www.lbst.dk

ISBN: 978-87-7120-047-8

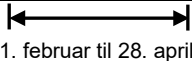
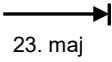
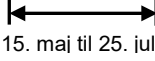
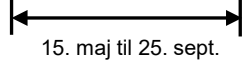
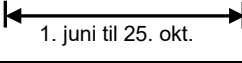

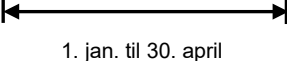
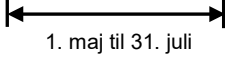
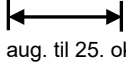
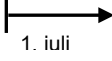
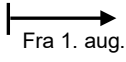
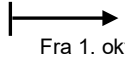
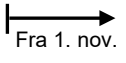
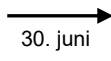
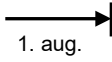

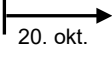
Indhold

1. Kort om direkte arealstøtte	8
1.1 Oversigt over ordningerne for direkte arealstøtte	8
1.2 Krav, der skal opfyldes for at få direkte arealstøtte	9
1.3 Kort om ansøgning om direkte arealstøtte	9
1.4 Kort om udbetaling af direkte arealstøtte	10
1.5 Siden sidst	10
2. Generelle støttebetingelser	11
2.1 Sådan søger du om grundbetaling og grøn støtte	14
2.1.1 Frister	15
2.1.2 Ændring af marker i fællesskemaet	16
2.1.3 Ændring af afgrødekode	16
2.1.4 Ændring af MFO-typer	16
2.1.5 Marker under artikel 32	17
2.1.6 Force majeure og usædvanlige omstændigheder	17
2.1.7 Fuldmagt	17
2.1.8 Fuldmagt til ophørt CVR-nummer	18
2.1.9 Hvis du får nyt CVR-nummer efter ansøgningsfristen	18
2.1.10 Overdragelse af betalingsrettigheder	18
2.2 I hvilke situationer er du aktiv landbruger?	19
2.2.1 Ansøgere, der kun har arealer omfattet af undtagelsen i artikel 32	19
2.3 Du skal råde over arealerne på datoen for ansøgningsfristen	20
2.3.1 Direkte støtte til arealer, du har forpagtet	20
2.3.2 Direkte støtte til arealer, du har brugsret til	20
2.4 Arealerne skal være støtteberettigede hele året	21
2.5 Det ansøgte areal fremgår af fællesskemaet 23. maj 2022	21
2.6 Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit fællesskema	21
2.7 Minimumskrav for at modtage direkte betalinger	22
2.7.1 Sammenhængende arealer under 0,30 ha	23
2.8 Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?	23
2.8.1 Hvilke krav indgår i krydsoverensstemmelsen?	24
2.8.2 Sammenhæng mellem GLM-krav og støttebetingelser	24
3. Hvilke arealer er støtteberettigede til grundbetaling?	26
3.1 Generelt for alle landbrugsarealer	27
3.2 Flerårige kulturer	27
3.3 Landbrugsarealer med græs	27
3.3.1 Hvornår er et græsareal permanent græs?	28
3.3.2 Støttebetingelser for arealer med græs	30
3.4 Braklagte arealer	31
3.4.1 Støttebetingelser for brak	32

3.4.2	Vær opmærksom på forbudsperioden	36
3.4.3	Krydsoverensstemmelseskrav om plantedække på braklagte arealer	37
3.4.4	Omlægning af braklagte arealer	37
3.5	Støttebetingelser for arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer	38
3.6	Støttebetingelser for arealer med hamp	38
3.7	Permanente afgrøder	39
3.7.1	Støttebetingelser for lavskov.....	39
3.7.2	Støttebetingelser for frugttræer og -buske	42
3.7.3	Støttebetingelser for elefant- og røgræs.....	43
3.7.4	Støttebetingelser for frøavlsbevoksninger	43
3.8	GLM-landskabs-elementer	43
3.9	Vildtafgrøder	44
3.10	Vildt- og bivenlige tiltag	44
3.10.1	Vildtstriber	46
3.10.2	Barjordsstriber.....	46
3.10.3	Lærkepletter	47
3.10.4	Insektvolde	47
3.10.5	Vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer.....	47
3.10.6	Vildt- og bivenlige tiltag på arealer med miljøtilsagn	47
3.11	2 m-bræmmer langs vandløb og søer	47
3.12	Grundbetaling til vand-, miljø- og skovrejsningsprojekter 'Under artikel 32'	48
3.12.1	Generelle betingelser for arealer under undtagelsen i artikel 32.....	49
3.12.2	Miljøtilsagn under artikel 32	50
3.12.3	Arealer med projektilsagn om etablering af minivådområder	52
3.12.4	Vand-, natur- og skovprojekter under artikel 32	53
3.12.5	Skovrejsningsprojekter.....	55
3.13	Landbrug med blandet produktion – en form for skovlandbrug	57
4.	Hvilke arealer er ikke støtte-berettigede til grundbetaling?	60
4.1	Tilladte aktiviteter uden tidsmæssig begrænsning.....	60
4.1.1	Tilladte aktiviteter i længere perioder	61
4.1.2	Tilladte aktiviteter i kortere perioder	61
4.2	Ikke-støtteberettigede arealer.....	62
4.3	Permanent vandlidende arealer er ikke støtteberettigede	64
4.4	Veje og kørespor	64
4.5	Arealer med solceller	66
5.	Markblokke og markkort	67
5.1	Du skal tegne og anmelde dine marker	67
5.1.1	Du skal tegne alle de landbrugsarealer, du råder over på bedriften.....	68
5.1.2	Indtegning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling"	68
5.1.3	Overlap mellem marker.....	69
5.2	Hvad er en markblok, og hvad bruges den til?	69
5.2.1	Opdatering af markblokke	70
5.2.2	Arealer, du kan tegne uden for markblok.....	70
5.2.3	Markblokke med reduceret støtteberettiget areal	71
5.2.4	Beregning af markblokkens støtteberettigede areal	72

5.3 Forslag om ændring af markblokke, "Fradrag grundbetaling", GLM søer og GLM fortidsminder	73
5.3.1 Sådan sender du forslag om ændring af markblokke	74
5.4 Markblokkens støtteprocent på permanent græs	74
5.4.1 Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent.....	75
5.4.2 Hvordan tegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?	76
5.5 Er arealet omdrift, permanent græs eller permanente afgrøder	79
5.6 Arealer med grundbetaling under artikel 32	80
6. Udbetaling af direkte arealstøtte	81
6.1 Udbetaling af støtten	81
6.1.1 Transport i støtten	82
6.1.2 Indberetning til Skat	82
6.2 Udbetaling af støttebeløb sker efter endt sagsbehandling	82
6.3 Nedsættelser	82
6.3.1 Nedsættelse af de individuelle ordningssager	83
6.3.2 Forsinket ansøgning.....	83
6.3.3 Nedsættelse, hvis ikke alle arealer anmeldes.....	83
6.3.4 Grundbetaling nedsættes.....	84
6.3.5 Fradrag i den samlede støtte (capping)	84
6.3.6 Finansiell disciplin	84
6.3.7 Nationalt loft for direkte støtte	84
6.4 Uberettiget udbetalt støtte	84
6.5 Forældelsesregler	85
6.6 Klagemulighed	85
7. Kontrol	86
7.1 Høring efter administrativ kontrol	86
7.2 Undgå fejl	87
7.3 Kontrol i forhold til indtegninger af marker	87
7.4 Kontrol af forholdene på stedet	87
7.4.1 Satellitbaseret kontrol.....	87
7.5 Sanktion for arealafvigelse under grundbetalingsordningen, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere	91
7.6 Sanktion, hvis ikke alle arealer anmeldes	95
7.6.1 Sanktion for manglende anmeldelse af landbrugsarealer	96
7.7 Sagsbehandling af ansøgninger under artikel 32	96
8. Bøder og strafbare forhold	98
8.1 Svindel med støtteberettigelse og misbrug af tilskud	98
9. Behandling og offentliggørelse af data	99
9.1 Overførsel af data	100
10. Retsgrundlag	102
10.1 EU-regler	102
10.2 Danske regler	103
10.2.1 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris ressortområde	103

10.2.2	Øvrige ressortområder	104
Bilag 1.	Stikordsregister.....	105
Bilag 2.	Ordliste	107

Frister for direkte arealstøtte i Fællesskema 2022	
Ansøgningsperiode 1. februar til 28. april	 1. februar til 28. april
Ændringsfrist og frist for forsinket ansøgning 23. maj	 23. maj
Periode for flere afgrødekategorier	
Afgrøde på arealet 15. maj til 25. juli tæller som afgrødekategori	 15. maj til 25. juli
Dyrkningsfrister	
Dyrkningsperiode 15. maj til 25. september, hvor arealet skal anvendes landbrugsmæssigt	 15. maj til 25. sept.
Slåningsperiode – permanent græs og græs i omdrift	
Slåning obligatorisk mindst én gang 1. juni til 25. oktober	 1. juni til 25. okt.
Brak – perioder	
Slåningsbrak, forårsslåning – slåning mindst én gang 1. april til 30. april	 1. april til 30. april
Blomsterbrak og bestøverbrak – forårsplojning + isåning af frøblanding senest 30. april. 2-årigt aktivitetskrav	 1. jan. til 30. april
Brak – slåningsforbud 1. maj til 31. juli	 1. maj til 31. juli
Slåningsbrak, sommer slåning – slåning mindst én gang 1. august til 25. oktober	 1. aug. til 25. okt.
Fra brak til dyrket	
Nedvisning før vinterafgrøder må påbegyndes 1. juli	 1. juli
Jordbehandling før vinterafgrøder må påbegyndes 1. august	 Fra 1. aug.
Jordbehandling for vårsæede afgrøder må påbegyndes i. oktober: JB 7-9	 Fra 1. okt.
Jordbehandling af vårsæede afgrøder må påbegyndes 1. november: JB 5-6 og 10-11	 Fra 1. nov.
MFO-efterafgrøder	
Græsudlæg – udsåningsfrist 30. juni.	 30. juni
Efterafgrøder – generel udsåning – frist 1. august	 1. aug.
Efterafgrøder – korsblomstrede, honningurt, alm. rug, stauderug, vårbyg, havre eller hybridrug – udsåningsfrist 20. august med mulighed for udskydelse til 7. september	 20. aug. eller 7. sep.
Efterafgrøder og græsudlæg – tidligste destruktion 20. oktober (eller senere hvis muligheden for udskudt etablering er benyttet).	 20. okt.

1. Kort om direkte arealstøtte

I alle EU's medlemslande får landmænd direkte arealstøtte. Hovedformålet med arealstøtten er at sikre forsyningerne af fødevarer på en måde, der er mere miljøvenlig end tidligere. Danske landmænd får ca. 6 milliarder kr. i direkte arealstøtte om året.

Mange af de konkrete regler for støtte er fastsat i EU's fælles regler. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastlægger den del af reglerne, som Danmark selv kan bestemme.

Overordnet set gælder regelsættet til og med år 2022, hvorefter en ny landbrugsreform forventes at træde i kraft. Der arbejdes aktivt i EU og på nationalt plan på at forenkle EU-regelsættet for den direkte landbrugsstøtte.

1.1 Oversigt over ordningerne for direkte arealstøtte

Som landbruger har du mulighed for at søge om direkte arealstøtte under følgende ordninger:

- grundbetaling
- grøn støtte
- støtte til unge nyetablerede landbrugere
- ø-støtte.

Yderligere findes ordningen:

- slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

I denne vejledning kan du læse de betingelser, der gælder for grundbetaling, hvis du søger støtte i 2022. Du kan læse om de øvrige ordninger for direkte arealstøtte og slagtepræmie i separate vejledninger. Vi har udarbejdet fem vejledninger:

- Vejledning om grundbetaling
- Vejledning om grøn støtte
- Vejledning om støtte til unge nyetablerede landbrugere
- Vejledning om betalingsrettigheder og national reserve
- Vejledning om slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

Du kan desuden læse om ø-støtte i vores faktaark.

[Læs faktaark om ø-støtte](#)

1.2 Krav, der skal opfyldes for at få direkte arealstøtte

Grundbetaling er betegnelsen for den grundlæggende støtteordning. Grundbetalingen kan søges af landbrugere, både personer og virksomheder, der råder over et landbrugsareal, og som udfører mindst én landbrugsaktivitet inden for landbrugs- eller gartneriproduktion.

For at få udbetalt grundbetaling er det et krav, at landbrugerne, udover at råde over et støtteberettiget landbrugsareal, har et tilsvarende antal betalingsrettigheder og opfylder minimumsbetingelserne for at modtage direkte betalinger¹. Som landbruger kan du få grundbetaling, både for arealer, der anvendes landbrugsmæssigt, og arealer, som du braklægger².

En del af den direkte støtte bliver udbetalt på betingelse af, at landbrugerne overholder tre grønne krav. De grønne krav gælder for konventionelle landbrugere og for bedrifter af en vis størrelse³.

Derudover vil nyetablerede landbrugere kunne få forhøjet landbrugsstøtte i 5 år, hvis de ansøger om grundbetaling inden det kalenderår, hvor de fylder 41 år, og senest fem år efter deres første etablering som driftsleder⁴.

Ø-støtte gives som ren EU-støtte i form af en ekstrabetaling oven i den årlige grundbetaling, som landbrugerne modtager pr. ha på deres landbrugsjord⁵.

Støttebeløbet for grundbetaling beregnes på baggrund af betalingsrettighedernes værdi og afhænger ikke af, hvad du dyrker på arealerne – hertil lægger vi den grønne støtte. For at du som landbruger kan få udbetalt det fulde støttebeløb, skal reglerne om krydsoverensstemmelse også overholdes⁶.

1.3 Kort om ansøgning om direkte arealstøtte

For at søge om direkte arealstøtte skal du hvert år indsende et fællesskema, hvor du anmelder de arealer, du søger støtte til⁷. Du skal indtegne alle dine landbrugsarealer i Internet Markkort (IMK) og sende markkortet sammen med fællesskemaet. Arealerne for de indtegnede marker i IMK bliver overført til fællesskemaet som det areal, du anmelder til grundbetaling og de øvrige arealbaserede støtteordninger⁸.

Du sender fællesskema med markkort elektronisk via Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri selv⁹. Ansøgningen skal være modtaget, dvs. registreret elektronisk af Landbrugsstyrelsen, senest 28. april 2022, kl. 23:59:59¹⁰.

¹ §§ 4 og 5 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

² § 8 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

³ Kapitel 5 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁴ Kapitel 6 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), og artikel 50, stk. 2, litra a og b, i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.

⁵ Kapitel 7 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁶ § 3 i bekendtgørelse nr. 1108 af 11. november 2019, jf. artikel 91, stk. 1 og artikel 93 i forordning (EU) 1306/2013 af 17. december 2013

⁷ § 3 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁸ § 12 i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

⁹ § 9 i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

¹⁰ § 7, stk., 1 i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

Fællesskemaet skal sendes i det samme CVR- eller CPR-nummer, som betalingsrettighederne er registreret på. Du kan ikke få støtte, hvis fællesskema og betalingsrettigheder er registreret på forskellige numre.

Du finder Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri's Tast selv med fællesskema og tilhørende markkort på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

1.4 Kort om udbetaling af direkte arealstøtte

Direkte arealstøtte bliver udbetalt fra 1. december 2022 til 30. juni 2023. Beløbet udbetales til ansøgerens NemKonto¹¹.

Hvis du har anmeldt MFO-græsudlæg på en mark med majs, bliver den direkte arealstøtte muligvis først udbetalt fra medio januar 2023. Det afhænger af, hvornår majsens høstes, og hvornår vores kontrol af efterafgrøder kan afsluttes.

1.5 Siden sidst

I dette afsnit kan du læse om de væsentligste ændringer af reglerne for direkte arealstøtte i forhold til sidste år.

Ny bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.

Vi har udstedt en ny bekendtgørelse om direkte støtte. Der er nogle ændringer i den nye bekendtgørelse i forhold til den for 2021. En af ændringerne er en ophævelse af § 34, stk. 4, som angiver en bestemmelse om rådighed over betalingsrettigheder, der ikke længere anvendes i praksis. Derudover ophæves §§ 49-51 om referenceandelen og regler for omlægning og genetablering af permanente græsarealer, da der ikke bliver brug for bestemmelserne i 2022. §§ 54 og 56 ophæves også, fordi de henviser til lovens direkte anvendelige regler. Vi ændrer ikke på, hvordan reglerne er blevet forstået eller administreret indtil nu.

Som noget nyt i 2022 skal en erklæring om grundbetaling under undtagelsen i artikel 32 være vedlagt dit fællesskema senest pr. ændringsfristen, så vi i samarbejde med Miljøstyrelsen har mulighed for at sagsbehandle arealerne i erklæringen inden december. Det kan du læse mere om i afsnit 3.12.4. Derudover kan permanente afgrøder, i form af træer og buske til frøproduktion, nu også være støtteberettigede, hvis det kan dokumenteres, at det er en certificeret (kåret) frøavlproduktion. Derfor har vi tilføjet en ny § 14, stk. 2 i bekendtgørelse om grundbetaling, Du kan læse mere om dette i pkt. 3.7.4. Endeligt ændres bestemmelsen om satellitbaseret monitorering i den nye § 52, hvor det bliver muligt for 2022 at indsende en mail som svar på partshøringen inden udløbet af høringsperioden. Bemærk, at det fortsat alene er billeder taget og indsendt ved brug af Landbrugsstyrelsens app-funktioner, der er godkendt dokumentation for opfyldelsen af aktivitetskravene. Det kan du læse mere om i afsnit 7.4.1.

Den nye bekendtgørelse har nr. 129 af 25. januar 2022. Du finder link til bekendtgørelsen i afsnit 10.2.

¹¹ Artikel 75, stk. 1, i forordning (EU) 1306/2013 af 17. december 2013

2. Generelle støttebetingelser

For at få udbetalt grundbetaling og grøn støtte skal du opfylde en række betingelser. Her er en oversigt over de væsentligste betingelser:

- **Du skal indsende dit fællesskema og markkort hvert år**

Du sender dit fællesskema via Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri Tast selv. I 2022 er fristerne:

- Ansøgningsfrist: 28. april 2022
- Frist for ændring af fællesskema og markkort: 23. maj 2022. Læs mere i afsnit 2.1.1.
- Frist for forsinket indsendelse af fællesskema og markkort: 23. maj 2022. Læs mere i afsnit 2.1.1.

Læs mere i afsnit 2.1 "Sådan søger du om grundbetaling og grøn støtte"

- **Du skal være aktiv landbruger**

Der er krav om, at du udfører mindst én landbrugsaktivitet i din virksomhed. De fleste ansøgere opfylder på forhånd betingelserne.

Læs mere i afsnit 2.2 "I hvilke situationer er du aktiv landbruger?"

- **Du skal råde over betalingsrettigheder, når ændringsfristen udløber**

Du kan kun få udbetalt grundbetaling for et areal, der svarer til det antal betalingsrettigheder i ha, som du råder over, når ændringsfristen udløber.

Læs mere i Vejledning om betalingsrettigheder og national reserve 2022.

- **Du skal indsende dit fællesskema og markkort hvert år**

Du sender dit fællesskema via Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri's Tast selv. I 2022 er fristerne:

- Ansøgningsfrist: 28. april 2022
- Frist for ændring af fællesskema og markkort: 23. maj 2022. Læs mere i afsnit 2.1.1.
- Frist for forsinket indsendelse af fællesskema og markkort: 23. maj 2022. Læs mere i afsnit 2.1.1.

Læs mere i afsnit 2.1 "Sådan søger du om grundbetaling og grøn støtte"

- **Du skal overholde tre grønne krav for at få udbetalt den del af støtten, der hedder "den grønne støtte"**

De tre krav er:

- Flere afgrødekategorier på bedriften
- 5 procent miljøfokusområder
- Opretholdelse af permanent græs.

Hvis du har et omdriftsareal på under 10 ha eller en stor andel af græs på din bedrift, får du udbetalt den grønne støtte, selvom du ikke overholder kravene. Hvis din bedrift er økologisk, kan du også være undtaget fra disse krav. Dette forudsætter, at alle marker er påbegyndt omlægning, og omlægningen skal være sket senest den dag, du indsender din ansøgning om grundbetaling. De omlagte arealer skal drives økologisk resten af året for at være undtaget.

Læs mere om kravene og om, hvem der er omfattet, i Vejledning om grøn støtte 2022.

- **Du skal råde over støtteberettigede arealer, når ansøgningsfristen udløber**

Du kan kun få udbetalt grundbetaling for et areal, hvis du råder over arealet, når ansøgningsfristen udløber.

Læs mere i afsnit 2.3 "Du skal råde over arealerne på datoen for ansøgningsfristen".

- **Du kan kun få udbetalt grundbetaling til arealer, som er registreret med et støtteberettiget areal i Internet Markkort (IMK)**

Eksempler på ikke-støtteberettigede arealer:

- arealer uden for markblok
- markblokke registreret med en støtteprocent på 0
- markblokke, hvor hele arealet er registreret som et taraareal
- arealer med "Fradrag grundbetaling".

Læs mere i kapitel 5 "Markblokke og markkort".

- **Du skal indsende dit fællesskema og markkort hvert år**

Du sender dit fællesskema via Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri's Tast selv. I 2022 er fristerne:

- Ansøgningsfrist: 28. april 2022
- Frist for ændring af fællesskema og markkort: 23. maj 2022. Læs mere i afsnit 2.1.1.
- Frist for forsinket indsendelse af fællesskema og markkort: 23. maj 2022. Læs mere i afsnit 2.1.1.

Læs mere i afsnit 2.1 "Sådan søger du om grundbetaling og grøn støtte"

- **Arealerne skal være støtteberettigede som landbrugsarealer hele året**

Det betyder, at du kun kan få grundbetaling, hvis dit areal overholder kravet om at være et landbrugsareal hele kalenderåret. Hvis dit areal holder op med at være støtteberettiget i løbet af året, f.eks. ved ekspropriation eller fordi det anvendes til ikke-landbrugsmæssige aktiviteter i en periode, som væsentligt hæmmer landbrugsaktiviteten, skal du trække arealet ud af din ansøgning.

Læs mere i kapitel 4 "Hvilke arealer er ikke støtteberettigede til grundbetaling?" og afsnit 2.1.2 "Ændring af marker i fællesskemaet".

- **Du skal anvende arealerne landbrugsmæssigt**

Landbrugsarealer skal anvendes til produktion, avl eller dyrkning af landbrugsprodukter eller bevares i en stand, der gør dem egnede til græsning eller dyrkning. Du skal derfor slå eller afgræsse græsarealer, slå brakarealer og holde arealer med flerårige kulturer og permanente afgrøder i en sådan stand, at hovedafgrøden ikke hæmmes af ukrudt.

Læs mere om de enkelte areal typer i kapitel 3 "Hvilke arealer er støtteberettigede til grundbetaling?".

- **Du skal anmelde alle arealerne på din bedrift**

Landbrugsarealer anmelder du på markplanen i fællesskemaet, mens du anmelder de øvrige arealer som et sumtal.

Læs mere i afsnit 2.6 "Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit fællesskema".

- **Du skal have mindst 2,00 ha støtteberettiget areal og tilhørende betalingsrettigheder**

Du skal have mindst 2,00 ha støtteberettiget areal og samtidig have betalingsrettigheder til dem.

Selvom du ikke opfylder kravet på 2,00 ha, kan du alligevel være berettiget til grundbetaling og den grønne støtte, hvis du i stedet er berettiget til mindst 300 euro i slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

Læs mere i afsnit 2.7 "Minimumskrav for at modtage direkte betalinger" samt i

[Vejledning om slagtepræmie 2022](#)

- **Du skal indsende dit fællesskema og markkort hvert år**

Du sender dit fællesskema via Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris Tast selv. I 2022 er fristerne:

- Ansøgningsfrist: 28. april 2022
- Frist for ændring af fællesskema og markkort: 23. maj 2022. Læs mere i afsnit 2.1.1.
- Frist for forsinket indsendelse af fællesskema og markkort: 23. maj 2022. Læs mere i afsnit 2.1.1.

Læs mere i afsnit 2.1 "Sådan søger du om grundbetaling og grøn støtte"

- **Dine støtteberettigede arealer skal være mindst 0,30 ha**

Det er et krav for at få grundbetaling, at dine arealer er mindst 0,30 ha hver især. Arealer under 0,30 ha kan dog på visse betingelser være støtteberettigede.

Læs mere i afsnit 2.7 "Minimumskrav for at modtage direkte betalinger", og afsnit 2.7.1 "Sammenhængende arealer under 0,30 ha".

- **Du skal overholde reglerne om krydsoverensstemmelse**

For at undgå fradrag i støtten skal du overholde reglerne om krydsoverensstemmelse. Det betyder bl.a., at du har plantedække på dine brakmarker, og at du ikke foretager dig noget, der kan have ødelæggende konsekvenser for GLM-fortidsminder, GLM-vandhuller og søer.

Læs mere i afsnit 2.8 "Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?".

Kort Introduktion

Hvis du har brug for en kort beskrivelse af ansøgningsprocessen, kan du få overblikket i vores Trin for trin-guide. Du kan også se en kort film om fællesskema og markkort. Derudover kan du finde tips om fuldmagter.

[Gå til Trin for trin-guide](#)

[Gå til film om fællesskema og markkort](#)

2.1 Sådan søger du om grundbetaling og grøn støtte

Du søger om grundbetaling og den grønne støtte ved at indsende fællesskema 2022 med markkort, hvor du har indtegnet alle dine marker. Du kan ikke indsende fællesskema med markkort i papirform. Du kan kun indsende via Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris Tast selv.

Det er dit eget ansvar at sikre, at du indsender fællesskema og markkort i det CVR- eller CPR-nummer, som råder over arealerne ved ansøgningsfristen, 28. april 2022. Husk derfor at tjekke, at du indsender i det rigtige CVR- eller CPR-nummer – ellers risikerer du, at du ikke kan få udbetalt din støtte.

Det er dit ansvar at sikre, at du bruger samme CVR- eller CPR-nummer i fællesskemaet som det nummer, dine betalingsrettigheder er registreret på.

Hvis du sender fællesskemaet i et forkert CVR- eller CPR-nummer, og du opdager fejlen efter 23. maj 2022, vil du få afslag på din ansøgning om støtte.

2.1.1 Frister

Du søger om grundbetaling og den grønne støtte ved at indsende Fællesskema 2022 med markkort, hvor du har indtegnet alle dine marker. Vi skal have modtaget det udfyldte fællesskema og markkort senest 28. april 2022 kl. 23:59:59¹².

Fristen for forsinket indsendelse af fællesskema og ændringsfristen er 23. maj 2022

Du har mulighed for at ændre i dit indsendte fællesskema og markkort og indsende dit fællesskema forsinket til og med 23. maj 2022¹³. I ændringsperioden kan du bl.a. tilføje marker og ændre størrelsen på dine marker.

Modtager vi dit fællesskema med markkort for 2022 i perioden 29. april til 23. maj 2022, bliver den støtte, som et rettidigt indsendt fællesskema kunne danne grundlag for, nedsat med 1 procent pr. arbejdsdag, som skemaet modtages efter ansøgningsfristen¹⁴.

Hvis vi modtager dit fællesskema efter kl. 23:59:59 23. maj 2022, vil din ansøgning blive afvist, ligesom du ikke længere kan ændre i dit fællesskema uden en eventuel sanktion. Du har dog mulighed for at nedskrive dine arealer. Se nærmere i afsnit 2.1.2.

Du kan løbende sende forslag om ændringer i markblokke via IMK. Hvis udvidelser af det støtteberettigede areal skal gælde for indeværende ansøgningsår, skal du sende ændringsforslaget senest 9. maj 2022. Sender du ændringsforslaget senere end 9. maj 2022, kan det ikke få virkning for ansøgningsåret 2022, men i stedet for 2023.

Datoerne er fastsat ud fra et hensyn til stabil IT-drift i forbindelse med ansøgningsrunden og for at sikre, at vi kan nå at behandle alle ændringsforslag og give ansøgerne tid at rette deres ansøgninger inden ændringsfristen.

Kun i de meget få tilfælde, hvor vi kan godkende en indlysende fejl, er der mulighed for en ændring af fællesskema-ansøgningen efter 23. maj 2022. For at fejlen er indlysende, skal vi umiddelbart kunne opdage den ved behandlingen af dit fællesskema.

Hvis du ikke kan opfylde støttebetingelserne, herunder overholde fristen for at indsende fællesskema, som følge af force majeure eller usædvanlige omstændigheder, kan du fortsat være berettiget til at modtage støtte. Se nærmere i afsnit 2.1.6.

¹² § 7, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

¹³ § 7, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

¹⁴ Artikel 13, stk. 1 i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014

Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler for miljø- og økologitilsagn. Du skal søge nyt tilsagn om økologisk arealtilskud eller pleje af græs- og naturarealer i et særskilt tilsagnsskema, som du kan finde i Tast selv. Fristen for at søge om nye miljø- og økologitilsagn er 3. december 2022.

2.1.2 Ændring af marker i fællesskemaet

Du tilføjer en mark eller gør en mark større

Hvis du tilføjer en ny mark eller gør en eksisterende mark større, skal du have rådighed over arealet 28. april 2022. Du kan ikke tilføje en ny mark eller tilføje et areal til en eksisterende mark efter 23. maj 2022, hvis du søger støtte til arealet.

Du fjerner en mark eller gør en mark mindre

Både før og efter 23. maj 2022 kan du fjerne en mark helt eller gøre en eksisterende mark mindre. Du foretager ændringen af markkortet i IMK og sender en ændring af fællesskemaet med det rettede areal. Hvis dine nye indtegninger af dine marker giver et mindre areal end tidligere, nedsætter vi din støtte svarende til det mindre areal.

Når du fjerner en mark eller gør en mark, som du har søgt grundbetaling til, mindre, kan vi nedsætte støtten yderligere, og du kan få en sanktion, hvis:

- vi efter 23. maj 2022 har kontaktet dig om, at der er uregelmæssigheder i støtteansøgningen for det pågældende areal.
- du har modtaget varsel om kontrolbesøg.
- du har haft kontrolbesøg, og vi har konstateret uregelmæssigheder for de pågældende dele af støtteansøgningen.

2.1.3 Ændring af afgrødekode

Du oplyser den afgrøde, du planlægger at dyrke på marken i perioden 15. maj til 25. juli, i fællesskemaet. Hvis du senere vælger en anden afgrøde, efter du har indsendt fællesskemaet, skal du sende en ændring af fællesskemaet senest 23. maj 2022. Hvis en afgrøde udvintrer, skal du også senest 23. maj 2022 oplyse den afgrøde, som du dyrker på marken.

Vi beregner, om du overholder kravet om flere afgrødekategorier, på baggrund af de afgrøder, du har oplyst senest 23. maj 2022. Disse oplysninger bruges også, hvis vi skal beregne en nedsættelse af din grønne støtte. Du kan godt ændre afgrødekoderne efter 23. maj 2022, men det kan ikke give dig en højere grøn støtte. Hvis vi foretager fysisk kontrol, er det afgrøderne konstateret ved den fysiske kontrol, der lægges til grund i sagsbehandlingen.

2.1.4 Ændring af MFO-typer

Dit samlede MFO-areal fremgår af siden "Opfyldelse af grønne krav" i fællesskemaet. Vi beregner, om du overholder kravet om 5 procent MFO, på baggrund af de arealer, afgrødekoder og afkrydsninger, du har oplyst senest 23. maj 2022. Disse oplysninger bruges også, hvis vi skal beregne en nedsættelse af din grønne støtte.

Til og med 23. maj 2022 kan du f.eks. ændre afgrødekoder for brak og lavskov, så dit MFO-areal bliver større, og du kan også anmelde flere MFO-græsudlæg og MFO-efterafgrøder.

Du kan i de fleste tilfælde godt skifte mellem MFO-typer efter 23. maj 2022, men det kan ikke give dig en højere grøn støtte. Hvis du skifter mellem MFO-typer, skal du kun sende en ændring af dit fællesskema, hvis det medfører, at du skal have udbetalt mindre grøn støtte. Hvis ændringen ikke betyder noget for din grønne støtte, behøver du ikke at sende den til os. Hvis du i ansøgningsskemaet har valgt sommerslåning af din brak, skal du være opmærksom på, at du efter ændringsfristen ikke kan ændre dette til forårsslåning.

2.1.5 Marker under artikel 32

Du skal være opmærksom på, at ændringsfristen er sidste mulighed for at ændre markens status i fællesskemaet til at være omfattet af artikel 32. Hvis din mark ikke opfylder de almindelige betingelser for grundbetaling, men er omfattet af artikel 32, skal du sætte hak i feltet "Under artikel 32" på siden "Markplan og grundbetaling" i dit fællesskema. Læs mere i afsnit 7.7.

2.1.6 Force majeure og usædvanlige omstændigheder

Hvis helt ekstraordinære og uforudsigelige omstændigheder medfører, at du ikke kan overholde frister eller betingelser for grundbetaling, grøn støtte, støtte til unge landbrugere eller ø-støtte, kan vi efter en konkret vurdering se bort fra det¹⁵.

Eksempler på sådanne omstændigheder kan f.eks. være dødsfald, alvorlig sygdom, naturkatastrofer eller brand samt udbrud af smitsom sygdom i din besætning¹⁶.

Omstændigheden skal vedrøre dig, din nærmeste familie eller din bedrift. Der skal være sammenhæng mellem omstændigheden og den manglende overholdelse af reglen.

For at der kan tages hensyn til omstændigheden, skal du underrette Landbrugsstyrelsen om den senest 15 arbejdsdage efter det tidspunkt, hvor du igen er i stand til at udføre landbrugsaktiviteten. Hvis du overskrider denne frist, kan vi ikke anerkende omstændigheden som begrundelse for den manglende overholdelse. Du skal også indsende dokumentation for, at der foreligger en helt ekstraordinær og uforudsigelig omstændighed. Denne dokumentation kan f.eks. være en lægeerklæring¹⁷. Det skal fremgå af dokumentationen, hvornår omstændigheden fandt sted, og i det tilfælde, at omstændigheden strakte sig over en periode, skal denne periode også fremgå.

2.1.7 Fuldmagt

Du kan give en anden fysisk eller juridisk person, f.eks. en landbrugskonsulent, fuldmagt til at indsende fællesskema med markkort og ændringer m.v. på dine vegne via Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri's Tast selv¹⁸. Fuldmagten kan også omfatte overdragelse af betalingsrettigheder¹⁹.

Konkurs- og dødsboer

Læs om proceduren ved konkurs- og dødsboer her:

[Procedure for arealstøtte ved dødsboer og konkursboer i 2022](#)

Vær opmærksom på, at proceduren kan være anderledes, hvis der er givet pant i betalingsrettighederne.

Ansøgere i en særlig omstændighed

Hvis du på grund af særlige omstændigheder er forhindret i at oprette en elektronisk fuldmagt i Tast selv, kan du indsende en fuldmagt på et papirskema²⁰.

¹⁵ Artikel 4, stk. 1 i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 af 11. marts 2014

¹⁶ Artikel 2, stk. 2 i forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013

¹⁷ Artikel 4, stk. 2, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 af 11. marts 2014

¹⁸ § 17, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

¹⁹ § 31 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

²⁰ § 18, stk. 2 og 3, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

Hvis du er blevet alvorligt syg, så du ikke er i stand til selv at indsende ansøgningen, eller du er omfattet af en særlig omstændighed og derfor er fritaget for Digital Post, kan du eller din konsulent indsende en fuldmagt i papirform.

Du skal desuden sende dokumentation for den særlige omstændighed, der forhindrer dig i at indsende fuldmagten via Tast selv.

Dokumentationen for den særlige omstændighed ved alvorlig sygdom kan f.eks. være en lægeerklæring. Hvis du er fritaget for Digital Post, indsender du din fritagelse sammen med papirskemaet som dokumentation for den særlige omstændighed, du er omfattet af. Skemaet ligger på lbst.dk/fællesskema.

[Erklæring om udstedelse af papirfuldmagt](#)

Fuldmagten skal være underskrevet af to vitterlighedsvidner, der bekræfter fuldmagtens rigtighed. Fuldmagten skal indeholde oplysninger om vitterlighedsvidnernes fulde navn, adresse og fødselsdato²¹. Dette gælder ikke, hvor fuldmagten gives til en fuldmagtshaver, der er i besiddelse af en stillingsfuldmagt, f.eks. advokater eller konsulenter.

Vi skal modtage fuldmagten senest 1. april 2022, så vi kan nå at give fuldmagtshaveren adgang til dit fællesskema med markkort i god tid inden ansøgningsfristen. Hvis vi modtager fuldmagten efter 1. april 2022, bærer du som ansøger den fulde risiko for, at du eventuelt overskrider ansøgningsfristen eller ændringsfristen²².

2.1.8 Fuldmagt til ophørt CVR-nummer

En fuldmagt ophører ikke automatisk, når et CVR-nummer ophører. Du vil få blokerende fejl i skemakontrollen, hvis du forsøger at indsende et fællesskema for et ophørt CVR-nummer.

2.1.9 Hvis du får nyt CVR-nummer efter ansøgningsfristen

Du skal selv oprette en ny fuldmagt fra det nye CVR-nummer til en eventuel konsulent. For enkeltmandsvirksomheder er betalingsrettigheder og eventuelle miljø- og økologitilsagn automatisk registreret i det nye CVR-nummer, hvis både den nye og den gamle virksomhed er enkeltmandsvirksomheder.

Din bank giver os automatisk oplysningen om, hvilken NemKonto der er knyttet til det nye CVR-nummer.

2.1.10 Overdragelse af betalingsrettigheder

For enkeltmandsvirksomheder er betalingsrettigheder og eventuelle miljø- og økologitilsagn automatisk registreret i det nye CVR-nummer, hvis både den nye og den gamle virksomhed er enkeltmandsvirksomheder.

Er der tale om en anden virksomhedsform (I/S, A/S eller ApS) for enten det nye eller det gamle CVR-nummer, skal du selv overdrage betalingsrettigheder.

Som overdrager kan du ikke indsende elektroniske overdragelser af betalingsrettigheder med et ophørt CVR-nummer, da det ikke er teknisk muligt. Du skal derfor overdrage dine betalingsrettigheder, inden du lukker CVR-nummeret.

²¹ § 18, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

²² § 18, stk. 6, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

Vi skal have modtaget overdragelsen til det nye CVR-nummer senest på ansøgningsfristen. Hvis der er indsendt et fællesskema i det nye CVR-nr., skal vi modtage overdragelsen senest på fristen for indsendelse af ændringer. Læs mere om reglerne her:

[Brugerguide til overdragelse af betalingsrettigheder](#)

I forbindelse med dødsboer, konkursboer og ophørte selskaber er det ikke muligt at anvende Tast selv til overdragelse af betalingsrettigheder, fordi der ikke længere kan logges ind på Tast selv med NemID. I sådanne tilfælde kan du anvende et særligt papirskema til overdragelsen.

[Papirskemaer til overdragelse af betalingsrettigheder](#)

Papirskemaer anvendes også ved særlige omstændigheder, hvor landbrugeren f.eks. er indlagt på sygehus eller er på plejehjem. Undtagelsesvist anvendes papirskemaerne, hvis selve IT-systemet blokerer for en rettidig overdragelse af betalingsrettigheder tæt på ændringsfristen. Det kan f.eks. være, hvis landbrugeren er involveret i en genoptagelsessag, eller der er fejl i systemet. Om der kan anvendes et papirskema til overdragelse af betalingsrettigheder, kommer altid an på en konkret vurdering af, om en landbruger befinder sig i sådan særlig omstændighed.

2.2 I hvilke situationer er du aktiv landbruger?

Du skal være aktiv landbruger på dagen for ansøgningsfristen for at få udbetalt direkte støtte²³. Det betyder blandt andet, at du årligt skal udføre mindst én landbrugsaktivitet²⁴, f.eks.:

- produktion, avl eller dyrkning af landbrugsprodukter, herunder høst, malkning, opdræt af husdyr og hold af husdyr til landbrugsformål eller
- en landbrugsaktivitet i overensstemmelse med § 8, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022. I praksis betyder det som regel en årlig slåning af brakarealer og arealer med permanent græs.
- produktion af juletræer og pyntegrønt.

For at produktion af juletræer og pyntegrønt kan defineres som en landbrugsaktivitet, skal produktionen ske med henblik på omsætning. Hvis arealerne ligger i fredskov, betragter vi ikke produktionen som en landbrugsaktivitet.

Læs mere om landbrugsaktivitet i kapitel 3, "Hvilke arealer er støtteberettigede til grundbetaling?".

2.2.1 Ansøgere, der kun har arealer omfattet af undtagelsen i artikel 32

Du skal være aktiv landbruger for at modtage grundbetaling for arealer omfattet af undtagelsen. Det betyder, at du skal udøve en landbrugsaktivitet. Læs mere om at være aktiv landbruger i afsnit 2.2.

Hvis hele din bedrift består af arealer omfattet af undtagelsen i artikel 32, og du ikke udfører mindst én af de landbrugsaktiviteter, der er nævnt i afsnit 2.2 ovenfor, kan du ikke betragtes som aktiv landbruger og er dermed ikke berettiget til at modtage grundbetaling. Se dog afsnit 3.12.1 om grundbetaling under artikel 32.

²³ Artikel 9, stk. 1, i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

²⁴ Artikel 4, stk. 1, litra a) og c) i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

2.3 Du skal råde over arealerne på datoen for ansøgningsfristen

Du kan kun søge om grundbetaling for støtteberettigede landbrugsarealer, som du råder over den dag, ansøgningsfristen udløber²⁵.

Du råder over et areal, hvis du har en brugsret (som ejer eller forpagter), som giver dig ret til at udøve en landbrugsaktivitet på arealet, og landbrugsaktiviteten udføres for din regning og risiko.

Hvis du f.eks. sælger eller bortforpagter et areal efter ansøgningsfristen, 28. april 2022, men rådede over arealet 28. april 2022, er du berettiget til at søge om grundbetaling for arealet. Det gælder også, hvis salgs- eller forpagtningsaftalen er indgået før 28. april, men overtagelsen finder sted efter denne dato²⁶.

Du har som ansøger det fulde ansvar for, at støttebetingelserne for grundbetaling og den grønne støtte er opfyldt i hele kalenderåret, også selv om arealet bliver solgt eller bortforpagtet efter 28. april 2022.

Hvis du søger om støtte til arealer, som tilhører en anden, bør du sikre dig en skriftlig aftale, som giver dig rådighed over arealerne 28. april 2022.

Hvis du i en kontrolsituation ikke kan dokumentere, at du rådede over arealerne på ansøgningsfristen, 28. april 2022, betragter vi det som en arealafvigelse. Det betyder, at du ikke kan få støtte til det pågældende areal. Det kan også føre til nedsættelse eller bortfald af støtten for dine øvrige arealer, afhængigt af afvigelsens omfang.

2.3.1 Direkte støtte til arealer, du har forpagtet

Hvis du har rådighed over arealet som forpagter, kan du f.eks. dokumentere rådigheden ved hjælp af en skriftlig forpagtningsaftale med angivelse af, hvilke arealer forpagtningen vedrører, forpagtningsperioden, samt underskrifter fra ejeren og forpagteren. Dokumentationen kan også være en skriftlig bekræftelse fra din bortforpagter om, at du har forpagtet arealet senest 28. april 2022.

2.3.2 Direkte støtte til arealer, du har brugsret til

For at være berettiget til støtte på baggrund af en brugsret, skal du have tilstrækkelig selvbestemmelse til, at du kan anvende landbrugsarealet til en landbrugsaktivitet, f.eks. en græsningsaftale. Du må derfor ikke fuldstændigt være underlagt ejerens instruktion om brugen af arealet. Det betyder, at vi bl.a. lægger vægt på, at landbrugsaktiviteten udføres for din regning og risiko.

Hvis du og ejeren af arealet har søgt om støtte til det samme areal, foretager vi en konkret vurdering af, hvordan den reelle brugsret har været anvendt for at tage stilling til, hvem der er støtteberettiget. I vurderingen indgår den aftale, du har med ejer.

Det er derfor en god idé, at du laver en skriftlig aftale om brugsret med ejeren, hvor det fremgår, at du har retten til at søge om støtte til arealet. Uden en skriftlig aftale vil vi i tvivlstilfælde give ejeren retten til at søge.

Vær opmærksom på, at der gælder andre regler hvis du søger miljø- og økologiordninger. Det er det ikke nok at have brugsret til arealet.

²⁵ § 4 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

²⁶ § 4 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

2.4 Arealerne skal være støtteberettigede hele året

Det er et krav, at de landbrugsarealer, som du søger grundbetaling til, er støtteberettigede i hele det pågældende kalenderår²⁷. Hvis betingelserne for grundbetaling ikke er opfyldt på et areal hele året, skal hele marken, eller den del af marken, der ikke er støtteberettiget, trækkes ud af ansøgningen. Det kan f.eks. være:

- hvis du bygger
- hvis du anlægger søer
- hvis arealet er blevet permanent vandlidende, så det væsentlig hæmmer landbrugsaktiviteten
- hvis du tilplanter arealet med en ikke-støtteberettiget afgrøde, som f.eks. juletræer og pyntegrønt.

Det er den landbruger, der har anmeldt arealet i sit fællesskema, der har ansvaret for, at arealet er støtteberettiget i hele kalenderåret. Det gælder også ved salg eller bortforpagtning efter ansøgningsfristen.

Læs mere om at trække arealer ud af ansøgningen i afsnit 2.1.2 "Ændring af marker i fællesskemaet", og om ikke-støtteberettigede arealer i kapitel 3 "Hvilke arealer er ikke støtteberettigede til grundbetaling?".

2.5 Det ansøgte areal fremgår af fællesskemaet 23. maj 2022

Du søger om grundbetaling og grøn støtte til det areal, som fremgår af kolonnerne "Areal til grundbetaling", hvor du samtidig har krydset af i boksen "Ja" til grundbetaling, i det fællesskema, du har sendt senest 23. maj 2022.

Hvis du har sendt et ændringsforslag om at få et større støtteberettiget areal i markblokken, skal du selv rette arealet i fællesskemaet, når vi har godkendt dit ændringsforslag. Det er f.eks., hvis du ønsker en højere støtteprocent i markblokken eller at få slettet et areal registreret som "Fradrag grundbetaling" i Internet Markkort.

Sådan gør du:

- Du sender et forslag, f.eks. om at fjerne et registreret fradragsareal eller om at få en højere støtteprocent.
- Du sender dit fællesskema.
- Vi retter markblokkens støtteberettigede areal.
- Du modtager et brev, der fortæller, at vi har rettet i kortgrundlaget for din ansøgning.
- Du åbner dit fællesskema igen, henter markernes nye arealer fra kortet og ind i skemaet.
- Du sender skemaet igen.

Hvis du ikke sender skemaet igen, er det de oprindelige arealer, vi udbetaler grundbetaling og grøn støtte for.

2.6 Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit fællesskema

Du skal anmelde alle bedriftens landbrugsarealer på markplanen, herunder også marker, du ikke søger støtte til, og arealer under 0,30 ha. De øvrige arealer anmelder du som et sumtal for bedriften på siden "Bedriftens ejendomme"²⁸.

Vi bruger f.eks. oplysningerne om dine arealer i forbindelse med kontrol af grønne krav og krydsoverensstemmelse.

²⁷ Artikel 32, stk. 4, i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

²⁸ § 8 i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

Vi bruger også oplysningerne til at sikre, at din ansøgning overholder EU-reglerne om, at du som ansøger skal anmelde alle de landbrugsarealer, du råder over, uanset om du søger om støtte til arealerne eller ej²⁹. Du skal være opmærksom på, at hvis du glemmer at anmelde et landbrugsareal, kan din støtte blive nedsat efter reglerne om kontrol og sanktion³⁰.

2.7 Minimumskrav for at modtage direkte betalinger

Der er to minimumskrav, som skal være overholdt, for at du kan modtage grundbetaling:

1. Du skal have minimum 2,00 ha støtteberettiget areal og tilsvarende betalingsrettigheder
2. Du skal have minimum 0,30 ha sammenhængende arealer

De to minimumskrav bliver uddybet nedenfor:

- **Minimum 2,00 ha støtteberettiget areal og tilsvarende betalingsrettigheder**

Det er en betingelse for at opnå grundbetaling, at det ansøgte støtteberettigede areal udgør mindst 2,00 ha³¹, og at du samtidig råder over betalingsrettigheder svarende til mindst 2,00 ha.

Hvis du søger til mindre end 2,00 ha, kan du kun opnå støtte, hvis du samme år får godkendt støtte for mindst 300 euro (ca. 2.232 kr.) i slagtepræmie for kvier, tyre og stude³².

Hvis du opfylder kravet om et støtteberettiget areal med tilhørende betalingsrettigheder på mindst 2,00 ha, men hvor den godkendte slagtepræmie for dine kvier, tyre og stude er på mindre end 300 euro, kan du både få udbetalt støtte for arealerne og for dine dyr. Dog skal du altid levere mindst 5 præmieberettigede dyr til slagtning det pågældende ansøgningsår for at kunne opnå slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

Hvis din godkendte slagtepræmie for kvier, tyre og stude udgør mere end 300 euro, men dit støtteberettigede areal med tilsvarende betalingsrettigheder kun udgør f.eks. 1,50 ha, kan du også få udbetalt støtte for både arealet og dine dyr.

Der er andre minimumsgrænser for miljø- og økologitilsagn.

- **Minimum 0,30 ha sammenhængende arealer**

Støtteberettigede landbrugsarealer skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha³³. Du behøver ikke dele marken op, hvis du dyrker flere separate afgrøder på samme areal og anmelder afgrøden som en blanding.

Vi kan ikke udbetale grundbetaling for arealer, der er under 0,30 ha, og som er varigt afgrænsede.

Dine marker er varigt afgrænsede, hvis de er omgivet af f.eks. læhegn, vandløb, veje og naboskel, og hvis markerne ligger i hver sin markblok.

²⁹ Artikel 72, stk. 1, litra a) i forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013

³⁰ Artikel 16, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014

³¹ § 5, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

³² § 5, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), og artikel 10, stk. 3, i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.

³³ § 11, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Begrænsningen i arealstørrelsen gælder ikke lukkede væksthuse (drivhuse), hvor du dyrker direkte i jorden³⁴.

Vær opmærksom på, hvilke marker der kan sammenlægges – se afsnit 2.7.1 nedenfor.

Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler for markstørrelsen ved tilsagn under miljø- og økologjordningerne.

[Vejledningerne om miljø- og økologjordningerne](#)

2.7.1 Sammenhængende arealer under 0,30 ha

Du kan kun søge grundbetaling for en mark under 0,30 ha, hvis alle disse betingelser er opfyldt:

- Marken er sammenhængende med en anden mark, hvor du også søger om grundbetaling
- De to marker udgør tilsammen 0,30 ha eller derover
- Markerne ligger i samme markblok
- Afgrøderne på markerne inden for markblokken overholder kravene til, hvad vi kan anse for sammenhængende, se tabellen nedenfor.

En mark på mindre end 0,30 ha er desuden kun sammenhængende med en anden mark, hvis det er muligt at komme fra den ene mark til den anden mark inden for samme markblok med en landbrugsmaskine. Denne passage skal være minimum 4 meter i bredden³⁵. Se IMK-brugerguide om indtegning af marker under 0,30 ha.

Hvis der er en ikke-støtteberettiget arbejdsvej i åbningen mellem de to marker, skal der være fire meter i bredden ud over vejens areal, da vejens areal ikke er støtteberettiget.

I tabellen nedenfor kan du se, hvornår marker kan lægges sammen med andre marker^{36 37}. Du skal indtegne markerne som sammenhængende i Internet Markkort.

	Omdriftsjord	Permanente afgrøder	Lavskov	Permanent græs
Omdriftsjord	Ja	Ja	Nej	Nej
Permanente afgrøder	Ja	Ja	Nej	Nej
Lavskov	Nej	Nej	Ja	Nej
Permanent græs	Nej	Nej	Nej	Ja

2.8 Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?

Når du søger om grundbetaling og anden direkte støtte, skal du overholde en række krav for at få udbetalt det fulde støt-tebeløb³⁸. Krydsoverensstemmelse omfatter lovgivning om miljø, folke-, dyre- og plantesundhed, dyrevelfærd samt reglerne for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)³⁹.

³⁴ § 11, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

³⁵ § 11, stk. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

³⁶ § 2, stk. 1, nr. 4 i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

³⁷ Artikel 67, stk. 4, litra a og artikel 72, stk. 1, sidste afsnit i forordning nr. 1306/2013 af 17. december 2013

³⁸ Artikel 91 og 92, i forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013

³⁹ Artikel 93, i forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013

Det er den landbruger, der søger om støtte, der er ansvarlig for, at kravene om krydsoverensstemmelse bliver overholdt i hele kalenderåret på hele bedriften.

Hvis kravene om krydsoverensstemmelse ikke overholdes, kan støtten blive nedsat eller helt bortfalde, også selvom alle betingelserne for direkte støtte er overholdt⁴⁰.

2.8.1 Hvilke krav indgår i krydsoverensstemmelsen?

Krydsoverensstemmelseskravene gælder følgende områder:

- God landbrugs- og miljømæssig stand (GLM), f.eks. plantedække på brakmarker, beskyttelse af fortidsminder, vandhuller og søer, halmafbrænding, vandindvinding, jorderosion og forbud mod beskæring af hække og træer i fuglenes yngletid.
- Miljø, f.eks. opbevaring og udbringning af husdyrgødning, ensilageplads, kompost i markstak, 2 m-bræmmer langs vandløb og søer, udarbejdelse af gødningsregnskab, gødskningsregler, beskyttede arealer i Natura 2000 samt fuglebeskyttelse.
- Folkesundhed, dyresundhed og plantesundhed, f.eks. øremærkning og registrering af dyr, håndtering af veterinære lægemidler, medicinsk affald, pesticider og foderstoffer, sporbarhed samt hygiejne.
- Dyrevelfærd, f.eks. behandling af dyr, staldindretning, tilstrækkeligt foder og vand, beskæftigelsesmateriale til svin samt faglig uddannelse af personale.

Læs mere om kravene om krydsoverensstemmelse i Vejledning om krydsoverensstemmelse.

[Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)

2.8.2 Sammenhæng mellem GLM-krav og støttebetingelser

Reglerne om god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) skal overholdes på alle bedriftens landbrugsarealer, uanset om du søger om støtte til arealerne eller ej⁴¹.

Visse GLM-regler og betingelser for grundbetaling spiller sammen og er beskrevet her.

Brakarealer

I GLM-reglerne er der krav om, at et brakareal har et plantedække. Dette krav gælder dog ikke tilsvarende under grundbetalingsordningen. Hvis plantedækket på dit brakareal beskadiges, kan du således stadig søge om grundbetaling og anvende brakarealerne som miljøfokusområde (MFO). Din støtte vil dog blive nedsat efter reglerne om krydsoverensstemmelse.

Læs mere om, hvilke brakarealer der kan tælle med som 5 procent miljøfokusområde, i afsnit 4.6 "MFO-Brak" i Vejledning om grøn støtte 2022.

Læs mere om plantedække og slåning af brakarealer i afsnit 3.4.3 "Krydsoverensstemmelseskrav om plantedække på braklagte arealer".

GLM-fortidsminder, -vandhuller og -søer

⁴⁰ Artikel 97, i forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013

⁴¹ Artikel 94 i forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013

Du kan søge om grundbetaling til fortidsminder, søer og vandhuller, som er beskyttet af reglerne om GLM. Disse arealer kaldes GLM-landskabelementer og er indtegnet i Internet Markkort.

Du kan desuden tælle GLM-landskabelementerne med som 5 procent miljøfokusområde.

Fortidsminderne, vandhullerne og søerne er beskyttet efter de regler, der er beskrevet i Vejledning om krydsoverensstemmelse.

[Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)

Læs mere om GLM-landskabelementer som miljøfokusområde i afsnit 4.5 "GLM-landskabelementer – Fortidsminder og søer" i Vejledning om grøn støtte 2022.

Læs mere om at søge grundbetaling til GLM-landskabelementer i afsnit 3.8 "GLM-landskabelementer".

3. Hvilke arealer er støtteberettigede til grundbetaling?

Du kan søge om støtte til dine landbrugsarealer, hvis du under normale vejrforhold kan dyrke og høste dem i perioden 15. maj til 25. september⁴². For arealer med græs i omdrift og permanent græs er perioden 1. juni til 25. oktober⁴³. Arealer med brak skal slås enten fra 1. april til 30. april eller fra 1. august til 25. oktober. Derudover er det en støttebetingelse, at arealerne udnyttes landbrugsmæssigt i støtteåret med udførelse af en årlig landbrugsaktivitet⁴⁴. Der er fastsat særlige aktivitetskrav for de arealer, hvor der i støtteåret ikke sker avl, produktion eller høst⁴⁵. Det er for at sikre, at arealet fastholdes som landbrugsareal og ikke opgives. Der gælder særlige krav til landbrugsaktiviteter på følgende arealtyper:

- Arealer med flerårige kulturer, som f.eks. frøgræs eller jordbær, der ikke tilsås eller plantes hvert år, skal drives landbrugsmæssigt efter almindelig dyrkningspraksis.
- Arealer med græs (med undtagelse af brak) skal slås minimum én gang om året. Slåning kan erstattes af afgræsning.
- Brakarealer er landbrugsarealer uden produktion af afgrøder, afgræsning eller slæt, som holdes i en stand, der gør dem egnede til græsning eller dyrkning det efterfølgende år. Brakarealer skal enten slås minimum én gang om året, eller jordbehandles og tilsås med en blomsterblanding af frø- og nektarproducerende plantearter. Jordbehandling og etablering af blomster- og bestøverbrak behøver dog kun at foregå hvert andet år.
- Arealer med permanente afgrøder, som frugttræer og lavskov, skal holdes i en god plantagemæssig stand, sådan at væksten ikke hæmmes af ukrudt, buskads eller andre træer på arealet
- Hvis du dyrker særlige afgrøder, som gartneriafgrøder og planteskoleafgrøder samt hamp, gælder der særlige krav foruden krav om landbrugsaktivitet.

⁴² § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁴³ § 2, stk. 1, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁴⁴ § 8, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁴⁵ §§ 16, 17, 21, 22 og 23 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

GLM-landskabsselementer er ligeledes støtteberettigede. Endvidere er MFO-markbræmmer og arealer, der er en del af vand-, miljø- og skovprojekter støtteberettigede under de betingelser, som er anført i de to respektive afsnit. Læs om markbræmmer i afsnit 4.4 i Vejledning om grøn støtte 2022. Læs om vand-, miljø- og skovprojekter i afsnit 3.12.

Du kan etablere en vis andel af vildt- og bivenlige tiltag på arealer i omdrift. Se afsnit 3.10.

Du kan kun modtage grundbetaling for et areal, hvor der tidligere har været skov eller en anden ikke-støtteberettiget permanent afgrøde, hvis stød og rødder er fjernet. Arealet skal desuden fremstå som dyrkbar landbrugsjord inden begyndelsen af det kalenderår, du søger grundbetaling til det.

3.1 Generelt for alle landbrugsarealer

For at være berettiget til grundbetaling skal arealet, uanset arealtypen, være på mindst 0,30 ha eller være indtegnet sammenhængende med et andet areal, hvor de to arealer tilsammen udgør et areal på mindst 0,30 ha.

På omdriftsarealer må der være op til 100 enkeltstående træer eller buske på over én meter i højden pr. ha. Dog må der på arealer med lavskov beplantet med poppelarter være op til 400 andre træer og buske på over 1 meter i højden ud over poppelart-afgrøden.

Klynger af træer eller buske er ikke støtteberettigede. En klynge er en gruppe af mindst to træer eller buske på over én meter i højden, hvor trækronerne sammen når op på et areal over 100 m² ⁴⁶.

3.2 Flerårige kulturer

Hvis der på et landbrugsareal hverken foregår såning, jordbehandling eller høst af en afgrøde i løbet af støtteåret, skal arealet efter almindelig dyrkningspraksis plejes på en måde, så arealet ikke væsentligt hæmmes af ukrudt⁴⁷. Ved ukrudt forstås også begyndende opvækst af træer og buske.

Når du opfylder denne årlige minimumsaktivitet, sikrer du, at arealet fortsat kan bruges til produktion, uden du skal forbedre arealet, ud over at bruge af de sædvanlige landbrugsmetoder og -maskiner.

Kravet gælder f.eks. frøgræs, jordbær, artiskokker og asparges, der er udsået foregående år og ikke høstes i det indværende år.

3.3 Landbrugsarealer med græs

Landbrugsarealer, der dyrkes med græs og andet grøntfoder, har særlige støttebetingelser. Græs og andet grøntfoder omfatter græs og andre plantearter, der normalt forekommer på græsningsarealer, hvad enten de er naturlige eller tilsåede. Afgrøder, som f.eks. kløver, lucerne eller byg, er ikke græs, men vil i en blanding med græs blive betragtet som "græs og andet grøntfoder". Hvis du sår en kornafgrøde i et eksisterende græsareal for at øge foderværdien, vil arealet derfor stadig være et græsareal.

Arealer, der dyrkes med frøgræs med henblik på produktion af frø, hører ikke til kategorien "græs og andet grøntfoder". Arealer med rullegræs hører til kategorien "græs og andet grøntfoder", men vil pga. driftsformen ikke blive til permanent græs efter, det har været udlagt samme sted i mere end 5 år.

⁴⁶ § 13, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁴⁷ § 21 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

3.3.1 Hvornår er et græsareal permanent græs?

Græsarealer får status som permanent græs, når de har ligget med græs i mere end fem på hinanden følgende år. Det gælder også, hvis arealet har været jordbearbejdet og genetableret med nyt græs⁴⁸. De år, hvor dit græsareal eventuelt er blevet anmeldt med slåningsbrak, tæller også med i de 5 år. Arealer med slåningsbrak kan derfor opnå status som permanent græs. Det samme gælder arealer, der blev anmeldt som udtaget areal før 2015, hvis plantedækket på arealerne før 2015 bestod af mere end 50 procent græs og andet grøntfoder.

Der gælder undtagelser fra femårsreglen for arealer, du anmelder som MFO-slåningsbrak, og for visse arealer med miljøtilsagn. Se afsnittene "MFO-slåningsbrak bliver ikke til permanent græs" og "Hvilken status har arealer med miljøtilsagn?" nedenfor.

Blomsterbrak og bestøverbrak bryder status af permanent græs

Du kan godt omlægge et areal med permanent græs til blomsterbrak eller bestøverbrak. Arealer med blomsterbrak og bestøverbrak opnår ikke status af permanent græs, sådan som arealer med slåningsbrak gør. Hvis du bryder status af permanent græs med enten blomsterbrak eller bestøverbrak, kan du bruge arealet som MFO-blomsterbrak eller MFO-bestøverbrak fra det første år.

MFO-brak anmeldt som enten forårsslåning eller sommerslåning bliver ikke til permanent græs

MFO-brak kan kun anmeldes på omdriftsarealer og tæller med som omdriftsareal. Et areal i omdrift opnår ikke status som permanent græs, så længe du anmelder det som "MFO-brak, forårsslåning" eller "MFO-brak, sommerslåning". De år, hvor arealet anmeldes som MFO-brak, tæller dermed ikke med i fem-årsperioden.

Arealer, der var anmeldt med MFO-slåningsbrak i 2021, kan fortsat anmeldes som enten MFO-brak, forårsslåning eller MFO-brak, sommerslåning i 2022.

MFO-brak/brak og krav til foregående afgrøde

- Slåningsbrak kan ikke anmeldes på arealer, der har været anmeldt som permanent græs i det foregående år.
- Blomsterbrak/bestøverbrak kan anmeldes uanset, hvilken arealanvendelse der har været i det foregående år.
- For alle typer brak gælder det, at der ikke må være flere end 100 træer og buske pr. ha, hvorfor en tidligere lavskovs-mark, eller areal med skov, skal være stævnet og stubfræset inden udgangen af forrige år.

Nedenfor er vist eksempler på, i hvilke situationer et areal kan anmeldes som MFO-brak, forårsslåning eller MFO-brak, sommerslåning, og i hvilke det ikke kan, fordi det er blevet til permanent græs. Om arealet kan anmeldes som MFO-brak, forårsslåning eller MFO-brak, sommerslåning i 2022 afhænger af, om arealet var i omdrift forrige år. MFO-blomsterbrak og MFO-bestøverbrak kan derimod godt anvendes på et areal, der har fået status af permanent græs.

"PG" = Permanent græs. "MFO-Slåningsbrak" = brak som enten 'forårsslåning' eller 'sommerslåning'. Tallene angiver år med græs i omdrift.

⁴⁸ § 2, stk. 1, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), og Artikel 4, stk. 1, litra h), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

Hvornår må et græsareal anmeldes som MFO-brak?

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Korn	Korn	Græs 1	Græs 2	Græs 3	Græs 4	Græs 5	MFO-slåningsbrak
Korn	Græs 1	Græs 2	Græs 3	Græs 4	Græs 5	PG (Græs 6)	PG
Korn	Græs 1	Græs 2	Græs 3	Græs 4	Græs 5	MFO-slåningsbrak	MFO-slåningsbrak
Græs 4	Græs 5	PG (Græs 6)	PG	Korn	Græs 1	Græs 2	MFO-slåningsbrak
Korn	Græs 1	Græs 2	Græs 3	Græs 4	Græs 5	PG (Græs 6)	MFO-blomsterbrak/bestøverbrak

Hvis et areal med status som permanent græs (PG) opdyrkes, får det straks igen status som omdrift. Det samme gør sig gældende, hvis der omlægges til blomsterbrak eller bestøverbrak.

Hvilken status har arealer med miljøtilsagn?

Et græsareal i omdrift, som omfattes af miljøtilsagn af tilsagnstyperne i boksen herunder, opnår ikke status som permanent græs i tilsagnsperioden. Heller ikke selvom det har ligget med græs i over 5 år.

Permanent græs på arealer med miljøtilsagn
De år, arealet er omfattet af visse miljøtilsagn, tæller ikke med i de fem år, som definerer, hvornår et areal opnår status som permanent græs. Se, hvilke typer af tilsagn dette gælder for:
14 Etablering af braklagte randzoner (5-årig)
16 Miljøvenlig drift af vådområder (20-årig)
40 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
41 Braklagte randzoner langs vandløb og søer (5-årig)
50 Fastholdelse af vådområder (20-årig)
55 Fastholdelse af vådområder (20-årig)
56 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
57 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
66 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
67 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
74-78 20-årige fastholdelsestilsagn

2005 var første år, et areal kunne være permanent græs. Hvis dit miljøtilsagn begyndte 1. september 2004 eller tidligere, har arealet derfor status som omdrift gennem hele tilsagnsperioden. Det vil også tælle som omdrift efter tilsagnets ophør og først opnå status af permanent græs, når arealet har ligget med græs i 5 på hinanden følgende år efter endt tilsagn. Det gælder for følgende typer tilsagn:

4 Miljøvenlig drift af græs (5- eller 20-årig)
5 Pleje med afgræsning, rydning, slæt (5- eller 20-årig)
7 Udtagning af agerjord (20-årig)
8 Udtagning af græs uden for omdriften (20-årig)
9 Ændret afvanding (20-årig)
11 Miljøvenlig drift af græs- og naturarealer (1-, 5- eller 10-årig)
13 Etablering af vådområder (20-årig)
40 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
52 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
56 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
57 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
66 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)
67 Pleje af græs- og naturarealer (5-årig)

Nedenfor er vist eksempler på, hvilken status et areal vil have i 2022 efter ophør af tilsagn. I alle eksemplerne ender tilsagnsperioden i 2021. Hvilken status, arealet har i 2022, afhænger af status ved tilsagnets begyndelse.

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Græs år 3	Græs år 4	Tilsagn Anmeldes med afgrødekode for omdriftsgræs (f.eks. 247)				Græs år 5 (omdrift)	
Græs år 5	Permanent græs	Tilsagn Anmeldes med afgrødekode for permanent græs (f.eks. 254)				Permanent græs	
Tilsagn på tidligere omdriftsareal		Nyt tilsagn/gentegning af tilsagn Anmeldes med afgrødekode for omdriftsgræs (f.eks. 247)				Græs år 1 (omdrift)	
Tilsagn på tidligere permanent græs		Nyt tilsagn/gentegning af tilsagn Anmeldes med afgrødekode for permanent græs (f.eks. 254)				Permanent græs	
Der har været tilsagn på arealet i en uafbrudt række siden før 1. januar 2005						Græs år 1 (omdrift)	

3.3.2 Støttebetingelser for arealer med græs

Dine landbrugsarealer med græs i omdrift eller permanent græs er støtteberettigede, hvis du opfylder kravet om slåning eller afgræsning⁴⁹.

Du skal slå plantedækket på dit græsareal mindst én gang årligt i perioden 1. juni til og med 25. oktober⁵⁰. Områder, der er større end 100 m², og som ikke er slået i perioden 1. juni til 25. oktober, er ikke støtteberettigede⁵¹.

⁴⁹ § 16, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁵⁰ § 16, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁵¹ § 16, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Du kan erstatte slåningen med afgræsning. Afgræsning skal udføres på en sådan måde, at mere end 50 procent af plantedækket fremstår afgræsset og under 40 cm højt 25. oktober. Kravet gælder for hver 100 m². Områder større end 100 m², der ikke bærer præg af en afgræsning i perioden 1. juni til 25. oktober, er ikke støtteberettigede⁵². Det betyder, at arealet skal fremstå synligt afgræsset, og dyrene skal have afgræsset jævnt fordelt på hele arealet. Er der f.eks. kun afgræsset i nærheden af vandtrug, er dette ikke tilstrækkeligt.

Arealer, der består af mere end 50 procent mos, lav og/eller dværgbuske, som f.eks. lyng og revling, er ikke støtteberettigede.

Slitage fra husdyr

Hvis der er udlagt sand, grus eller anden belægning, er arealet ikke støtteberettiget.

Bemærk dog, at arealer, hvor plantedækket midlertidigt er slidt væk af husdyr (arealer til udegrise, hønsegårde, hestefolde m.v.) er støtteberettigede. Arealer ved vandtrug, drivgange og lignende er støtteberettigede, selv om de permanent er uden plantedække.

Ikke støtteberettigede områder på arealer med permanent græs

På arealer med permanent græs vil områder med naturligt forekommende ikke støtteberettigede elementer, som f.eks. træer, buske og små vådområder, som udgør et areal på op til 500 m², indgå som en del af beregningen af markblokkens støtteprocent. Du indtegner derfor disse arealer sammen med resten af marken. Arealer over 500 m² skal tegnes ud. Du kan læse mere om markblokkens støtteprocent i afsnit 5.4 "Markblokkens støtteprocent på permanent græs".

3.4 Braklagte arealer

Braklagte arealer er landbrugsarealer i omdrift, der i en periode tages ud af den landbrugsmæssige produktion⁵³. Har du anmeldt et areal med brak, må det i perioden 1. januar til og med 31. december ikke anvendes til produktion – se dog mulighed for omlægning af braklagte arealer i afsnit 3.4.4. Det betyder, at du i denne periode ikke må gøre følgende på brakarealet:

- Ikke lade det afgræsse⁵⁴
- Ikke tage slæt, dvs. fjerne det afslåede plantemateriale fra arealet⁵⁵
- Ikke anvende gødskning eller sprøjtemidler⁵⁶
- Ikke anvende arealet til opbevaring af f.eks. halmballer eller ensilagestakke fra andre marker i hele kalenderåret⁵⁷.

Husk reglerne om krydsoverensstemmelse på braklagte arealer:

Brakarealer er underlagt krav om plantedække efter reglerne om krydsoverensstemmelse – se afsnit 3.4.3. Læs mere om krav til plantedækket på brakarealer i næste afsnit – se afsnit 3.4.1.

⁵² § 16, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁵³ Artikel 4, stk. 1, litra f) i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17.

december 2013 og § 17, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁵⁴ § 17, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁵⁵ § 17, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁵⁶ § 17, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁵⁷ § 17, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Muligheder for omlægning af braklagte arealer:

I forbindelse med overgang til dyrkning af vinterafgrøder må du uanset braktype og anvendelse som MFO gerne nedvisne og jordbehandle brakarealet⁵⁸. Se i afsnit 3.4.4 "Omlægning af braklagte arealer". I samme afsnit kan du også læse om muligheden for omlægning af brakarealer til vårsåede afgrøder.

Forbudsperiode mod slåning:

På braklagte arealer gælder en forbudsperiode fra 1. maj til og med 31. juli, hvor det ikke er tilladt at slå eller foretage andre maskinelle aktiviteter på arealet af hensyn til det ynglende markvildt⁵⁹. Du kan læse mere i afsnit 3.4.2 "Vær opmærksom på forbudsperioden".

Ingen brug af sprøjtemidler:

På braklagte arealer må du ikke foretage nedsprøjtning af uønskede plantearter, f.eks. brændenælder, tidsler og hejrearter. Det er dog fortsat tilladt at selektivt nedvisne invasive plantearter (dvs. plantearter beskrevet ved en national indsatsplan), hvilket vil sige kæmpebjørneklo og flyvehavre⁶⁰.

På MFO-braklagte arealer gælder dog et totalforbud mod anvendelsen af sprøjtemidler, hvorfor en selektivt nedsprøjtning mod invasive arter heller ikke er tilladt. Du kan i stedet bekæmpe disse plantearter ved en tidlig afslåning inden frøsætning i foråret. Husk på, at du uanset braktype og anvendelse som MFO ikke må fjerne det afslåede plantemateriale. Læs mere i afsnit 3.4.2 "Vær opmærksom på forbudsperioden".

Vildt- og bivenlige tiltag

Du har mulighed for at udlægge op til 10 procent af dit brakareal med vildt- og bivenlige tiltag med en maksimal bredde på 10 meter. Disse tiltag er ikke omfattet af aktivitetskrav om slåning og heller ikke forbudsperioden. Læs mere om dette i afsnit 3.10.5 "Vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer".

3.4.1 Støttebetingelser for brak

Det er et krav, at du årligt holder dine braklagte arealer i en stand, så de nemt kan bringes ind i driften igen⁶¹. Derfor skal du i ansøgningsåret enten slå arealet mindst én gang (slåning enten i foråret eller om sommeren) eller foretage jordbehandling og efterfølgende isåning af en blomsterblanding senest 30. april (bestøverbrak eller blomsterbrak).

Mulighed for et 2-årigt aktivitetskrav på blomster- og bestøverbrakmarker

For arealer anmeldt som enten blomster- eller bestøverbrak (også som miljøfokusområde, MFO) har du mulighed for kun at udføre en landbrugsaktivitet hvert andet år⁶². Se længere nede i afsnittet om 'Blomsterbrak' og 'Bestøverbrak'.

Du skal senest på ændringsfristen angive i fællesskemaet, hvilken af aktiviteterne (forårsslåning, sommerslåning, blomsterbrak eller bestøverbrak) du ønsker at bruge i ansøgningsåret på dit brakareal. Hvis du efter ændringsfristen ændrer dit valg af aktivitet, skal du dog ikke indsende en ændring, da vi på en eventuel kontrol vil forholde os til, hvilken braktype du har udlagt på arealet. Du kan dog ikke efter ændringsfristen ændre afgrødekoden fra sommerslåningsbrak til forårsslåningsbrak.

⁵⁸ § 19, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁵⁹ § 18, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁶⁰ § 17, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁶¹ Artikel 4, stk. 1, i forordning (EU) nr. 639/2014 af 11. marts 2014

⁶² § 17, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Slåningsbrak (forårsslåning eller sommerslåning)

Du skal mindst én gang i kalenderåret slå dine brakmarker. Du må i den forbindelse ikke fjerne plantematerialet fra arealet i det kalenderår, hvor marken er anmeldt som brak⁶³. Du må på slåningsbrak gerne foretage let overfladisk jordbehandling af hele brakmarken, f.eks. strigling. Du skal i den forbindelse være opmærksom på ikke at beskadige plantedækket. Du må også gerne snitte/skårlægge plantematerialet eller opstakke plantematerialet i et hjørne af brakmarken.

Nedenfor er opstillet de to perioder, hvori slåningskravet kan blive opfyldt. Du skal i dit fællesskema vælge den periode, du ønsker at opfylde dit slåningskrav. Hvis du i ansøgningsskemaet vælger afgrødekoden for sommerslåning, skal du være opmærksom på, at du efter ændringsfristen ikke kan ændre afgrødekoden til forårsslåning. Du kan dog altid ændre fra forårsslåning til sommerslåning efter ændringsfristen.

- 'Brak, forårsslåning' (slåning fra 1. april til og med 30. april)

Du skal slå plantedækket mindst én gang i perioden 1. april til og med 30. april⁶⁴. Du må af hensyn til det ynglende markvildt ikke slå plantedækket i perioden 1. maj til og med 31. juli⁶⁵. Du anmelder forårsslåning med enten afgrødekode 338 "Brak, forårsslåning" eller 339 "MFO-Brak, forårsslåning".

Hvis du kommer i en situation, hvor du alligevel ikke kan nå at slå dit brakareal i foråret, så har du mulighed for at ændre afgrødekoden til f.eks. 'brak, sommerslåning' i dit Fællesskema. Kommer vi på en arealkontrol henover sommeren, og vurderer vi, at du ikke har slået dit areal i foråret, vil vi være nødsaget at udtage dit areal til efterkontrol i forhold til reglerne for 'brak, sommerslåning'.

- 'Brak, sommerslåning' (fra 1. august til og med 25. oktober)

Du skal slå plantedækket mindst én gang i perioden 1. august til og med 25. oktober⁶⁶. Du må af hensyn til det ynglende markvildt ikke slå plantedækket i perioden 1. maj til og med 31. juli⁶⁷. I plantedækket på din brakmark vil der ofte være en lang række vilde blomster og urter, som kan være en vigtig fødekilde for bestøvende insekter. Af hensyn til de bestøvende insekter kan du med fordel vente med at slå din brakmark til senere i slåningsperioden.

Du anmelder sommerslåning med enten afgrødekode 310 "Brak, sommerslåning" eller afgrødekode 308 "MFO-Brak, sommerslåning". Husk, at du efter ændringsfristen ikke længere kan ændre afgrødekoden fra sommerslåningsbrak til forårsslåningsbrak, da aktivitetsperioden for forårsslåningsbrak udløber 30. april.

Blomsterbrak

Du skal senest 30. april foretage en mekanisk jordbehandling og efterfølgende udså en blomsterblanding af mindst to forskellige frø- og nektarproducerende plantearter pr. m²⁶⁸. Jordbehandlingen må i den forbindelse gerne være en pløjning. Hvis du ikke når at så din blomsterbrak inden 30. april som planlagt, kan du ændre afgrødekoden til slåningsbrak inden ændringsfristen. Dette forudsætter dog, at du ikke har jordbehandlet arealet. Fristen 30. april er sat af hensyn til forbudsperioden, som gælder fra 1. maj til og med 31. juli⁶⁹.

⁶³ § 17, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁶⁴ § 17, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁶⁵ § 18 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁶⁶ § 17, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁶⁷ § 18 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁶⁸ § 17, stk. 1, nr. 3 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁶⁹ § 18 i i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Du skal udså en blanding, hvilket vil sige, at der skal være minimum to forskellige plantearter pr. m² jævnt fordelt ud over hele marken. Du må ikke så korn, majs eller raps i renbestand eller en blanding, der udelukkende består af disse afgrøder⁷⁰. Hvis du på din mark anvender kløver eller en blanding, der tilhører afgrødekategorien "Græs og andet grøntfoder", kan du ikke anmelde marken som blomsterbrak.

Du anmelder blomsterbrak med enten afgrødekode 324 "Blomsterbrak" eller afgrødekode 325 "MFO-Blomsterbrak". Hvis du vælger at jordbehandle og udså en blomsterblanding, behøver du ikke at slå dit areal i perioderne 1. april til og med 30. april eller 1. august til og med 25. oktober.

Husk på, at hvis du anmelder dit areal som blomsterbrak eller MFO-blomsterbrak, får dit areal ikke status som permanent græs.

Mulighed for 2-årigt aktivitetskrav:

Der er et 2-årigt aktivitetskrav for blomster- og bestøverbrak. Hvis du etablerer blomsterbrak, er du samtidig undtaget fra kravet om årlig slåning i to på hinanden følgende ansøgningsår (både etableringsåret og det efterfølgende ansøgningsår). Du skal udføre en ny jordbehandling og udsåning af en blomsterblanding, hvis du fortsat ønsker at have blomsterbrak eller bestøverbrak⁷¹. Du skal dog være opmærksom på, at arealer med blomsterbrak og bestøverbrak til enhver tid af året (begge år) har et plantedække bestående af en blomsterblanding, der opfylder betingelserne for blomsterbrak eller bestøverbrak.

Har du haft blomsterbrak eller bestøverbrak på arealet siden 2020, betyder det, at du igen i 2022 skal udføre en ny jordbehandling og udsåning af en blomsterblanding igen, hvis du ønsker at samme areal skal være blomster- eller bestøverbrak i 2022. Som alternativ kan du dog ændre din afgrødekode til slåningsbrak (enten forårsslåning eller sommerslåning).

Du skal dog være opmærksom på, at blomster- og bestøverbrak med en 2-årig anvendelse fortsat har et plantedække begge kalenderår bestående af en blomsterblanding, der opfylder betingelser for enten blomsterbrak eller bestøverbrak.

Bestøverbrak

Du skal senest 30. april foretage en mekanisk jordbehandling og efterfølgende udså en blanding af mindst tre forskellige pollen- og nektarproducerende plantearter pr. m². Jordbehandlingen må i den forbindelse gerne være en pløjning. Hvis du ikke når at så bestøverbrak inden 30. april som planlagt, kan du ændre afgrødekoden til slåningsbrak inden ændringsfristen. Dette forudsætter dog, at du ikke har jordbehandlet arealet. Fristen 30. april er sat af hensyn til forbudsperioden, som gælder fra 1.maj.

Du skal udså en blanding, hvilket vil sige, at der skal være minimum 3 forskellige plantearter af de plantearter, der fremgår af tabellen nedenfor⁷². Blandingen skal udgøre mere end 50 procent af markens samlede plantedække og være jævnt fordelt. Hvis du etablerer bestøverbrak, er du undtaget fra kravet om slåning.

Du anmelder bestøverbrak med afgrødekode 342 "Bestøverbrak" eller afgrødekode 343 "MFO-Bestøverbrak". Hvis du vælger at jordbehandle og udså en blomsterblanding, behøver du ikke at slå dit areal i perioderne 1. april til og med 30. april eller 1. august til og med 25. oktober.

⁷⁰ § 2, stk. 1, nr. 9, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁷¹ § 17, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁷² § 2, stk. 1, nr. 10 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Husk, at hvis du anmelder dit areal som bestøverbrak eller MFO-bestøverbrak, får dit areal ikke status som permanent græs.

Planteartsliste over godkendte plantearter, der kan indgå i en blomsterblanding til bestøverbrak.

Dansk navn	Latinsk navn
Blåhat	<i>Knautia arvensis</i>
Gul okseøjje	<i>Glebionis segetum</i>
Hvid okseøjje	<i>Leucanthemum vulgare</i>
Gul sennep	<i>Sinapis alba</i>
Hjulkrone	<i>Borago officinalis</i>
Honningurt	<i>Phacelia tanacetifolia</i>
Morgenfrue	<i>Calendula officinalis</i>
Alm. Hør	<i>Linum usitatissimum</i>
Alm. Rundbælg	<i>Anthyllis vulneraria</i>
Boghvede	<i>Fagopyrum esculentum</i>
Cikorie	<i>Cichorium intybus</i>
Kornblomst	<i>Centaurea cyanus</i>
Kornvalmue	<i>Papaver rhoeas</i>
Vild gulerod	<i>Daucus carota ssp. carota</i>
Alm. Røllike	<i>Achillea millifolia</i>
Kommen	<i>Carum carvi</i>
Vild kørvel	<i>Anthriscus sylvestris</i>
Brunelle	<i>Prunella vulgaris</i>
Kællingetand	<i>Lotus corniculatum</i>
Kløver* (rødkløver, alsike-kløver, blodkløver, hvidkløver)	<i>Trifolium pratense; Trifolium hybridum ssp. Hybridum; Trifolium incarnatum; Trifolium repens</i>
Lucerne	<i>Medicago sativa</i>
Mark-stenkløver (Gul stenkløver)	<i>Melilotus officinalis</i>
Musevikke	<i>Vicia cracca</i>
Esparsette	<i>Onobrychis viciifolia</i>
Humlesneglebælg	<i>Medicago lupulina</i>

*Vær opmærksom på, at hvis du vælger mere end én art af kløver, skal der også indgå mindst to arter fra listen, som er forskellige fra kløver. Hvis du på din mark anvender en ren kløverblanding eller en blanding, der tilhører afgrødekategorien "Græs og andet grøntfoder", kan du ikke anmelde denne som bestøverbrak. Du må ikke så korn, majs eller raps i renbestand eller en blanding, der udelukkende består af disse afgrøder⁷³.

Mulighed for 2-årigt aktivitetskrav:

Der er et 2-årigt aktivitetskrav for blomster- og bestøverbrak. Hvis du etablerer bestøverbrak, er du undtaget fra kravet om slåning i to på hinanden følgende ansøgningsår (både etableringsåret og det efterfølgende ansøgningsår). Du skal udføre en ny jordbehandling og udsåning af en blomsterblanding, hvis du fortsat ønsker at have blomsterbrak eller bestøverbrak⁷⁴. Du skal dog være opmærksom på, at arealer med blomsterbrak og bestøverbrak til enhver tid af året

⁷³ § 2, stk. 1, nr. 10, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁷⁴ §17, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

(begge år) har et plantedække bestående af en blomsterblanding, der opfylder betingelserne for blomsterbrak eller bestøverbrak.

Har du haft blomsterbrak eller bestøverbrak på arealet siden 2020, betyder det, at du igen i 2022 skal udføre en ny jordbehandling og udsåning af en blomsterblanding igen, hvis ønsker at have blomster- eller bestøverbrak i 2022. Som alternativ kan du dog ændre din afgrødekod til slåningsbrak (enten forårsslåning eller sommerslåning).

Du skal dog være opmærksom på, at blomster- og bestøverbrak med en 2-årig anvendelse fortsat har et plantedække begge kalenderår bestående af en blomsterblanding, der opfylder betingelser for enten blomsterbrak eller bestøverbrak.

Du kan kombinere slåningsbrak, blomsterbrak og bestøverbrak

Det er tilladt at opdele brakmarken i flere delmarker og anmelde hver delmark med én af de tre braktyper. På denne måde kan du skabe variation på din brakmark, som kan styrke levebetingelserne for markvildtet og insekterne. Se mere i faktaarkene "Brak" og "Vildt- og bivenlige tiltag". Find inspiration til tiltag, som kan være til gavn for vildtet og bierne på markliv.dk.

Du har mulighed at anmelde dit permanente græsareal som bestøver- eller blomsterbrak

Hvis du har et areal, som har opnået status af permanent græs, så har du fortsat mulighed at anmelde arealet som enten bestøver- eller blomsterbrak.

3.4.2 Vær opmærksom på forbudsperioden

Af hensyn til yngleperioden for markvildtet, såsom viber, agerhøns, harer og hjorte, er det ikke tilladt at slå arealet i perioden 1. maj til og med 31. juli⁷⁵. Dette gælder uanset, om du anvender arealet som slåningsbrak, bestøverbrak eller blomsterbrak.

Under visse omstændigheder må du undtagelsesvist selektivt slå dine brakarealer i hele ansøgningsåret. Omstændighederne er følgende:

- ved risiko for krydsbestøvning mellem brakarealerne og marker til dyrkning af markfrø af græsmarksplanter, bælgeplanter og bederoer inden for de afstande, som er fastsat i certificeringsreglerne⁷⁶
- ved behov for at bekæmpe giftige, aggressive eller uønskede plantearter, som f.eks. flyvehavre*, kæmpebjørneklo, brændenælder og tidsler⁷⁷. Du må ikke fjerne det afslåede plantemateriale fra marken. Du kan hindre frøsætning af uønskede plantearter ved at slå inden frøsætning.
- på delarealer med vildt- og bivenlige tiltag⁷⁸.

**Reglerne om bekæmpelse af flyvehavre er i Danmark omfattet af en national bekendtgørelse. Det er særligt relevant, hvis der er meget flyvehavre på din mark. Hvis du konstaterer, at der er meget flyvehavre, eller hvis du bliver påbudt at fjerne flyvehavre efter flyvehavrebekendtgørelsen, skal du fjerne plantematerialet fra dine marker, herunder braklagte arealer. Har du anmeldt din mark som brak (både almindelig og som MFO), og har du fjernet plantematerialet fra marken, skal du derfor ændre afgrødekoden i din markplan til f.eks. 'græs i omdrift'. Er det kun dele af brakmarken, der har flyvehavre, så opdel din brakmark, og anmeld den øvrige del med en anden afgrødekod.*

⁷⁵ § 18 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁷⁶ § 18, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), jf. bilag 3, afsnit II, i bekendtgørelse nr. 1788 af 1. december 2020 (markfrøbekendtgørelsen)

⁷⁷ § 18, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁷⁸ § 18, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

3.4.3 Krydsoverensstemmelseskrav om plantedække på braklagte arealer

Braklagte arealer er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse med hensyn til etablering og opretholdelse af plantedækket for at forhindre jorderosion.

[Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)

Krydsoverensstemmelsesreglen for braklagte arealer betyder, at et areal, som overgår til brak, skal fremstå med et synligt plantedække senest 31. maj i ansøgningsåret. Det vil sige, at der senest denne dato er et fremspiret og dækkende plantedække. Et typisk plantedække på brak kan være tilbageværende stubbe efter høst samt fremspiring af spildfrø. En anden mulighed er at udså en græsblanding i det foregående ansøgningsår. Du skal opretholde plantedækket gennem hele brakperioden, eller indtil du etablerer en vinterafgrøde eller permanent afgrøde med henblik på høst et efterfølgende år. Der er ikke krav til sammensætningen af plantedækket, men arealet må ikke have karakter af sort jord.

Har du jordbehandlet dit brakareal i forbindelse med forberedelsen af et såbed til bestøverbrak eller blomsterbrak senest 30. april, skal du sikre dig, at den udsåede frøblanding kan nå at være fremspiret senest 31. maj i ansøgningsåret, og at plantedækket er jævnt fordelt udover hele marken.

På braklagte arealer har du også mulighed for at lave midlertidige foranstaltninger, der har til formål at klargøre arealet til landbrugsproduktion igen. Hvad enten du slår arealet, omlægger til en vinterafgrøde eller udfører en anden form for tilladt jordbearbejdning, som kan forårsage, at plantedækket på dit braklagte areal bliver beskadiget eller mangler i løbet af ansøgningsåret, skal du straks efterså disse dele af arealet således, at du til enhver tid opfylder KO-kravet om plantedække. Ved eftersåning må du foretage den nødvendige jordbehandling, dog ikke pløjning.

Bemærk, at hvis du på dit brakareal har barjordsstriber i forbindelse med et vildt- og bivenligt tiltag, vil vi vurdere striberne i forhold til reglerne om vildt- og bivenlige tiltag, hvor der gælder særlige regler for omfanget af barjordsstriber. Se nærmere om vildt- og bivenlige tiltag i afsnit 3.10.

3.4.4 Omlægning af braklagte arealer

Når du skal omlægge dine brakarealer, gælder forskellige krav alt afhængig af, om du skal så en vinterafgrøde eller en vårafgrøde.

Du må i hele støtteåret fra 1. januar til 31. december ikke plante juletræer på et braklagt areal, da juletræer ikke er en støtteberettiget afgrøde.

Omlægning om efteråret – etablering af vinterafgrøder:

Med vinterafgrøder menes støtteberettigede afgrøder, som udsås eller udplantes sent på året med henblik på høst det efterfølgende år. Dette vil sige både vintersæd og sent udplantede permanente afgrøder, f.eks. lavskov og frugttræer, samt arealer med tilsagn om skovrejsning.

Hvis du vil etablere en vinterafgrøde med henblik på høst det efterfølgende år, må du nedvisne plantedækket fra 1. juli, ligesom du må foretage jordbehandling, såning og gødskning samt anvende jordforbedringsmidler og plantebeskyttelsesmidler fra 1. august⁷⁹.

⁷⁹ § 19, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Den forberedende aktivitet erstatter samtidigt aktivitetskravet om slåning.

Omlægning om efteråret – etablering af vårafgrøder:

Hvis du vil etablere en støtteberettiget vårafgrøde det efterfølgende år, må du foretage jordbehandlingen på de datoer som er angivet i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2021/2022, hvilket på tunge lerjorde (JB. 7-9) er fra 1. oktober og på ler- og humusjorde (JB nr. 5-6 og 10-11) fra 1. november⁸⁰. Husk, at nedvisning af plantedækket på braklagte arealer i forbindelse med etablering af en vårafgrøde ikke er tilladt i hele indeværende kalenderår.

3.5 Støttebetingelser for arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer

Arealer, du dyrker med gartneriafgrøder og planteskolekulturer direkte i bundjorden, er støtteberettigede uanset, om du dyrker dem på friland eller under glas eller anden form for overdækning. For vækst- og drivhuse er der ikke et mindstekrav om, at marken skal være 0,30 ha⁸¹.

Du kan ikke få støtte til planter, der dyrkes i potter eller i bakker, da forudsætningen for at få støtte er, at der er kontakt mellem afgrødernes rodnet og den underliggende jord⁸². Du skal anmelde afgrøder, der ikke dyrkes i bundjord, med afgrødekode 545 'Potteplanter', 499 'Lukket system' eller 564 'Containerplads'. Hvis du dyrker stiklinger og lignende, som du skal bruge i din egen bedrift, er arealerne kun støtteberettigede, hvis der er tale om stiklinger af planter, som er støtteberettigede, efter du udplanter dem⁸³.

Du kan ikke få støtte for arealer med juletræer⁸⁴. Hvis du dyrker juletræsplanter til udplantning med henblik på at sælge dem, er arealerne dog støtteberettigede⁸⁵. Du skal ved kontrol kunne fremvise dokumentation for salg for indeværende år og i nogle tilfælde også for tidligere år.

Der er særlige regler for arealer, der dyrkes med permanente afgrøder. Det kan du læse mere om i afsnit 3.7 "Permanente afgrøder".

3.6 Støttebetingelser for arealer med hamp

Du kan modtage støtte for landbrugsarealer med hamp, hvis du opfylder følgende støttebetingelser:

- Dit areal med hamp skal mindst være på 0,30 ha, eller udgøre 0,30 ha i sammenhæng med andre støtteberettigede marker⁸⁶.
- Du skal så og høste hampeafgrøder fra certificerede hampefrø⁸⁷.
- Du skal oplyse os om, hvilken udsædsmængde (kg. pr. ha) og type hampefrø, du bruger på hver enkelt mark. Det skal du gøre i bemærkningsfeltet i fællesskemaet⁸⁸.

⁸⁰ § 20, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁸¹ § 11, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁸² Artikel 4, stk. 1, litra f), i forordning nr. 1307/2013 af 17. december 2013

⁸³ Artikel 4, stk. 1, litra j), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

⁸⁴ Artikel 32, stk. 2 og artikel 4, stk. 1, litra e), f) og g), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

⁸⁵ Artikel 4, stk. 1 litra j), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

⁸⁶ § 11, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁸⁷ Artikel 32, stk. 6, i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013, artikel 17, stk. 7, og artikel 45 i forordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014

⁸⁸ Artikel 17, stk. 7, litra a) og b), i forordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014

- Du skal indsende samtlige originale certificeringsmærkesedler fra emballagen på udsæden senest 30. juni. Støtten nedsættes med 1 procent pr. arbejdsdag efter fristens udløb. Hvis du ikke har indsendt certificeringsmærkesedlerne senest 25 kalenderdage efter 30. juni, giver vi afslag. Vi kan ikke godkende kopier eller indscannede certificeringsmærkesedler⁸⁹.
- Du må tidligst høste hampen 10 dage efter blomstringens afslutning⁹⁰.

[Se vejledning om dyrkning af hamp](#)

Tilladelse til at dyrke hamp

Det er et nationalt krav at søge om og opnå tilladelse til dyrkning af hamp i Danmark. Dette gælder uanset, om du søger støtte til arealet eller ej. Du skal søge tilladelsen hos Landbrugsstyrelsen, og den gælder for ét år ad gangen. Du kan finde vejledning og ansøgningskema til at søge om tilladelse til dyrkning af hamp på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

3.7 Permanente afgrøder

Landbrugsarealer med permanente afgrøder er støtteberettigede under grundbetalingen, hvis du driver dem landbrugsmæssigt med henblik på produktion.

En permanent afgrøde er en afgrøde, der holdes ude af omdriften og giver udbytte i flere år⁹¹. Det kan f.eks. være frugttræer, bærbuske, lavskov, elefantgræs og rørgræs, der bliver dyrket på det samme areal i 5 år eller mere. Det kan også være f.eks. rabarber, jordbær og asparges, der på grund af dyrkningsformen holdes ude af omdriften i mere end 2 vækstperioder.

At arealer med permanente afgrøder er drevet landbrugsmæssigt med henblik på produktion, vil sige, at du skal holde arealet i en god plantagemæssig stand, der sikrer, at hovedafgrøden ikke hæmmes væsentligt af ukrudt, og at opvækst af buskads fjernes fra afgrøderækkerne⁹². Arealerne skal fremstå som vedligeholdte, dyrkede arealer og må ikke ligge som natur eller vildnis.

Hvis der ved kontrol opstår tvivl om, hvorvidt dit areal er drevet landbrugsmæssigt, kan du fremvise dokumentation for beplantning af arealet (kvittering for indkøb af planter) eller dokumentation for salg af afgrøder.

I de følgende afsnit, 3.7.1, 3.7.2 og 3.7.3, kan du læse de nærmere støttebetingelser for lavskov, frugttræer og -buske samt elefant- og rørgræs.

3.7.1 Støttebetingelser for lavskov

Arealer med lavskov er kun støtteberettigede, hvis du driver dem landbrugsmæssigt med henblik på stævning. En mark skal være på mindst 0,30 ha og mindst 7,5 meter i bredden⁹³. En mark med lavskov kan ikke regnes for sammenhængende med andre støtteberettigede marker end lavskov for at komme over 0,30 ha⁹⁴.

⁸⁹ Artikel 17, stk. 7, litra c), i forordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014

⁹⁰ Artikel 45, stk. 4, i forordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014

⁹¹ Artikel 4, litra g), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

⁹² § 22 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁹³ § 23, stk. 1 og 4, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁹⁴ § 2, stk. 1, nr. 1, litra a, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Du skal stævne (høste) træerne på arealer med pil i renbestand eller blandinger af lavskovsarter senest ved udgangen af det 10. år efter etableringen eller seneste stævning⁹⁵. Etableringsåret eller stævningsåret medregnes i den 10-årige omdriftsperiode.

Beplantninger af poppelarter skal stævnnes mindst hvert 20. år. Den 20-årige omdriftsperiode gælder for beplantningerne med poppelarter, der er etableret eller stævnet i 2011 eller senere. Etableringsåret eller stævningsåret medregnes i den 20-årige omdriftsperiode.

Poppellavskov, der er etableret eller senest stævnet i 2011, er lavskovsarealer, der senest skulle være stævnet i 2020 efter de hidtidige regler. På sådanne arealer får du nu mulighed for at lade lavskoven stå i længere tid.

Kravet om stævning gælder også for arealer med lavskov, som du køber eller forpagter i løbet af den 10- eller 20-årige periode.

Eksempel - beplantninger med pil i renbestand eller blandinger af lavskovsarter:

Et areal med pil i renbestand eller blandinger af lavskovsarter, der senest er stævnet i 2014, skal stævnnes inden 31. december 2023. Stævningsåret tæller med i beregningen af de 10 år.

Eksempel - beplantninger med poppelarter:

Et areal, der er tilplantet med poppelarter i 2011, skal stævnnes inden 31. december 2030. Tilplantningsåret tæller med i beregningen af de 20 år.

Hvad er lavskovsarealer?

Ved lavskovsarealer forstås arealer tilplantet med alle arter inden for følgende slægter: hassel, løn, ask, avnbøg, birk, el, eg, elm, pil eller poppel, enten i blandinger eller i renbestand. Siden 2015 har det kun været tilladt at have godkendte lavskovsarter som en del af lavskoven. Andre arter end de ovenfor nævnte kan således ikke betragtes som en del af afgrøden på arealet med lavskov. På arealer med lavskov er det dog tilladt at have op til 100 spredte træer eller buske af andre arter pr. ha på over 1 meter i højden ud over den afgrøde, der er på arealet. For poppel i renbestand er det dog muligt at have op til 400 spredte træer eller buske pr. ha på over 1 meter i højden. At træerne skal stå spredt betyder, at de ikke må udgøre klynger på over 100 m².

Antal træer pr. ha

Arealer med lavskov skal altid bestå af mindst 8.000 godkendte planter pr. ha. For poppel i renbestand er kravet mindst 1.000 planter pr. ha. Plantetæthedskravet er en støttebetingelse og skal overholdes med levende planter⁹⁶. Planterne skal være jævnt fordelt over hele arealet. Områder med udgåede træer på mere end 100 m² er ikke støtteberettigede. Antallet af planter skal være overholdt i hele kalenderåret. Hvis der er planter, der går ud, skal du straks genetablere lavskoven, så arealet fortsat lever op til kravet om antal planter pr. ha.

⁹⁵ § 23, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁹⁶ § 23, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Særligt for poppellarvskov i renbestand

I poppellarvskov er det tilladt at have op til 400 andre træer eller buske pr. ha udover poppeltræerne. Der er ingen begrænsninger på, hvilke arter de 400 andre træer eller buske må bestå af, og der er heller ikke krav om, at disse skal stævnes. De 400 træer eller buske skal dog stå spredt og må således ikke stå i klynger⁹⁷.

Det er poppelarterne, der anses som afgrøden på arealet. Det vil sige, at selvom de op til 400 andre træer eller buske gerne må bestå af andre lavskovsarter (f.eks. pil), betragtes disse ikke som en del af afgrøden.

De op til 400 andre træer eller buske må ikke i væsentlig grad hæmme din drift af poppellarvskov. Det betyder, at de ikke i væsentlig grad må hæmme landbrugsaktiviteten på arealet (stævningen og vedligeholdelsen af arealet), og de må heller ikke få arealet til at ændre karakter fra at være poppelplantage til noget andet, f.eks. natur eller vildnis⁹⁸.

Du skal anvende forskellige afgrødekoder afhængig af, om du i din poppellarvskov har op til 100 eller op til 400 andre træer eller buske pr. ha:

- 593 (Poppel (0-100 andre træer pr. ha))
- 599 (Poppel (100-400 andre træer pr. ha))
- 603 (MFO - Poppel (0-100 andre træer pr. ha))
- 606 (MFO - Poppel (100-400 andre træer pr. ha))

Anlæg af spor og gange

På arealer anmeldt som lavskov må der være arbejdsarealer i form af kørespor og gange. Kørespor og gange må højst udgøre 20 procent af arealet⁹⁹.

Hvis der er kørespor og gange på arealet, skal antallet af planter være højere på den tilplantede del for at opfylde kravet om mindst 1.000 eller 8.000 planter pr. ha. Læs mere i afsnit 4.4 om støtteberettigede veje og kørespor.

Eksempel:

Du har 2,00 ha mark med lavskov tilplantet med pil, som du søger støtte for. På de 2,00 ha kan du nøjes med at tilplante de 1,60 ha og lade resten være ubefæstede kørespor og gange. Der skal dog stadig være minimum 8.000 planter pr. ha på hele arealet, hvilket betyder, at du på de 1,60 ha skal have mindst 16.000 planter i alt.

Arealet skal anvendes til lavskovsdrift

Lavskovsarealer skal være dyrket efter almindelig dyrkningspraksis. Det betyder, at arealet ikke må fremstå som et udyrket areal, der ikke er holdt ved lige, eller som natur eller vildnis. Arealet skal vedligeholdes som plantage¹⁰⁰.

Hvis du tilplanter et areal med det formål at skabe læhegn, vildtremiser, natur og lignende, er arealet ikke støtteberettiget.

⁹⁷ § 12, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁹⁸ § 23, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

⁹⁹ § 23, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹⁰⁰ § 23, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Må du have dyr og andre træer på dit areal med lavskov?

Du må gerne have dyr, f.eks. udegrise, gående under dine lavskovstræer. Dog må dyrene ikke beskadige træerne, således at træerne dør og derfor påvirker antallet af planter i din lavskov. Du kan læse mere om landbrug med blandet produktion i afsnit 3.13.

Hvis du af hensyn til dyrene ønsker andre træer end lavskovstræer på arealet, så må du pr. ha. plante op til 100 spredte træer eller buske på over 1 meter i højden ud over den afgrøde, der er på arealet. Andre træer end lavskov kan være spredte stedsegrønne træer, frugttræer, nøddebuske eller andet til gavn for dyrene. Dyrker du poppelavskov i renbestand, er det tilladt pr. ha. at plante op til 400 spredte træer eller buske over en meter i højden ud over poppeltræerne.

Kan du kombinere en tilstødende græsmark med din lavskovsmark?

Hvis du af hensyn til dyrene ønsker yderligere græsareal end der kan være på de tilladte 20% arbejdsareal, kan du f.eks. kombinere en lavskovsmark og en tilstødende græsmark. Når du kombinerer to forskellige arealtyper som græs og lavskov, så husk at der gælder forskellige støttebetingelser og at de hver i sær ligger i sin egen adskilte markblok. Du kan f.eks. flette de to marker sammen, så du opnår store græsgange mellem de to marker (se figur nedenfor). Hvis du fletter to marker sammen (som i figuren nedenfor), så vær opmærksom på breddekravet for hhv. lavskovsmarken (7,5 meter mellem to rækker af lavskov) og græsmarken (ingen steder mindre end 4 meter). Husk at du i markblokken med græsmarken også pr. ha. må have op til 100 spredte træer og buske.

Figur: Illustration af, hvordan to markblokke med hhv. en lavskovsmark og en græsmark kan flettes ind i hinanden:

3.7.2 Støttebetingelser for frugttræer og -buske

Hvis du har landbrugsarealer med frugttræer og -buske, skal det være tydeligt, at det er drevet plantagemæssigt. Det betyder, at træerne og buskene skal fremstå som en plejet kultur i veldefinerede rækker, der muliggør pleje af træerne og buskene og høst af afgrøden¹⁰¹.

¹⁰¹ § 22 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

På arbejdsarealerne, eller mellem rækkerne af frugttræer eller bærbuske, må du gerne etablere græs, urter eller blomster for at tiltrække nyttedyr og fugle til bekæmpelse af skadedyr og for at øge biodiversiteten, så længe det ikke hindrer den plantagemæssige drift af arealet. Se endvidere støttebetingelser for veje og kørespor i afsnit 4.4.

Arbejdsarealer må i udgangspunktet ikke udgøre mere end 20 procent af din plantage. Der kan dog godkendes større arbejdsarealer, hvis det er tydeligt, at arbejdsarealet indgår som en del af driften af hovedafgrøden på arealet, og at dyrkningsformen kræver, at der er behov for et større arbejdsareal¹⁰². Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis der er én eller to rækker med frugttræer, som er en selvstændig mark inden i en større mark med eksempelvis korn eller græs. Læs mere om mulighederne for landbrug med blandet produktion i afsnit 3.13.

3.7.3 Støttebetingelser for elefant- og rørgræs

Hvis du har landbrugsarealer med elefantgræs og rørgræs, er de kun støtteberettigede, hvis de drives landbrugsmæssigt¹⁰³, og formålet med arealerne er høst og afsætning af afgrøden til f.eks. energiformål, fiberproduktion eller tækkemateriale¹⁰⁴.

Læs om betingelserne for permanente afgrøder i afsnit 3.7.

3.7.4 Støttebetingelser for frøavlsbevoksninger

Permanente afgrøder i form af træer og buske til frøproduktion er støtteberettigede, hvis det kan dokumenteres, at det er en certificeret (kåret) frøavlsproduktion¹⁰⁵. Det betyder, at ansøgere skal kunne bevise, at der er tale om en kåret frøavlsproduktion, når der ansøges om støtte til nye arealer. Det kan enten være i form af salgsdokumenter (hvor kåringsnummer koblet på arealet vil være oplyst) eller kåringsdokumenter, der specifikt beviser, at arealerne er kårede. Hvis plantagen er etableret med henblik på produktion af frø og at arealet dermed er kåret, kan den modtage støtte fra anlægsåret. Hvis den ikke er anlagt med dette formål, kan den modtage støtte fra det år, hvor den kåres til frøavl.

Permanente afgrøder i form af træer og buske til frøproduktion skal samtidig ligesom andre permanente afgrøder holdes i en plantagemæssig stand.

3.8 GLM-landskabelementer

GLM er en forkortelse for god landbrugs- og miljømæssig stand. GLM er en del af reglerne om krydsoverensstemmelse¹⁰⁶. GLM-landskabelementer er beskyttede fortidsminder og søer under 2.000 m², som ligger i markblok. Du må derfor ikke fjerne, ødelægge eller reducere et landskabelement og den tilhørende randbevoksning, herunder den 2 meter dyrkningsfrie bræmme. Det betyder blandt andet, at du ikke må inddrage landskabelementet og randbevoksningen i landbrugsproduktionen.

Du må ikke ændre tilstanden af hverken de fredede fortidsminder, jf. Museumslovens regler, eller søer og -vandhuller omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Du skal være opmærksom på, at beskyttelsen også gælder, selvom du ikke søger grundbetaling for fortidsmindet eller søen.

Hvis landskabelementet ikke er registreret som et GLM-landskabelement i Internet Markkort (IMK), og du ønsker at det bliver registreret som GLM-landskabelement, skal du sende et forslag til ændring af markblokken. Dette gælder også, hvis der er fejl i registreringen af GLM-landskabelementet.

¹⁰² § 22 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹⁰³ § 22 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹⁰⁴ Artikel 4, litra g), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹⁰⁵ § 14 stk. 2 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹⁰⁶ Bekendtgørelse nr. 1108 af 11. november 2019

Du kan læse mere om reglerne for krydsoverensstemmelse i afsnit 2.8 "Hvad betyder kravet om krydsoverensstemmelse?" eller i vejledningen om reglerne om krydsoverensstemmelse, som du kan finde på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

[Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)

3.9 Vildtafgrøder

Et areal, der er udsået med en omdriftsafgrøde, som du lader stå til vildtet, er støtteberettiget til grundbetaling. Arealet skal være tilsået i støtteåret. Du anmelder arealet med den afgrøde, du har udsået, f.eks. majs med afgrødekode 5 'Majs til modenhed'. Har du udsået en blanding om foråret, kan du anmelde arealet med afgrødekode 4 'Blanding af vårsæde arter'.

Husk at sætte kvælstofnormen til nul på arealer udsået med en vildtafgrøde

Afgrøder, som du lader stå til vildtet, har ikke en kvælstofnorm. Anvender du en afgrødekode for vildtafgrøder på en mark, skal du huske at angive N-normen til nul i dit gødningsregnskab for hele marken.

3.10 Vildt- og bivenlige tiltag

Du må i hele kalenderåret etablere vildt- og bivenlige tiltag på dine landbrugsarealer i omdrift¹⁰⁷. Det kan være insektvolde, lærkepletter, vildtstriber eller barjordsstriber. Tiltagene må ikke etableres på arealer med permanent græs, permanente afgrøder eller MFO-bræmmer.

[Få et overblik over reglerne i faktaarket "Vildt- og bivenlige tiltag"](#).

Med vildt- og bivenlige tiltag kan du skabe variation på dine omdriftsarealer, hvilket kan være et tiltrængt virkemiddel til at sikre vigtige levesteder for agerlandets vilde dyr og insekter. Du kan etablere forskellige tiltag med få midler og en mindre indsats, ligesom du kan anlægge tiltagene, så de passer ind i din øvrige markdrift.

Du kan på Landbrugsstyrelsens hjemmeside markliv.dk finde inspiration til, hvordan du etablerer forskellige naturvenlige tiltag på landbrugsarealer. Hjemmesiden er lavet i samarbejde med de grønne organisationer og landbrugserhvervet.

Ikke omfattet af et aktivitetskrav:

Du skal holde de vildt- og bivenlige tiltag fri for tilgroning af træer og buske¹⁰⁸. Vi betragter ikke vildt- og bivenlige tiltag som en afgrøde, og de er derfor ikke omfattet af krav om landbrugsaktivitet. Der gælder derfor hverken et krav om slåning eller en frist for tilsåning.

Du skal være opmærksom på, at der gælder særlige regler for vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer og på arealer med miljøtilsagn. Det kan du læse mere om i afsnit 3.10.5 "Vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer", og afsnit 3.10.6 "Vildt- og bivenlige tiltag på arealer med miljøtilsagn".

¹⁰⁷ § 24 stk. 1 i Bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹⁰⁸ § 24 stk. 1, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Husk, dit vildttiltag har ingen kvælstofnorm

Du skal ikke indtegne vildt- og bivenlige tiltag, der overholder de beskrevne krav, separat på dit markkort. Du skal heller ikke anmelde dem med en selvstændig afgrødekode i fællesskemaet. Vildt- og bivenlige tiltag har ikke en gødningsnorm, så den mark, tiltaget er en del af, skal have en reduktion i sin N-norm svarende til, hvad tiltaget udgør af markens areal (op til 10 %). Du anfører N-reduktionen som et fradragsareal i kolonnen B4 "Øvrige fradragsarealer (arealer uden kvote, fx naturstriber)" på siden Markplan gødningskvote i skemaet "Gødningskvote og Efterafgrøder".

Du kan læse mere om mulighederne for at etablere vildt- og bivenlige tiltag i faktaarket "Vildt- og bivenlige tiltag".

10x10x10'-reglen (regler for bredde og størrelse af tiltagene):

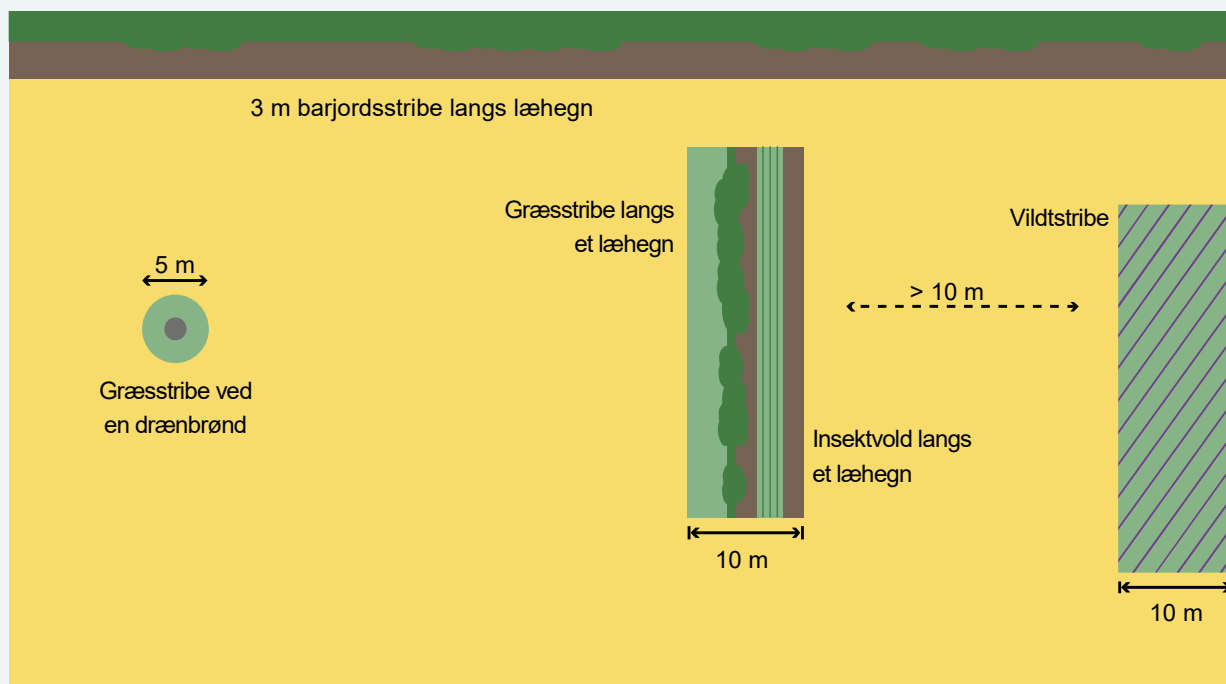
Et enkelt tiltag må i hele sin bredde ikke være mere end 10 meter¹⁰⁹. Hvis du anlægger flere forskellige tiltag ved siden af hinanden, må den samlede bredde ikke overstige 10 meter. Vælger du at anlægge flere tiltag på samme mark op til 10 meter i bredden, skal afstanden imellem dem være minimum 10 meter¹¹⁰. Du må maksimalt etablere vildt- og bivenlige tiltag på 10 procent af en marks samlede areal¹¹¹. Hvis tiltagene samlet set fylder mere end de 10 procent, skal de tegnes ud af marken, da tiltaget alene vil blive betragtet som et rekreativt areal eller naturareal, som ikke er støtteberettiget til grundbetaling.

¹⁰⁹ §24, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹¹⁰ § 24 stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹¹¹ § 24 stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Eksempel

I en omdriftsmark på 1 ha kan du fx anlægge følgende tiltag: en 5 meter tætslået græsstribe rundt om en drænbrønd (25 m²), en græsstribe langs et læhegn (120 m²), en insektvold langs et læhegn (120 m²), en vildtstribe med vilde blomster (130 m²) og en 3 m-barjordsstribe langs et læhegn (600 m²). Tiltagene udgør samlet set 995 m², hvilket er under 10 % af markens samlede areal på 1 ha. De enkelte tiltag er maksimalt 10 meter brede, og mellem tiltagene er der minimum 10 meter. Denne mark lever dermed op til kravene.

3.10.1 Vildtstriber

Vildtstriber er striber i den enkelte mark, der f.eks.:

- er tilsået med en vildtblanding. På braklagte arealer må vildtstriber ikke etableres med majs i renbestand eller kornafgrøder i renbestand¹¹².
- er græsspor, der holdes slået helt kort gennem hele vækstsæsonen eller
- er selvsåede/vilde græsmarksplanter, som holdes urørt, og som selv sætter frø.

Du må gerne kombinere forskellige typer af striber, f.eks. kortholdte græsspor og vilde blomster.

3.10.2 Barjordsstriber

Barjordsstriber er arealer, hvor jorden flere gange gennem året jordbehandles mekanisk ved f.eks. fræsning eller harvning, og som dermed ikke har et plantedække¹¹³. Formålet med striberne er at give tørremuligheder for markvildtet.

Du må etablere striberne med en bredde på op til 3 meter langs markkanten, eller i sammenhæng med et andet vildt- og bivenligt tiltag. Barjordsstriber kan også anlægges et vilkårligt sted på omdriftsmarken, men kun så længe at barjordsstriber i hele sin længde er anlagt parallelt op ad en insektvold eller en vildtstribe¹¹⁴. Du må ikke etablere barjordsstriber på

¹¹² § 24 stk. 1, nr. 5 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹¹³ § 24 stk. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹¹⁴ § 24 stk. 3, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

arealer, der ligger nærmere end 5 meter fra søer, åbne vandløb, kystlinjer samt fortidsminder, der er beskyttet af museumslovens § 29 e¹¹⁵.

3.10.3 Lærkepletter

Lærkepletter er tørre/bare pletter i en tilsået/fremspiret mark, hvor der ikke er etableret plantedække. I praksis kan du etablere lærkepletterne ved at hæve såmaskinen et kort stykke ved tilsåningen af marken. De enkelte lærkepletter må maksimalt være 100 m².

3.10.4 Insektvolde

En insektvold er en lille jordvold, som f.eks. er skabt ved at pløje to furer sammen. Der er ikke noget krav til plantedække på en insektvold, så længe det holdes fri for tilgroning af vedplanter.

Du kan placere insektvolden, hvor det kan passe ind i markdriften. Insektvolden må ikke være bredere eller højere end, at man kan fjerne den ved almindelig pløjning. Vi anbefaler derfor, at den maksimale højde på insektvolden er ca. 0,5 meter.

3.10.5 Vildt- og bivenlige tiltag på braklagte arealer

Du må gerne etablere vildt- og bivenlige tiltag på dine braklagte arealer, så længe du ikke etablerer dem med majs eller korn i renbestand eller en blanding af disse¹¹⁶.

Vildt- og bivenlige tiltag på brakarealer er ikke omfattet af aktivitetskravet. Når de etableres på braklagte arealer, er de heller ikke omfattet af forbudsperioden mod slåning, se afsnit 3.4.2¹¹⁷. Det betyder, at du gerne må slå vildtstriber på et brakareal i forbudsperioden uanset, om du anvender arealet til slåningsbrak, bestøverbrak eller blomsterbrak.

3.10.6 Vildt- og bivenlige tiltag på arealer med miljøtilsagn

Du må som udgangspunkt ikke etablere vildt- og bivenlige tiltag på arealer med miljøtilsagn. For enkelte af de ældre 20-årige miljøtilsagn kan det dog være tilladt at etablere vildtstriber og insektvolde. Vi kan ikke give dispensation til barjordsstriber. Se i dit pågældende miljøtilsagn, hvad der er muligt, eller tag kontakt til os og forhør dig om muligheden.

3.11 2 m-bræmmer langs vandløb og søer

Du kan få grundbetaling for 2 m-bræmmer langs åbne vandløb og søer udlagt efter vandløbsloven. Du kan se i Landbrugsstyrelsens Internet Markkort (IMK), hvilke vandløb der er omfattet af en 2-m bræmme. I din markplan i dit fællesskema kan du se den fortrykte arealstørrelse på de enkelte 2-m bræmmer, som vi har registreret i IMK, og som overlapper med dine indtegnede marker.

Det er en støttebetingelse, at der udføres en årlig landbrugsaktivitet på 2 m-bræmmer. Da der er forbud mod dyrkning, jordbehandling¹¹⁸ og gødskning¹¹⁹ på 2 m-bræmmer, vil det oftest være aktivitetskravet for græs, der skal opfyldes¹²⁰.

¹¹⁵ § 24 stk. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹¹⁶ § 24 stk. 1, nr. 5, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹¹⁷ § 18, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹¹⁸ § 69, stk. 1, i lov bekendtgørelse nr. 1227 af 25. november 2019 (vandløbsloven)

¹¹⁹ § 29, stk. 8 i bekendtgørelse nr. 760 af 30. juli 2019 (husdyrgødningsbekendtgørelsen)

¹²⁰ § 41, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Dvs. plantedækket skal slås mindst én gang om året i perioden 1. juni til og med 25. oktober. Se afsnit 3.3.2 om støttebetingelser for græs. Afræsning med husdyr er også en mulighed på dine 2 m-bræmmer. Du skal dog være opmærksom på, at der kan være restriktioner i vandløbsloven i forhold til opsætning af hegn i 2 m-bræmmer.

2 m-bræmmer skal ikke anmeldes som selvstændige marker i fællesskemaet, men som en del af den støtteberettigede mark, de ligger op ad. Du skal dog markere i fællesskemaet, hvis du ønsker at anvende 2 m-bræmmer som MFO.

Bemærk, at støttebetingelserne skal være opfyldt på det omkringliggende areal, før din 2 m-bræmme kan være berettiget til støtte under grundbetaling.

3.12 Grundbetaling til vand-, miljø- og skovrejsningsprojekter 'Under artikel 32'

Er dine arealer underlagt særlige forpligtelser og begrænsninger på grund af direktivimplementerende vand-, natur- eller skovprojekter eller et miljø-/skovrejsningstilsagn, har du mulighed for at søge grundbetaling under undtagelsen i artikel 32¹²¹. Har du arealer, som lever op til kravene under undtagelsen i artikel 32, kan du opnå grundbetaling for et areal, der ikke overholder støttebetingelserne til grundbetaling, bl.a. kravet om landbrugsaktivitet.

Du kan kun være omfattet af undtagelsen i artikel 32, hvis du har et af følgende tilsagn eller projekter på dine arealer:

- Miljøtilsagn med udtagningsforpligtelse og fastholdelse af lavbundsområder i projekter, der kun har CO₂-effekt, læs mere i afsnit 3.12.2
 - tilsagnstype 7, 8, 13, 16 og 78
- Miljøtilsagn til vådområder, der vurderes direktivimplementerende, læs mere i afsnit 3.12.2
 - tilsagnstype 9, 13, 16, 50, 55, 74, 75, 76, 77 og 78
- Tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, læs mere i afsnit 3.12.2
 - tilsagnstype 4, 5 og 67
- Projekttilsagn til etablering af minivådområder, læs mere i afsnit 3.12.3
- Arealer i direktivimplementerende vand-, natur- og skovprojekter, læs mere i afsnit 3.12.4
 - se projekt i IMK's korttema "Vand-, natur- og skovprojekt 2022" under fanen "Vandprojekter"
- Tilsagn om skovrejsning, læs mere i afsnit 3.12.5.

Krav om landbrugsaktivitet på landbrugsarealer

Du skal opfylde kravet om landbrugsaktivitet på de dele af dine artikel 32-arealer, hvor det er muligt. Kravet om en landbrugsaktivitet gælder ikke arealer, der som en direkte konsekvens af enten tilsagnsbetingelserne eller etableringen af et direktivimplementerende vand- og naturprojekt f.eks. bliver så våde, at du hverken kan slå dem eller lade dem afgræsse¹²². For arealer med skovrejsning er der ikke krav om landbrugsaktivitet på de tilplantede arealer. Læs mere i afsnit 3.3.2 om støttebetingelser for arealer med græs.

Hvis du har tilsagn om udtagning (tilsagnstype 7 og 8 samt 13 og 16 med udtagning) må du dog ikke slå dine arealer, hvis det strider imod formålet med tilsagnet om, at udtagne arealer skal anvendes til etablering af naturområder og biotoper, herunder skov, søer, vandhuller eller lignende. I sådanne tilfælde er du undtaget fra at udføre en landbrugsaktivitet på grund af tilsagnsforpligtelserne.

Disse udtagningstilsagn betragtes desuden som MFO-brak. Læs mere i afsnit 2.4 "De grønne krav på arealer med visse miljøtilsagn" i Vejledning om grøn støtte 2022.

¹²¹ Art. 32, stk. 2, litra b), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹²² § 8, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Hvornår kan et areal anmeldes 'Under artikel 32' i fællesskemaet?

Kan du ikke overholde kravet om landbrugsaktivitet eller de øvrige støttebetingelser for grundbetaling på dit landbrugsareal i kalenderåret 2022 som følge af et miljø- eller skovrejsningstilsagn, et minivådområde eller et vådområdeprojekt? Så skal du anmelde arealet til grundbetaling 'Under artikel 32' i fællesskemaet inden ændringsfristen.

Har du allerede inden ændringsfristen viden om, at der igangsættes gravearbejde i forbindelse med etablering af et minivådområde eller et vådområdeprojekt, eller der plantes træer i forbindelse med et skovrejsningsprojekt på dit landbrugsareal? Og kan du derfor ikke udnyttet arealet landbrugsmæssigt i perioden 15. maj til 25. juli (perioden for krav om flere afgrødekategorier)? Så skal du også anmelde arealet 'Under artikel 32' i fællesskemaet inden ændringsfristen.

Sker igangsættelse af vådområdeprojekt, skovrejsning eller lignende på dit landbrugsareal i perioden efter 25. juli, skal du oplyse den afgrøde, du planlægger at dyrke på marken i perioden 15. maj til 25. juli, i fællesskemaet.

Læs om betingelserne for ændring af afgrødekode i afsnit 2.1.3.

Fra og med 2021 skal du ikke længere indsende en dispensationsansøgning om igangsættelse af f.eks. et vådområdeprojekt på dine landbrugsarealer. Bliver dine marker 'røde' i forbindelse med Landbrugsstyrelsens monitoreringsresultat, og modtager du en høring om det pga. manglende udførelse af aktivitetskravet, skal du besvare høringen ved at tage billeder af arealet med Landbrugsstyrelsens app eller indsende en mail. Med app'en kan du evt. også tage et billede af et tilsagnsdokument med journalnummer for dit tilsagn om tilskud til skovrejsning eller til etablering af et minivådområde, eller du kan tage et billede af et papir, hvor du oplyser, hvilket projekt der realiseres. Så kan det være, at vi ikke behøver at bede om oplysningen senere.

Vær opmærksom på, at alle billeder, også evt. billeder af tilsagnsdokumenter, skal være taget på selve marken, da der kun kan tilknyttes billeder til høringen, der er taget på den pågældende mark.

I forbindelse med enhver form for høring kan du også oplyse om, at aktivitetskravet ikke kan overholdes pga. igangsættelsen af et relevant projekt¹²³.

Vær opmærksom på, at hvis du har tilsagn under miljøordningerne, gælder der særlige regler. Derfor skal du altid søge om dispensation, inden du foretager dig noget, der kan være i strid med tilsagnsbetingelserne. Hvis du er i tvivl, kan du kontakte arealtilskud@lbst.dk.

Er et areal varig natur uden tilknytning til artikel 32-bestemmelserne, så angiv marken med 'nej' til grundbetaling. Læs afsnit 4.2.

3.12.1 Generelle betingelser for arealer under undtagelsen i artikel 32

Der er tre grundlæggende betingelser for grundbetaling under artikel 32:

- 1) Du skal anmelde dine arealer med afkrydsning i feltet 'Under artikel 32' i fællesskemaet inden ændringsfristen.
- 2) Der har være udbetalt retmæssig enkeltbetaling til arealet i 2008.
- 3) Du skal være en aktiv landbruger.

¹²³ § 9, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

1) Anmeld dine arealer som artikel 32 i fællesskemaet inden ændringsfristen

Du skal være opmærksom på, at du skal anmelde dine arealer med vand-, miljø- eller skovrejsningsprojekter som artikel 32-arealer i fællesskemaet inden ændringsfristen¹²⁴. Du kan se, hvordan du anmelder dine arealer korrekt, i afsnittet "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32" i Brugerguide til Fællesskema 2022.

[Læs Brugerguide til Fællesskema 2022](#)

2) Retmæssig enkeltbetaling i 2008

Det er et grundlæggende krav, at der retmæssigt blev udbetalt enkeltbetaling til arealet i 2008¹²⁵.

Retmæssig udbetaling betyder, at:

- der er søgt støtte til arealet under ordningen enkeltbetaling i 2008,
- der blev udbetalt støtte for arealet under ordningen enkeltbetaling i 2008, og
- udbetalingen skete på korrekt grundlag.

Hvis du eller en tidligere ejer ikke har søgt støtte til arealet i 2008, kan arealet aldrig være omfattet af undtagelsen i artikel 32. Det gælder f.eks., hvis arealet lå uden for markblok, fordi det var et naturareal. Det er ikke et krav, at udbetaling af enkeltbetaling for arealerne i 2008 er sket til dig.

Hvis du er i tvivl om, hvorvidt der er blevet udbetalt støtte for arealet i 2008 eller ej, kan du kontakte Arealtilskud (arealtilskud@lbst.dk) for at få det oplyst.

3) Aktiv landbruger

Det er en forudsætning for at modtage grundbetaling under artikel 32, at du er aktiv landbruger¹²⁶. Det vil sige, at du, ud over aktiviteterne på dine artikel 32-arealer, skal udføre en landbrugsaktivitet i form af en landbrugsproduktion, f.eks. erhvervsmæssigt dyrehold, eller har minimum 0,30 ha sammenhængende landbrugsareal, hvor aktivitetskravet bliver overholdt¹²⁷.

Du skal være opmærksom på, at arealer med f.eks. juletræer og pyntegrønt i fredskov ikke betragtes som landbrugsarealer.

Uanset om arealet er omfattet af undtagelsen i artikel 32 eller ej, så er det et krav for at få grundbetaling, at du søger grundbetaling til mindst 2,00 ha støtteberettiget areal og samtidig har betalingsrettigheder til dem eller er berettiget til mindst 300 euro i slagtepræmie for kvier, tyre og stude. Desuden skal projekt- og tilsagnsarealet udgøre mindst 0,30 ha alene eller i sammenhæng med andre støtteberettigede arealer.

3.12.2 Miljøtilsagn under artikel 32

Du kan få grundbetaling for følgende miljøtilsagn under artikel 32:

Miljøtilsagn med forpligtelse til udtagning og fastholdelse af lavbundsområder i projekter, der kun har CO2-effekt¹²⁸.

¹²⁴ § 9, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹²⁵ Art. 32, stk. 2, litra b) i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹²⁶ Art. 4, stk. 1, litra a, i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹²⁷ § 8, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), jf. artikel 4, litra e), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹²⁸ Art. 32, stk. 2, litra b), iii), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

Tilsagnstype	Tilsagn	Yderligere krav
7	20-årig udtagning af agerjord	
8	20-årig udtagning af græsarealer uden for omdrift	
13	Etablering af vådområder	Forpligtelse til udtagning
16	Miljøvenlig drift af vådområder	Forpligtelse til udtagning
78	Fastholdelse af lavbundsområder*	

* Hvis tilsagnet indgår i et lavbundsprojekt, der udelukkende har CO2-effekt.

Miljøtilsagn til vådområder, der vurderes direktivimplementerende ¹²⁹:

Tilsagnstype	Foranstaltning
9	Ændret afvanding*
13	Etablering af vådområder
16	Miljøvenlig drift af vådområder
50	Fastholdelse af vådområder
55	Fastholdelse af vådområder og naturlige vandstandsforhold**
74	Fastholdelse af statslige Kvælstofvådområder**
75	Fastholdelse af kommunale Kvælstofvådområder**
76	Fastholdelse af fosforvådområder**
77	Fastholdelse af Natura 2000-projekter om naturlig vandstand**
78	Fastholdelse af lavbundsområder**

* Kun for tilsagn, hvor der er givet dispensation fra forpligtelsen til jordbrugsmæssig udnyttelse.

** Disse miljøtilsagn gives kun til arealer, der indgår i projekter under landdistriktsprogrammet, og som medvirker til implementeringen af Vandrammedirektivet eller Natura 2000-direktiverne.

Tilsagn til pleje af græs- og naturarealer ¹³⁰:

Tilsagnstype	Tilsagn	Yderligere krav
4	Miljøvenlig drift af græsarealer	Arealet indgår i et vand- og naturprojekt eller ligger inden for en Natura 2000-udpegning.
5	Pleje af græs og naturarealer med afgræsning, rydning, slæt	Arealet indgår i et vand- og naturprojekt eller ligger inden for en Natura 2000-udpegning.
67	Pleje af græs- og naturarealer	Arealet indgår i et vand- og naturprojekt eller ligger inden for en Natura 2000-udpegning.

Natura 2000-udpegninger og de direktivimplementerende vand-, natur- og skovprojekter kan findes som korttemaer i Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris Internet Markkort (IMK).

¹²⁹ Art. 32, stk. 2, litra b), i), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹³⁰ Art. 32, stk. 2, litra b), i), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

Det er en betingelse for at modtage grundbetaling for dit miljøtilsagn, at du overholder tilsagnsforpligtelserne i ansøgningsåret. Sker der overtrædelser på tilsagnet, er tilsagnsarealet ikke længere omfattet af undtagelsesbestemmelsen. Hvis tilsagnsarealet ikke kan opnå grundbetaling efter de generelle støttebetingelser, vil det få betydning for årets støtte.

Plantesammensætning på græsarealer med tilsagn om pleje af græs- og naturarealer under artikel 32

Du skal ikke anmelde græsarealer under artikel 32, hvis:

- plantesammensætningen på græsarealerne tilhører afgrødekategorien 'græs og andet grøntfoder',
- du kan udføre en støtteberettiget landbrugsaktivitet i form af et årligt slæt, eller
- du kan udføre en støtteberettiget landbrugsaktivitet i form af plejeforpligtelsen synligt afgræsset pr. 15. september.

I de tilfælde er arealerne nemlig støtteberettigede efter de almindelige støttebetingelser i grundbetalingsordningen. Læs mere om støttebetingelserne for græsarealer i afsnit 3.3.2.

Arealer med mos, lav eller lyng og andre vedagtige planter er ikke støtteberettigede under grundbetalingsordningen. Har du arealer med tilsagn til pleje af græs og naturarealer af typen 4, 5 og 67, hvor der i løbet af tilsagnsperioden kan indfinde sig plantearter som lyng, mos eller lav, kan du kun få grundbetaling, hvis du anmelder arealet under artikel 32. Du skal dog være opmærksom på, om plantearterne er tilladte i forhold til tilsagnsbetingelserne.

Du kan vælge plejeforpligtelsen fast græsningstryk til dit tilsagn til pleje af græs- og naturarealer (tilsagn 67), hvis du anmelder tilsagnsarealet med grundbetaling under artikel 32.

[LINK] Læs mere i Vejledning om tilskud til Pleje af græs- og naturarealer 2022

Læs, hvilke afgrødekoder du kan bruge til din mark, i afsnit 9.1.3 i "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32" i brugerguiden til fællesskemaet.

[Læs Brugerguide til Fællesskema 2022](#)

Arealer med miljøtilsagn, der er udløbet

Når dine tilsagn udløber, skal arealerne leve op til de almindelige støttebetingelser, hvis du fortsat vil søge støtte under grundbetalingsordningen. Har du et areal, som indgår i et vand-, natur- eller skovprojekt, kan det muligvis fortsat opnå grundbetaling under undtagelsesbestemmelsen i artikel 32. Dette er en mulighed, hvis dit tidligere tilsagnsareal indgår i et vand-, natur- eller skovprojekt, som er med til at gennemføre enten vandramme- eller Natura 2000-direktiverne. Hvis projektarealet ikke fremgår af kortlaget 'Vand-, natur- og skovprojekter 2022', kan du indsende en erklæring om grundbetaling under undtagelsesbestemmelserne i artikel 32. Læs mere i afsnit 3.12.4 "Vand-, natur- og skovprojekter under artikel 32".

3.12.3 Arealer med projektilsagn om etablering af minivådområder

Fra 1. februar 2018 har du kunnet søge om projektilskud til at etablere minivådområder. Minivådområder, som er etableret under denne projektilskudsordning, er en del af Danmarks gennemførelse af EU's vandrammedirektiv¹³¹.

Du kan fortsat få grundbetaling for arealer med denne type minivådområde, selv om arealerne ikke opfylder de almindelige støttebetingelser under grundbetalingen, hvis du anmelder arealet under artikel 32-undtagelsen. Du skal i den forbindelse være opmærksom på, om arealet kan leve op til de betingelser, som gælder for artikel 32 – se afsnit 3.12.1. Du

¹³¹ Art. 32 stk. 2, litra b), i), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

skal også være opmærksom på, at minivådområdet enten alene eller i sammenhæng med andre støtteberettigede arealer udgør minimum 0,30 ha. Du skal derfor sikre dig, at dit projektareal til minivådområder er på 0,30 ha, når du søger under artikel 32.

Hvis du anmelder dit projektareal til grundbetaling under artikel 32, skal du bruge afgrødekode 322, "Minivådområder, projektilsagn". Anmeldelsen i dit Fællesskema 2022 skal ske senest ved ændringsfristen.

Læs mere i afsnittet 'Hvornår kan et areal anmeldes 'Under artikel 32' i fællesskemaet?' ovenfor.

Får du afslag på din ansøgning om projektilsagn til etablering af et minivådområde, og kan arealet ikke opfylde de almindelige støttebetingelser til grundbetaling, skal du trække arealet ud af din markplan i fællesskemaet.

Du kan læse mere om tilskudsmuligheden på vores hjemmeside.

[Læs om minivådområder](#)

Eksisterende minivådområder

Har du et eksisterende minivådområde, der er igangsat under en anden ordning end den, der er beskrevet ovenfor, og ønsker du dette anmeldt under undtagelsen i artikel 32, er det en forudsætning, at projektet er med til at gennemføre vandrammedirektivet. Derfor skal du anmelde projektarealet med afgrødekode 321 "Miljøtiltag, ej landbrugsarealer" og vedlægge en erklæring om grundbetaling under undtagelsen i artikel 32 til dit fællesskema, som det er beskrevet i afsnit 3.12.4.

3.12.4 Vand-, natur- og skovprojekter under artikel 32

Vand-, natur- og skovprojekter er omfattet af undtagelsen i artikel 32, hvis de er med til at gennemføre et eller flere af følgende EU-direktiver¹³²:

- Vandrammedirektivet
- Habitatdirektivet
- Fuglebeskyttelsesdirektivet

De direktivimplementerende projekter, Landbrugsstyrelsen er bekendt med, kan ses i korttemaet 'Vand-, natur- og skovprojekter 2022' under gruppen 'Vandprojekter' i Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris Internet Markkort (IMK). Hvis et areal, som, du mener er berørt af et direktivimplementerende projekt, ikke fremgår af det seneste Vand-, natur- og skovprojekttema i IMK, skal du indsende en erklæring om grundbetaling under undtagelsesbestemmelserne i artikel 32. Det kan f.eks. være, hvis et areal er blevet vandlidende på grund af bæveraktivitet, indgår i Miljøstyrelsens naturprojekter om sammenhængende arealer i og i tilknytning til Natura 2000-områder, eller hvis du har rejst skov, som, du mener, kan medvirke til gennemførelse af et eller flere af de ovennævnte direktiver.

Du kan anmelde arealer, der er berørt af et direktivimplementerende projekt eller lignende forhold i kalenderåret 2022, til grundbetaling under artikel 32 med afgrødekode 321 "Miljøtiltag, ej landbrugsarealer" i Fællesskema 2022 senest på ændringsfristen.

Læs mere i afsnittet 'Hvornår kan et areal anmeldes 'Under artikel 32' i fællesskemaet?' ovenfor.

¹³² Art. 32 stk. 2, litra b), i), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

Som noget nyt skal landbrugere, der anmelder marker med afgrødekode '321' med grundbetaling 'Under artikel 32', eller som er berørt af et direktivimplementerende projekt, sende fællesskemaet, med den vedhæftede artikel 32-erklæring, senest ved ændringsfristen, hvis arealet ikke fremgår af korttemaet 'Vand-, natur- og skovprojekter 2022'¹³³. Det samme er nødvendigt, hvis du indtegner et større areal i en mark anmeldt med afgrødekode '578' med tilsagn til privat skovrejsning, hvor skovtilsagnet implementerer vandrammedirektivet, end der er registreret i skovtilsagnspolygonet i Internet Markkort.

Fremgår arealet af korttemaet 'Vand-, natur- og skovprojekter 2022', eller er der fuldt overlap med skovtilsagnspolygonet, er det ikke nødvendigt at vedlægge en erklæring om grundbetaling under undtagelsesbestemmelserne i artikel 32 til dit fællesskema.

Den vedlagte erklæring skal indeholde basisoplysninger om projektet på arealerne, så vi i samarbejde med Miljøstyrelsen har mulighed for at sagsbehandle arealerne i erklæringen inden december.

I artikel 32-erklæringen har du mulighed for at tage forbehold for ansøgningen om grundbetaling, hvis Miljøstyrelsen vurderer, at arealet i erklæringen ikke kan betragtes som medvirkende til at gennemføre vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektivet. Ved at tage forbehold kan du undgå en sanktion, hvis arealet ikke lever op til de generelle støttebetingelser for grundbetaling i 2022.

Hvorvidt et projekt implementerer vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektiverne vil bero på en konkret vurdering fra Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsens overordnede retningslinjer, for vurdering af om et projekt implementerer vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektivet, kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside.

['Gå til Miljøstyrelsens hjemmeside og læs "Vurdering af direktivimplementering i forhold til grundbetaling under artikel 32"](#)

Du finder erklæringen på vores hjemmeside under "Ansøgning under artikel 32".

[Gå til "Erklæring om grundbetaling under undtagelsesbestemmelserne i artikel 32"](#)

Du kan også læse vores faktaark om anvendelse af erklæring om grundbetaling under undtagelsesbestemmelserne i artikel 32.

[Læs faktaarket 'Om anvendelse af 'Erklæring om grundbetaling under undtagelsen i artikel 32''](#)

Vær opmærksom på klimaprojekter

Klimaprojekter, der udelukkende leverer CO₂-reduktion, kan ikke opretholde den direkte arealstøtte under undtagelsesbestemmelsen i artikel 32, hvis arealet i klimaprojektet ikke længere lever op til de generelle støttebetingelser for grundbetaling.

Arealer med tilsagn til '20-årig Fastholdelse i lavbundsprojekter' kan dog opretholde grundbetalingen under undtagelsesbestemmelsen, også selvom tilsagnet er givet til arealer i lavbundsprojekter, der udelukkende leverer CO₂-effekt. Se evt. afsnit 3.12.2 ovenfor.

¹³³ §9, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

3.12.5 Skovrejsningsprojekter

Du kan få grundbetaling for arealer med skovrejsning, hvis du har et tilsagn til 20-årig udtagning af agerjord med frivillig skovrejsning eller et tilsagn fra Landbrugsstyrelsen eller Miljøstyrelsen til skovrejsning på dit landbrugsareal¹³⁴.

Der findes forskellige typer af skovtilsagn alt efter, hvornår de er givet, men fælles for dem alle er, at du kun kan modtage grundbetaling for det areal, du har tilplantet med skov inden for rammerne af skovrejsningstilsagnet. Hvis du tilplanter 7 ha med skov, men kun har tilsagn til et projekt på 6 ha, kan du modtage grundbetaling for de 6 ha. For arealer, der ikke er omfattet af tilsagnet, se afsnit 3.12.4 om Vand-, natur- og skovprojekter under art. 32.

Du skal også opfylde undtagelsesbetingelserne som beskrevet i afsnit 3.12.1 "Generelle betingelser for arealer under undtagelsen i artikel 32".

Hvor længe kan jeg modtage grundbetaling?

Der gælder forskellige regler for, hvor længe du har ret til grundbetaling til dit skovrejsningsprojekt alt efter, hvilken type af skovrejsningsprojekt, du har tilsagn om, og hvilken forpligtigelse du er underlagt i dit skovtilsagn. Som udgangspunkt, er du berettiget til grundbetaling i den periode, hvor du er omfattet af en forpligtigelse i henhold til dit skovtilsagn. I boksen nedenfor kan du læse, hvor længe du kan modtage grundbetaling til de forskellige typer af tilsagn, og hvilken afgrødekode du skal bruge.

Type af tilsagn	Beskrivelse	Hvor længe kan jeg få grundbetaling?	Hvilken afgrødekode skal jeg vælge i fællesskemaet?
Privat skovrejsning, tilsagnet er givet af Miljøstyrelsen eller Landbrugsstyrelsen i 2016 og fremad	Skovtilsagnet implementerer vandrammedirektivet. Det fremgår af din aftale med Miljøstyrelsen eller Landbrugsstyrelsen, om det er tilfældet ¹³⁵ .	Ingen kendt tidsbegrænsning.	578: skovrejsning (privat) – forbedring af vandmiljø og grundvandsbeskyttelse
Privat skovrejsning, tilsagnet er givet af Landbrugsstyrelsen i 2020 og frem.	Skovrejsning uden for delvandedopland med indsatsbehov. Det fremgår af din aftale med Landbrugsstyrelsen, om det er tilfældet.	Op til 5 år efter udbetaling af tilskuddet*.	575: skovrejsning (privat) – kulstofbinding og grundvandsbeskyttelse
Privat skovrejsning, tilsagnet er givet af Miljøstyrelsen i perioden 2007-2015	Arealer med tilsagn fra 2007 og 2008 i skovrejsningsområder samt skovrejsningstilsagn fra 2009 og fremad.	Fra tilplantning og op til 5 år efter, du har modtaget 2. investeringsrate fra Miljøstyrelsen	587: privat skovrejsning på tidligere landbrugsjord
Privat skovrejsning, tilsagnet er givet i 2000-2008.	Arealer med skovtilplantning med tilsagn fra Naturstyrelsen før 2007 samt tilsagn i neutralområder i 2007 og 2008	Fra tilplantning og op til 5 år efter udbetaling af 2. investeringsrate. Vær opmærksom på, at hvis du har valgt at søge indkomstkompensation fra Landbrugsstyrelsen, kan du ikke også modtage grundbetaling til arealet.	311: privat skovrejsning på tidligere landbrugsjord

¹³⁴ Artikel 32 stk. 2, litra b), ii), i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹³⁵ Bekendtgørelse 724 af 10. juli 2019

Type af tilsagn	Beskrivelse	Hvor længe kan jeg få grundbetaling?	Hvilken afgrødekode skal jeg vælge i fællesskemaet?
Privat skovrejsning, Tilsagnet er givet før år 2000	MVJ-tilsagn med 20-årig udtagning af agerjord og samtidig tilsagn om privat skovrejsning	Op til 5 år efter udbetaling af 2. investeringsrate. Vær opmærksom på, at hvis du har valgt at søge indkomst-kompensation fra Landbrugsstyrelsen, kan du ikke også modtage grundbetaling til arealet.	314: 20-årig udtagning med tilsagn om skovrejsning
Offentlig skovrejsning	Tilsagnet er opdelt, så der udbetales 2 rater fra Miljøstyrelsen. Du skal have et gyldigt journalnummer fra Miljøstyrelsen	Fra tilplantning og op til 5 år efter, du har modtaget 2. investeringsrate fra Landbrugsstyrelsen.	586: offentlig skovrejsning
Statslig skovrejsning, bevillinger er givet i 2017 og frem.	Skovrejsningsprojektet skal implementerer vandrammedirektivet. Dette skal fremgå af projektkendelse fra Miljøstyrelsen.	Ingen kendt tidsbegrænsning.	576: skovrejsning (statslig) – forbedring af vandmiljø og grundvandsbeskyttelse
Frivillig og privat skovrejsning	Skovrejsningen er af Miljøstyrelsen vurderet som værende direktivimplementerende.	Ingen kendt tidsbegrænsning.	321: Miljøtiltag, ej landbrugsareal

Bemærk, at hvis du bruger afgrødekode 576 og 578, skal du ikke udfylde "skovsiden" i fællesskemaet

*Hvis du har fået tilsagn til 'Skovrejsning uden for delvandopland med indsatsbehov', kan du indsende en Artikel 32-erklæring, som beskrevet i afsnit 3.12.4, og få Miljøstyrelsens vurdering af tilsagnsarealets mulighed, som medvirkende til gennemførelse af Vandramme- eller Natura 2000-direktiverne. Indtil projektet er godkendt som direktivimplementerende af Miljøstyrelsen, skal du anmelde det med afgrødekode 575.

Arealer med skovtilsagn, der er udløbet, eller frivillig skovrejsning uden tilsagn

Når dine tilsagn udløber, eller du har rejst skov uden tilsagn, skal arealerne leve op til de almindelige støttebetingelser, hvis du fortsat vil søge støtte under grundbetalingsordningen. Her kan du også indsende en Artikel 32-erklæring, som beskrevet i afsnit 3.12.4, og få Miljøstyrelsens vurdering af arealets mulighed for at være medvirkende til gennemførelse af Vandramme- eller Natura 2000-direktiverne. Hvis Miljøstyrelsen godkender projektet som direktivimplementerende, kan du benytte afgrødekode 321.

[Læs guiden "Brugerguide for udbetaling af miljø- økologi- og skovtilskud"](#)

Hvis du har spørgsmål til dit skovrejsningstilsagn, skal du kontakte Landbrugsstyrelsen.

Du kan også læse vores faktaark om skovrejsningsprojekter.

[Læs faktaarket "Skovrejsningsprojekter"](#)

3.13 Landbrug med blandet produktion – en form for skovlandbrug

Hvad er skovlandbrug?

Skovlandbrug er en driftsform, hvor du på samme areal kombinerer dyrkning af træer og buske med andre omdriftsafgrøder eller med dyrehold.

Skovlandbrug er således karakteriseret ved, at et areal anvendes til flere forskellige landbrugsformål, og at der indgår træer i driften på arealet. Det kan f.eks. være en frugtplantage, hvor der går høns rundt mellem træerne. Eller det kan være dyrkning af frugttræer i kombination med striber af grøntsager eller korn. Det kan også være lavskov kombineret med udegrise, som får læ og skygge af træerne. Læs mere om støttebetingelserne for lavskov og frugtplantager i afsnit 3.7 om permanente afgrøder.

Hvis du udformer skovlandbrug som en samdrift af to eller flere støtteberettigede afgrøder, kan arealet med skovlandbrug danne grundlag for grundbetaling og økologisk arealtilskud.

Du kan nedenfor se eksempler på måder at opnå grundbetaling til arealer med landbrug med blandet produktion.

Eksempel: Frugt og bær kombineret med en anden afgrøde eller dyrehold

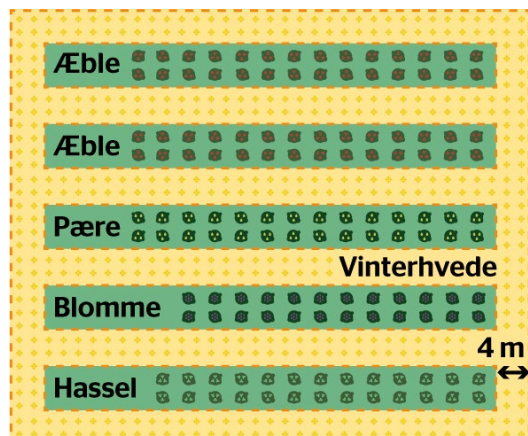
Du må gerne have dyr gående rundt i en frugt- eller bærplantage, så længe dyrene ikke hindrer driften af arealet som frugt- eller bærplantage. I grundbetalingsreglerne er der ingen krav til antallet af frugttræer/bærbuske i en plantage, så længe arealet fremstår som en velplejet og veldefineret frugtplantage. Det er ikke et krav, at du høster din afgrøde, men arealet skal fremstå som et landbrugsareal, hvor det er muligt at høste afgrøden. Du må også gerne have op til 100 spredte træer pr. ha ud over frugttræerne, f.eks. hvis du af hensyn til dyrene også ønsker andre træarter.

Ønsker du frugt- og bærtillæg under ordningen økologisk arealtilskud, skal du være opmærksom på, at der gælder særlige regler for planteantal, rækkeafstand og arbejdsarealer, og at frugt/bær-arealet skal være et sammenhængende areal på mindst 0,3 ha. Du kan læse mere om støttebetingelserne for økologisk arealtilskud i Vejledning om økologisk arealtilskud 2022.

[Vejledning om økologisk arealtilskud](#)

Dyrker du frugt eller bær i rækker med en omdriftsafgrøde, f.eks. korn, imellem rækkerne, skal du indtegne de enkelte afgrøder (korn og frugt/bær) hver for sig som delarealer med den passende afgrødekode – se figur nedenfor. Det er fordi, landbrug med blandet produktion ifølge de nuværende EU-regler ikke er støtteberettiget som en samlet mark. Hvert delareal med en afgrøde skal leve op til de almindelige støttebetingelser for grundbetaling for den pågældende afgrøde, f.eks. støttebetingelserne for frugtplantager eller omdriftsafgrøder, hvor der bl.a. gælder forskellige mindstekrav til bredden af de forskellige arealtyper. Se afsnit 2.7.1 om sammenhængende arealer.

Figur: Adskilte marker med frugt/nødde-træer indeni en større mark med vinterhvede

Arbejdsarealer i frugtplantager

Som udgangspunkt må der være højst 20 pct. arbejdsareal i en frugtplantage (se afsnit 3.7.2).

Når man indtegner rækker med frugtplantage som en selvstændig mark imellem rækker med en omdriftsafgrøde, er det vigtigt, at man indtegner træerne eller buskene sammen med arbejdsarealet rundt om rækkerne i marken. Begge dele tæller med i frugtplantage-marken. På den måde kan vi vurdere, om andelen af arbejdsareal er overholdt. Arbejdsarealet måles fra markgrænsen og ind til stammen på de yderste rækker af træer. Det betyder, at der godt kan være arbejdsareal rundt i hele kanten af træerne eller buskene. Hvis frugtplantagen som en delmark i et skovlandbrug kun består af en enkel række eller få rækker af træer eller buske, kan vi efter individuelle vurderinger acceptere et større arbejdsareal end 20 procent. Den vurdering bygger på en konkret vurdering af, om det indtegnede arbejdsareal giver dyrkningsfaglig/teknisk mening, og hvorvidt arealet vedligeholdes i plantagemæssig stand. Vær desuden opmærksom på, at du skal have en klar grænse i landskabet mellem arbejdsarealet og den tilstødende mark.

Du må gerne udså græs, urter eller blomster på arbejdsarealer i en frugtplantage, så længe det ikke hindrer den plantagemæssige drift af arealet.

Eksempel: Løvfoder og dyrehold

Løvfoder er blade fra løvtræer, som du høster som foder til dyrene, eller som du lader dyrene afgræsse direkte.

Du kan f.eks. bruge en lavskovsmark til løvfoder i stedet for til bioenergi, så længe arealet lever op til kravene for lavskov, herunder plantetal og stævningskrav (se afsnit 3.7.1).

Du kan f.eks. udnytte løvet fra en frugtplantage til løvfoder, så længe arealet fortsat lever op til støttebetingelserne for en frugtplantage (se afsnit 3.7.2).

Du har desuden lov til at have op til 100 spredte træer pr. ha på omdriftsmarker med f.eks. med korn, græs eller grøntsager, hvorfra du kan høste løvfoder eller lade løvfoder afgræsse.

På marker med permanent græs gælder reglerne for 'markblokkens støtteprocent', hvor du må have op til 10 procent træer, søer mv., uden at støttesatsen sænkes og så længe, de sammenhængende arealer med træer og søer er under 500 m². Har du mere end 10 procent træer på arealet med permanent græs, vil du stadig kunne opnå grundbetaling for arealet, dog til en lavere sats. Det kan du læse mere om under reglerne for 'markblokkens støtteprocent' i afsnit 5.4 .

Hvor lille må en mark være?

Hvis du indtegner meget små marker, skal du være opmærksom på, at der gælder nogle mindstemål. Mindstearealet for en anmeldt mark er 100 m², men for at kunne modtage grundbetaling skal der indenfor samme markblok være mindst 0,30 ha. støtteberettiget areal.

For marker med lavskov eller permanent græs gælder, at marken enten i sig selv eller i sammenhæng med andre tilsvarende marker mindst skal udgøre 0,3 ha. For korn, frugt/bær og omdriftsgræs gælder, at marken enten i sig selv eller i sammenhæng med andre marker – ikke lavskov eller permanent græs – mindst skal udgøre 0,3 ha. Du kan læse mere om dette i kapitel 2.7.1. Søger du om økologisk frugt- og bærtilskud, skal det pågældende areal dog i sig selv udgøre mindst 0,3 ha. Du kan læse mere om dette i Vejledning om økologisk arealtilskud.

4. Hvilke arealer er ikke støtteberettigede til grundbetaling?

Du kan kun modtage grundbetaling for landbrugsarealer, du braklægger eller driver landbrugsmæssigt¹³⁶.

Støtteberettigede landbrugsarealer er arealer, der er drevet landbrugsmæssigt med udførelse af landbrugsaktiviteter eller overholdelse af aktivitetskrav inden for de frister, der er fastsat¹³⁷. Hvis du også bruger arealet til andre aktiviteter eller formål, må landbrugsaktiviteten ikke være væsentligt hæmmet af den anden aktivitet eller det andet formål.

Varigheden, omfanget og intensiteten af den anden aktivitet er afgørende for, om den væsentligt hæmmer landbrugsaktiviteten. Det vil altid være en konkret vurdering af det specifikke areal og den landbrugsmæssige brug af det, der afgør, om dit areal er støtteberettiget.

Generelt gælder det, at i perioden 15. maj til og med 25. september (dog 1. juni til 25. oktober for permanent græs) skal arealet under normale vejforhold kunne dyrkes og høstes og derved være til rådighed for landbrugsdrift. Kan du ikke opfylde dette, er arealet ikke støtteberettiget, og du skal trække arealet ud af din ansøgning for at undgå et støttetæk.

4.1 Tilladte aktiviteter uden tidsmæssig begrænsning

På landbrugsarealer, som du søger grundbetaling til, er det som udgangspunkt tilladt at anvende arealet til egne private aktiviteter, såsom:

- jagt
- ridning (så længe dette ikke omfatter permanente terrænspring)
- trampestier.

¹³⁶ § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen) og artikel 32, stk. 2, litra a), i forordning (EF) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹³⁷ § 8, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen).

Anvendelsen må ikke have en sådan karakter eller omfang, at plantedækket bliver ødelagt eller fjernet. Sker det, er det nødvendigt straks at udbedre skaderne og retablere plantedækket.

4.1.1 Tilladte aktiviteter i længere perioder

På landbrugsarealer (dog ikke brakarealer), som du søger grundbetaling til, er det i op til 1 år tilladt at opbevare landbrugsprodukter og jordforbedringsmidler, der har tilknytning til din bedrift, som f.eks.:

- halm
- wrapballer
- roer og kartofler
- ensilagestakke
- jordforbedringsmidler, som f.eks. gødning eller kalk.

4.1.2 Tilladte aktiviteter i kortere perioder

Du må i begrænset omfang anvende dine landbrugsarealer, som du søger grundbetaling til, til andre aktiviteter end landbrugsdrift, hvis den anden aktivitet ikke væsentligt hæmmer landbrugsdriften.

I udgangspunktet betyder det, at aktiviteter, der højst foregår i 14 dage inden for dyrkningsperioden, 15. maj til 25. september, ofte ikke hæmmer landbrugsdriften. Hvorvidt den anden aktivitet hæmmer arealets landbrugsmæssige udnyttelse afhænger dog også af, hvilken afgrøde du dyrker på marken, og den anden aktivitets karakter. Eksempelvis vil et gravearbejde i juni/juli måned, umiddelbart inden høst af kornafgrøder, betyde, at arealet i arbejdsområdet ikke er støtteberettiget, fordi landbrugsformålet væsentlig hæmmes af den anden aktivitet, der destruerer hovedafgrøden inden høst. På samme måde vil et længerevarende gravearbejde på en kornmark umiddelbart efter høst ikke væsentligt hæmme arealets landbrugsmæssige udnyttelse, selvom gravearbejdet påbegyndes ultimo august og varer mere end 14 dage. Arealet skal dog altid reetableres som et landbrugsareal i indeværende ansøgningsår for at være støtteberettiget.

Uden for dyrkningsperioden kan arealet frit benyttes til andre aktiviteter, hvis aktiviteterne ikke varigt fratager arealet dets karakter af at være et landbrugsareal.

Opsummeret betyder det, at arealer, som du søger grundbetaling til, primært skal anvendes og drives med et hovedformål om landbrugsmæssig udnyttelse, hvor der ikke er andre aktiviteter, som væsentligt hæmmer landbrugsdriften. Under hensyntagen til det primære formål om landbrugsmæssig drift, herunder den dyrkede afgrøde på den konkrete mark, er nedenstående eksempler på aktiviteter af kortere varighed, der som udgangspunkt ikke hæmmer landbrugsdriften væsentligt:

- arrangementer med landbrugsmæssig relevans, såsom dyrskuer, maskindemonstration, pløjestævner og lignende
- arrangementer uden landbrugsmæssig relevans, såsom koncerter, sportsstævner, traktortræk, agilitytræning, ride arrangementer, markeder, spejderlejre, bålpladser, udstillinger, parkeringspladser og lignende
- anlægsarbejder (arbejdsområder, arbejdskørsel, kabelnedgravning, kloakarbejde og lignende)
- arkæologiske forundersøgelser af kortere varighed
- opbevaring af f.eks. byggematerialer, træ, tømmer, brænde, jord, sand, grus og maskiner og lignende
- militære øvelser på landbrugsarealer (N.B.! ikke militære øvelsesområder – se tabellen over ikke støtteberettigede arealer nedenfor).

Hvis du anvender dine arealer til andre aktiviteter end landbrugsdrift, er det vigtigt, at anvendelsen ikke har en sådan karakter eller omfang, at plantedækket bliver ødelagt eller fjernet. Hvis det alligevel sker, skal du straks sørge for at udbedre eventuelle skader.

Hvis dit areal eksproprieres varigt i ansøgningsåret og dermed ikke bliver et landbrugsareal igen, er arealet ikke støtteberettiget under ordningen grundbetaling¹³⁸. Hvis du først har fået besked om ekspropriationen af arealet efter ansøgningsfristen, skal du trække arealet ud af din ansøgning med en bemærkning om, at arealet ikke længere er støtteberettiget.

4.2 Ikke-støtteberettigede arealer

Arealer, hvor landbrugsaktiviteten er væsentligt hæmmet af andre aktiviteter i dyrkningsperioden 15. maj til 25. september eller i perioden 1. juni til 25. oktober for overholdelse af aktivitetskravet for arealer med permanent græs, er ikke støtteberettigede¹³⁹. Arealerne vil typisk være hæmmet ved, at dyrkning af græs ikke kan forekomme. Dette vil f.eks. være tilfældet ved meget hyppig slåning. I tabellen nedenfor er der givet eksempler på, hvilke arealer der som udgangspunkt ikke er støtteberettigede.

Hvis arealet ikke er væsentlig hæmmet af den anden aktivitet, og du kan dokumentere, at der er foregået en landbrugsaktivitet i dyrkningsperioden 15. maj til 25. september eller i perioden 1. juni til 25. oktober for overholdelse af aktivitetskravet for arealer med permanent græs, kan arealet efter et konkret skøn være støtteberettiget. Dokumentation kan være:

- salg af afgrøder
- billeder af indhegning relateret til landbrugsdyr
- dokumentation, der viser en kontinuerlig landbrugsmæssig brug, eller andre former for dokumentation.

¹³⁸ Artikel 32, stk. 4, i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹³⁹ § 8, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Table: Oversigt over typisk ikke-støtteberettigede arealer

Arealtype	Beskrivelse	Hvorfor kan arealet ikke dyrkes landbrugsmæssigt?
Naturarealer	Moser, vandhuller (undtagen GLM-søer), remiser, læhegn og andre ikke dyrkbare arealer.	Kan have opvækst af træer, buske, krat og vedplanter, eller er helt eller delvist dækket af vand i lange perioder af året. Når det ikke er hensigten at høste, slå eller afgræsse arealet, kan arealet ikke defineres som landbrugsjord, fordi det ikke dyrkes med henblik på produktion. Arealet er derved ikke et landbrugsareal.
Golfbane	Alle golfbanens arealer inden for "out of bounds". Typisk green, fairway, rough og heavy rough. Hertil driving range, putting greens og indspilsgreens.	Slåningen af græsset sker af hensyn til golfspillet, og arealet har permanente installationer (tee, hul, bunker), græsset dyrkes med specialblanding af langsomt voksende græs. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Lufthavn	Start og –landingsbaner med græs (omfatter ikke sikkerhedszoner omkring landingsbanerne)	Af hensyn til flyene er arealet slået og tromlet plant, og arealet har ofte installationer i form af start- og landingslys langs arealet. Banen kan normalt sidestilles med befæstet vej. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Militære øvelsesområder	Skydebaner, feltskydebaner, skydeter-ræn (skydebane, skydeområde, nedslagsområde og målområde), øvelsesareal med intensiv aktivitet – f.eks. kørsel med bæltekøretøjer.	Arealerne er kendetegnet ved hyppig ikke-landbrugsmæssig aktivitet. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Arbejdsarealer i skov	Fungerer primært som arbejdsareal i forbindelse med skovdriften.	Landbrugsaktiviteten er væsentlig hæmmet af skovdriften. ¹⁴⁰
Ildrætsanlæg inkl. motorcrossbaner, ridbaner og skydebaner	Sportsanvendelse. Græsset holdes i perioden 15. maj til 25. september kort med henblik på at kunne udøve sportsaktiviteten.	Slåningen af græsset sker af hensyn til sportsanvendelsen. Arealet har ofte permanente installationer (lys, sprinkler, højtalere, tv-tårne, pointtavler), og græsset kan være afstribet eller omkranset af tribuner. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Offentlige parker, private haver og fællesarealer omkring bygninger	Parker i form af store havelignende arealer med offentlig adgang til brug for rekreative formål.	Slåningen af græsset sker af hensyn til det æstetiske udtryk, og for at folk kan færdes på arealet. Arealet er ikke indrettet til produktionsmæssig udnyttelse og har typisk permanente stisystemer, bænke, skraldespande og er omkranset af hegn eller hæk. Der kræves evt. betaling for entré. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs
	Private haver og fællesarealer anvendt til rekreativt formål for boligejere og bebyggelse.	Slåningen af græsset sker af hensyn til det æstetiske udtryk og af hensyn til, at beboerne kan færdes på arealet. Arealet ligger ofte i umiddelbar tilknytning til bebyggelse og er ofte tydeligt adskilt fra omkringliggende arealer med hæk eller hegn og indeholder ofte permanente installationer som gynger, sandkasse eller fliser eller fungerer som urtehøve. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Dyrehaver/dyreparkeer	Store haver med offentlig adgang. Arealet er ofte omkranset af hegn eller hæk, og dyrene kan være indhegnet.	Afgræsning foregår med atypiske landbrugsdyr (ikke øremærkede) eller vilde dyr. Der kræves evt. entré. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.
Græsarealer med solceller	Permanente installationer med solceller	Solceller kan for det meste sidestilles med bygninger. Installationerne er permanente og kan være anlagt på en måde, der ikke muliggør afgræsning eller slåning. Læs mere i afsnit 4.5

¹⁴⁰ § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

4.3 Permanent vandlidende arealer er ikke støtteberettigede

Hvis dit areal under normale vejrforhold er så vandlidende eller så vanskeligt at dyrke, at du er forhindret i at opfylde aktivitetskravet om dyrkning/slåning/afgræsning i perioden 15. maj til 25. september eller 1. juni til 25. oktober for arealer med permanent græs, betragter vi den del af arealet som et naturareal¹⁴¹.

Er dit landbrugsareal vandlidende som følge af et projekt, der er med til at gennemføre vandramme- eller natura2000-direktiverne, har du dog mulighed for at søge om støtte under undtagelsen i artikel 32 – se betingelserne herfor i afsnit 3.12.

4.4 Veje og kørespor

Arbejdsveje, køreveje og markveje skal være en del af landbrugsarealet for at være støtteberettigede¹⁴².

Ubefæstede veje, som udelukkende fører fra én mark til en anden mark, er støtteberettigede, hvis vejen er en del af den omkringliggende mark, og der foregår en landbrugsaktivitet. Det gælder også, hvis vejen fører til en mark, som ikke er din egen mark.

Hvis du benytter et plejespor (sprøjtespor), når du kører til en anden mark, er arealet støtteberettiget, også selv om sporet er ekstra opkørt, f.eks. fordi det oftest er der, hvor du kører ind og ud af marken. Der skal dog altid være en årlig landbrugsaktivitet på arealet.

Kan der svares ja til ét eller flere af punkterne nedenfor, er vejen ikke støtteberettiget:

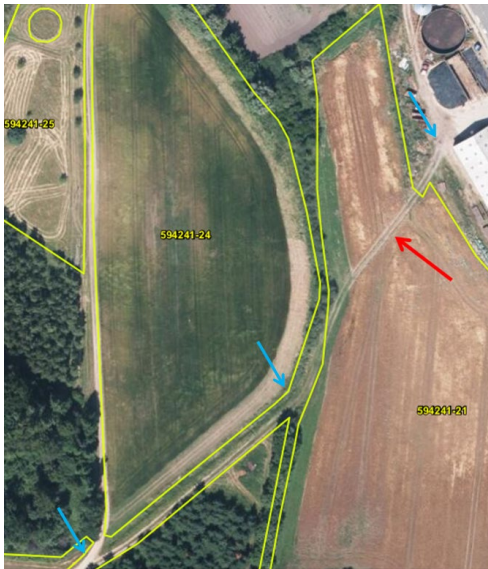
- Er vejen belagt med grus, sten eller andet hårdt materiale?
- Går vejen mellem 2 andre veje, mellem bygninger eller mellem anden vej og bygninger?
 - Det er uden betydning for støtteberettigelsen, om arealet pløjes op og tilsås med en afgrøde sammen med resten af marken.
- Giver vejen udelukkende adgang til vindmøller eller andre tekniske installationer?
- Giver vejen adgang til andre arealer, som ikke er landbrugsarealer, f.eks. skovarealer, og er vejen samtidig ikke en del af den omkringliggende mark?
- Er vejen adskilt fra den omkringliggende mark, f.eks. med smalle udyrkede striber, forhøjninger, jordvolde, træer, buske, grøfter eller hegn?

Eksempel på en ikke-støtteberettiget markvej

I eksemplet ses en markvej, som ikke er støtteberettiget (ved den røde pil). Årsagen er, at vejen går fra bygninger i nord-øst til en vej i sydvest (langs de blå pile). Det er uden betydning for støtteberettigelsen, om arealet pløjes op og tilsås med en afgrøde sammen med resten af marken.

¹⁴¹ § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹⁴² Afsnit 2.3 i LPIS Guidance

Særlige regler for planteskolearealer på åbent land og visse permanente afgrøder herunder lavskov

Du må gerne have arbejdsarealer i form af kørespor og gange på arealer med:

- planteskolekulturer på åbent land
- frugttræer og –buske
- lavskov
- vin
- humle
- asparges
- rabarber.

På en mark med lavskov må arbejdsarealer i form af kørespor og gange ikke udgøre mere end 20 procent af arealet¹⁴³. På de andre af de ovenstående afgrøder må arbejdsarealer i udgangspunktet heller ikke udgøre mere end 20 procent af arealet. Vi kan dog godkende større arbejdsarealer, hvis det kan påvises, at arbejdsarealerne er en tydelig del af driften af hovedafgrøden¹⁴⁴. Du må dog ikke inkludere din kørevej, arbejdsvej eller markvej i din markindtegning – se følgende retningslinjer:

Kan der svares ja til ét eller flere af punkterne nedenfor, er vejen ikke støtteberettiget:

1. Er vejen belagt med grus, sten, asfalt eller andet hårdt materiale?
2. Er hovedformålet med arbejdsvejen, kørevejen eller markvejen transport til andre arealer?

I andre tilfælde er køresporet støtteberettiget.

Trampestier

Trampestier over dyrkede marker er tilladt. Stierne må ikke hindre normal drift af marken, heller ikke på den del af marken, som udgør stien.

Stien skal have samme plantedække som resten af marken. Derfor må du ikke foretage en egentlig etablering af stierne, f.eks. tilføre grus eller flis.

¹⁴³ § 23, stk. 3, sidste pkt., i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

¹⁴⁴ § 21 og § 22 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

Stien må ikke afskærmes eller hegnes fra den øvrige del af marken, og der må ikke opsættes bænke, skraldespande og lignende. Du må gerne afmærke stien i begge ender af marken, og der kan opsættes en stente eller låge.

Du kan placere trampestien i kanten af marken, langs skel eller tværs over marken.

4.5 Arealer med solceller

Arealer med solceller kan være støtteberettigede til direkte arealstøtte, hvis arealet under normale vejrforhold drives landbrugsmæssigt i dyrkningsperioden, og hvis der minimum foregår én årlig landbrugsaktivitet på arealet senest 25. oktober. Støtteberettigelsen for arealer med solceller afhænger derfor af, hvordan solcellerne er opført, og om det er muligt at opretholde en landbrugsmæssig produktion på arealet, som ikke er væsentligt hæmmet af den konkurrerende ikke-landbrugsmæssige aktivitet, som solcellerne udgør. Kan der f.eks. etableres en produktion af græs under solcellerne, som kan afgræsses af får, så kan der opnås støtte til et areal med solceller.

5. Markblokke og markkort

5.1 Du skal tegne og anmelde dine marker

Du skal hvert år tegne og anmelde alle dine landbrugsarealer på markkort, hvis du søger om grundbetaling eller andre arealbaserede støtteordninger eller er økologisk landbruger med autorisation¹⁴⁵.

Du kan kun søge støtte ved at tegne dine marker i Internet Markkort (IMK) og overføre arealet til fællesskemaet. Det er vigtigt, at du tegner og anmelder alle landbrugsarealer senest ved ændringsfristen. Det er vigtigt for, at vi kan medregne markerne i din støtteberegning eller beregningen af, om du overholder de grønne krav.

Vær opmærksom på de særlige regler, der gælder for indtegning over arealer registreret med "Fradrag grundbetaling". Læs mere i afsnit 5.1.2 "Indtegning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling"", eller kig i brugerguiden.

Hvis der er tale om en markblok af en anden type end Permanent græs, skal du tegne alle ikke-støtteberettigede arealer over 100 m² ud af marken. Du kan finde markblokkens type i IMK. Læs hvordan i Brugerguide til Internet Markkort.

Markblokke med typen Permanent græs (PGR) har en støtteprocent. I disse markblokke tegner du kun nogle af de ikke-støtteberettigede arealer ud af marken, når du tegner din mark. Se hvilke i afsnit 5.4.2 "Hvordan tegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?"¹⁴⁶.

Der er særregler for indtegning og anmeldelse af visse typer af tilsagn. Læs mere i det følgende og på siden Udbetaling af tilskud – Miljø- og økologitilsagn

[Gå til siden Udbetaling af tilskud – Miljø- og økologitilsagn.](#)

¹⁴⁵ § 12, stk. 1, §14, stk. 1, §15, stk. 1 og §16, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022, og § 10 i Bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v., og artikel 14 i forordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014

¹⁴⁶ § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

Vi anbefaler desuden, at du læser Brugerguide til Internet Markkort i forbindelse med indtegning af marker mv. samt brugerguiden til fællesskema.

[Brugerguides til Internet Markkort og fællesskema](#)

5.1.1 Du skal tegne alle de landbrugsarealer, du råder over på bedriften

Du skal tegne alle de arealer, du søger støtte til, og alle øvrige landbrugsarealer, du råder over på bedriften, nøjagtigt og give dem marknumre¹⁴⁷. Det gælder både ejede og forpagtede arealer. Det er vigtigt, da alle dine landbrugsarealer skal indgå i beregningen af, om du overholder de grønne krav.

Du skal derfor også tegne landbrugsarealer, du ikke søger støtte for. Landbrugsarealer er arealer, der er drevet landbrugsmæssigt, og hvor du udfører landbrugsaktiviteter eller overholder aktivitetskrav.

På markkortet skal du tegne alle bedriftens arealer som marker. Du skal ikke tegne:

- arealer, der ikke er landbrugsarealer (f.eks. bygninger, haver og hegn)
- natur- og skovarealer, som du ikke får støtte for, eller som ikke er omfattet af et flerårigt tilsagn om tilskud
- arealer med lavskov, som ikke lever op til reglerne. Læs mere i afsnit 3.7.1 "Støttebetingelser for lavskov".

Landbrugsarealer, som du ikke kan slå, få afgræsset eller dyrke

Har du græsarealer på over 100 m², hvor du ikke kan overholde aktivitetskravet eller er i tvivl, om du vil overholde aktivitetskravet, skal du tegne græsarealerne som særskilte marker, hvor du ikke søger grundbetaling. Det kan f.eks. være områder, hvor du ikke kan komme med slåmaskinen eller få kvæget til at afgræsse. Det samme gælder, hvis der på dyrkede arealer er områder over 100 m², som du alligevel ikke kan dyrke.

Der er endvidere særlige regler for indtegning af arealer under artikel 32. Dem kan du læse mere om i afsnit 5.5.

Du behøver dog ikke oprette en særskilt mark, hvis du ikke kan slå, få afgræsset eller dyrke området, og det allerede er fuldt dækket af korttemaet "Fradrag grundbetaling".

Indtegning af marker på fælles græsningsarealer

Hvis du har fælles græsningsarealer, skal du tegne et areal, som svarer til størrelsen på det areal, du har rådighed over eller tilsagn for¹⁴⁸. Du kan ikke tegne hele markblokken, da der så vil opstå overlap med andre ansøgere's marker.

5.1.2 Indtegning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling"

Du har mulighed for at tegne din mark hen over korttemaet "Fradrag grundbetaling", hvis du vil søge grundbetaling til de dele af marken, som ikke er dækket af dette korttema¹⁴⁹. Arealet med "Fradrag grundbetaling" vil automatisk blive fratrukket i arealet til grundbetaling i fællesskemaet, da du ikke kan modtage grundbetaling til et areal med "Fradrag grundbetaling".

¹⁴⁷ §12, stk. 1, §14, stk. 1, §15, stk. 1 og §16, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022, bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen) og Artikel 14 - 17 i forordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014

¹⁴⁸ § 12, stk. 5 i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022, og artikel 29, stk. 1, i forordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014

¹⁴⁹ § 12, stk. 4, i bekendtgørelse 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

Vil du søge om støtte under ordningen Økologisk Arealtilskud til arealer med "Fradrag grundbetaling", skal du følge vejledningen kapitel 6 i brugerguiden til Internet Markkort.

[Brugerguide til Internet Markkort](#)

Hvis du tegner din mark hen over "Fradrag grundbetaling", er det vigtigt, at du sikrer, at fradraget er korrekt. Er der fejl i "Fradrag grundbetaling", skal du sende et forslag om ændring af markblokken, da du ellers ikke vil få grundbetaling for arealet. Læs mere i afsnit 5.3.1 "Sådan sender du forslag om ændring af markblokke".

5.1.3 Overlap mellem marker

Da det indtegnede areal skal være lig det ansøgte areal, må der ikke være overlap mellem marker. Har du overlap med andre ansøgers indsendte marker, sker der følgende i IMK:

Overlap mindre end 100 m²

Overlap mindre end 100 m² klippes automatisk væk, når du tegner eller redigerer dine marker i IMK. Du vil ikke få besked om dette.

Overlap mellem 100 m² og 1.000 m²

Overlap mellem 100 m² og 1.000 m² klippes automatisk væk, når du tegner eller redigerer dine marker i IMK. Du får besked om, hvor stort et areal der er klippet væk.

Overlap større end 1.000 m²

Du kan godt indsende dit markkort og fællesskema, hvis der er overlap større end 1.000 m². Du får en advarsel om eventuelt overlap i skemakontrollen, og den anden landbruger får et brev om det. Da vi ikke kan udbetale støtte for samme areal til to ansøgere, skal du selv afklare overlap over 1.000 m² med den anden landbruger.

I har begge mulighed for at rette overlap mellem marker frem til ændringsfristen. Hvis du ikke retter overlap inden denne frist, betragter vi det som en overanmeldelse.

5.2 Hvad er en markblok, og hvad bruges den til?

En markblok er defineret som et geografisk sammenhængende område med permanente fysiske ydre grænser og kan indeholde én eller flere marker¹⁵⁰. I ansøgningsrunden vises markblokkene med gule streger i Internet Markkort. Efter ansøgningsfristens udløb lukkes årets markblokke og farves hvide.

Markblokgrænserne ligger for det meste langs permanente skel, som f.eks. veje, vandløb, levende hegn og lignende. Dog kan der være andre forhold, som gør, at markblokgrænserne ikke følger disse permanente skel. Det kan f.eks. være forskellige typer tilsagn og forskellige støtteprocenter på permanent græs.

Grænser mellem permanent græs og andre afgrøder definerer vi som en permanent fysisk grænse. Arealer med 2 m-bræmmer og markbræmmer op ad arealer i omdrift er undtaget fra denne regel, da disse arealer defineres som omdriftsarealer. Afgrødeskel betragter vi også i visse tilfælde som en permanent fysisk grænse.

¹⁵⁰ Artikel 5 i forordning 640/2015 af 11. marts 2014 og § 2, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022,

Bemærk, at markblokgrænser kun kan følge naboskel, hvis der ses et tydeligt skel på kortet. Det betyder, at flere landbrugere kan have marker i samme markblok¹⁵¹.

Da markblokkene følger permanente skel, retter vi ikke markblokke til efter matrikelgrænser. I mange tilfælde er der ikke længere skel i landskabet ved matrikelgrænserne.

Vi bruger bl.a. markblokkene til at sikre, at der kun søges støtte til støtteberettigede arealer. Det er samlet set din indtegning af marker og informationerne, du giver i dit fællesskema, der danner grundlag for vores administrative kontrol og en eventuel kontrol på stedet. Ved disse to typer kontrol tager vi hensyn til de ændringer af markindtegninger og forslag om markblokændringer, som vi har modtaget inden ændringsfristen.

5.2.1 Opdatering af markblokke

Vi har pligt til løbende at opdatere markblokregisteret, så der kun er støtteberettigede arealer og elementer i markblokkene, og så der ikke findes støtteberettigede arealer uden for markblokkene. Opdateringen gælder alle relevante oplysninger i tilknytning til markblokkene, også de oplysninger som har betydning for det støtteberettigede areal.

Alle markblokke opdateres ikke årligt. For at markblokssystemet har en tilstrækkelig retvisende kvalitet, opdateres markblokkene minimum hvert tredje år. Det er derfor vigtigt, at du som ansøger er opmærksom på din pligt til at indberette fejl i de markblokke, hvor du har marker. Du kan f.eks. indberette, at et areal skal inkluderes, fordi det nu er støtteberettiget, eller at du udtager et areal til andet formål end landbrug, så det dermed ikke længere er støtteberettiget.

Hvis vi i ansøgningsperioden finder fejl i en markblok, har vi pligt til at rette den¹⁵². Vedligeholdelsen af markbloktemaet sker hele året, men vi bestræber os på at rette flest mulige markblokke uden for ansøgningsperioden. Når vi retter i markblokke i ansøgningsperioden, er det blandt andet fordi, du som ansøger har pligt til at indberette fejl i markblokkene. Desuden kan vi finde forhold, der er ændret, f.eks. på baggrund af et nyt luftfoto, som betyder, at vi er forpligtede til at foretage ændringer i ansøgningsperioden.

Du kan til enhver tid se de opdaterede markblokke i IMK. Korttemaet, som gælder for 2022, hedder "Markblokke 2022".

I Brugerguide til Internet Markkort kan du se en uddybende beskrivelse af, hvilke oplysninger der er registreret for markblokke, og hvilke markblokke der er relevante for indeværende ansøgningsår.

[Brugerguide til Internet Markkort](#)

5.2.2 Arealer, du kan tegne uden for markblok

Der er krav til, hvilke arealer du skal anmelde og dermed indtegne. Men kravet, om at du skal indtegne arealet, er ikke altid ensbetydende med, at arealet skal være i markblok. Er arealet, du skal indtegne, ikke et landbrugsareal, kan du tegne din mark uden for markblok. Sender du et ændringsforslag til arealer, der ikke er landbrugsarealer, opretter vi ikke markblokke til dem.

¹⁵¹ § 2, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

¹⁵² Artikel 17, stk. 5, i forordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014 og artikel 5, stk. 2, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014

Arealer, som du kan anmelde og tegne uden for markblok:

- Ikke-støtteberettigede arealer, som du skal anmelde, selv om det ikke er landbrugsarealer.

Det kan f.eks. være:

- arealer med juletræer, som du skal anmelde i forhold til gødningsregnskabet.
- økologiske arealer, som ikke er landbrugsarealer. Det kan f.eks. være arealer, der ikke defineres som landbrugsarealer, men hvor dine økologiske dyr går (strand, ubefæstede veje, vejsider mv.), eller bygninger, hvor der foregår økologisk produktion.
- natur og rekreative arealer.

Vær opmærksom på de krav, der er til, hvilke arealer du skal anmelde.

Arealer, du skal anmelde og tegne inde i en markblok:

- Støtteberettigede landbrugsarealer, som du anmelder og enten søger støtte til under en ordning eller alene anmelder, men ikke søger støtte til, jf. kravet om at du skal anmelde alle landbrugsarealer.

5.2.3 Markblokke med reduceret støtteberettiget areal

Du kan kun få udbetalt grundbetaling til arealer, som er registreret med et støtteberettiget areal i Internet Markkort (IMK)

Arealer, som er registreret uden støtteberettiget areal, er:

- arealer uden for markblok
- markblokke registreret med et taraareal (kun markblokke som ikke har typen PGR (Permanent græs)). Viser med "Ingen GB" i IMK.
- arealer med "Fradrag grundbetaling".
- markblokke registreret med en støtteprocent 0 (kun markblokke med typen PGR (Permanent græs)). Viser med "Ingen GB" i IMK.

Se mere om de enkelte typer arealer nedenfor. Arealer uden for markblok er dog ikke specifikt beskrevet.

Der er særregler for arealer, som er støtteberettigede under undtagelsen i artikel 32. Læs mere i afsnit 5.5.

"Fradrag grundbetaling"

Der kan være indtegnet ikke-støtteberettigede arealer (fradrag) i markblokkene, som ikke kan ses i korttemaet "Markblokke 2022". Du kan se disse fradrag i korttemaet "Fradrag grundbetaling". Markblokkens grænser og yderligere informationer giver derfor ikke nødvendigvis det fulde billede af, hvilke arealer der er støtteberettigede i markblokken.

De indtegnede fradrag er ikke støtteberettigede under grundbetalingen og som udgangspunkt heller ikke til økologisk arealtilskud, men kan være støtteberettigede under andre ordninger. For økologisk arealtilskud kan der i visse tilfælde udbetales tilskud for indtegnede fradrag, f.eks. visse marker med tilsagn under 0,30 ha. Læs mere om dette i Vejledning om økologisk arealtilskud samt Brugerguide til Internet Markkort.

[Vejledning om Økologisk Arealtilskud](#)

Fradragene kan af forskellige årsager ikke tages direkte ud af markblokken, f.eks. fordi arealet er støtteberettiget under en miljøordning. Har du tilsagn på et areal, hvor der er et "Fradrag grundbetaling", kan du derfor stadig få udbetalt dit tilsagn, hvis det overholder støttebetingelserne.

Du kan se fradragene i korttemaet "Fradrag grundbetaling 2022" i gruppen "Grundbetaling, MFO og grønne krav". Læs mere om indtegning af marker hen over "Fradrag grundbetaling" i afsnit 5.1.2 "Indtegning af marker over korttemaet Fradrag grundbetaling" og i Brugerguide til Internet Markkort.

[Brugerguide til Internet Markkort](#)

Markblokke med taraareal – markblokken er ikke støtteberettiget til grundbetaling

Er der på markblokken angivet et taraareal, vil det blive vist med "Ingen GB". Det betyder, at:

- hele arealet ikke er støtteberettiget til grundbetaling og økologisk arealtilskud, eller
- hele arealet ikke har været ansøgt i de seneste 1 til 2 år.

Du kan derfor ikke søge grundbetaling og som hovedregel heller ikke Økologisk Arealtilskud til markblokke med taraarealer. De kan dog være støtteberettigede under andre ordninger. Der kan kun være angivet et taraareal på markblokke, som ikke har typen permanent græs (PGR).

Markblokke med typen permanent græs (PGR) har en støtteprocent

Markblokke med typen permanent græs (PGR) har en støtteprocent¹⁵³. Markblokkens støtteprocent angiver, hvor stor en procentdel af arealet, du kan få grundbetaling til.

Læs mere i afsnit 5.4 "Markblokkens støtteprocent på permanent græs", afsnit 5.4.2 "Hvordan tegner du marker, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?" og afsnit 5.4.1 "Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent".

Fejl i det støtteberettigede areal

Du skal sende et forslag om ændring af markblokke, hvis du mener, der er en fejl i støtteprocenten, et fradrag eller et taraareal. Det kan f.eks. være, hvis et vådt område i marken er blevet drænet. Læs mere i afsnit 5.3.1 "Sådan sender du forslag om ændring af markblokke".

5.2.4 Beregning af markblokkens støtteberettigede areal

Vi beregner markblokkens støtteberettigede areal under grundbetalingen sådan¹⁵⁴:

Markblokke som ikke er typen permanent græs (PGR):

Støtteberettiget areal, grundbetaling =

[Bruttoareal, dvs. hele markblokkens areal] – [evt. fradrag grundbetaling] – [evt. taraarealer]

Der kan være få tilfælde, hvor der både er fradrag grundbetaling og et taraareal i samme markblok. Det støtteberettigede areal kan dog i de tilfælde aldrig blive mindre end 0 ha.

¹⁵³ § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022, og artikel 10 i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014

¹⁵⁴ § 3 i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022, og artikel 9, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014

Eksempler på markblokke uden støtteberettiget areal, som følge af et taraareal

	Eksempel 1	Eksempel 2
Bruttoareal:	10 ha	10 ha
Fradrag grundbetaling:	0 ha	2 ha
Taraareal:	10 ha	10 ha
Støtteberettiget areal, grundbetaling:	0 ha	0 ha

Markblokke med typen permanent græs (PGR):

Støtteberettiget areal, grundbetaling =

([Bruttoareal, dvs. hele markblokkens areal] – [evt. fradrag grundbetaling]) x markblokkens støtteprocent

Se eksempler på beregning i markblokke med typen permanent græs (PGR) i afsnit 5.4.2 "Hvordan tegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?".

5.3 Forslag om ændring af markblokke, "Fradrag grundbetaling", GLM søer og GLM fortidsminder

Du er forpligtet til at indberette alle ændringer i de markblokke, du har anmeldt marker i, herunder ændringer til¹⁵⁵:

- markblokgrænser
- markblokkens støtteberettigede areal, dvs. taraareal eller markblokkens støtteprocent
- fradrag grundbetaling
- GLM søer
- GLM fortidsminder
- støtteberettigede arealer uden for markblok.

Dette gælder også de ændringer, som ikke ses på nyeste luftfoto i IMK.

Der er enkelte tilfælde, hvor du ikke skal sende et ændringsforslag, f.eks. hvis du har naturarealer, der ikke afgræsses eller udnyttes landbrugsmæssigt og ikke er berettiget til nogen form for støtte.

Inden du tegner dine marker, skal du derfor forholde dig til følgende, i hver markblok du har marker i:

- Grænser på markblokken og korttemaet "Fradrag grundbetaling"
 - Er der ikke-støtteberettigede arealer, som skal tages ud af markblok? F.eks. en have, en ridebane, en bygning, nyplantede træer eller andre elementer, som betyder, at du ikke kan udnytte et areal landbrugsmæssigt.
 - Er grænserne omkring arealer i korttemaet "Fradrag grundbetaling" korrekte?
 - Er alt støtteberettiget areal med i en markblok?
- Det støtteberettigede areal i markblokken
 - Er markblokken registreret med et støtteberettiget areal på 0 ha (vist som "Ingen GB" i IMK), men ønsker du at søge støtte til arealet, fordi det er støtteberettiget?
 - Er den fastsatte støtteprocent på en markblok med typen permanent græs (PGR) korrekt, f.eks. en støtteprocent på 80, som burde have været 100? Det kan skyldes ændrede forhold på arealet.
- Er alle GLM søer og GLM fortidsminder tegnet korrekt på korttemaerne "GLM søer" og "GLM fortidsminder"?

¹⁵⁵ §§ 4, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

Hvis der er fejl i et eller flere af disse arealer, skal du sende et forslag om ændring af dine markblokke. Det er ikke nok, at du tegner din mark korrekt.

Hvis du har et areal med permanent græs, som ligger i en markblok sammen med omdriftsarealer, kan du sende et forslag om ændring af markblokken, hvor du beder om at få markblokken opdelt i to eller flere markblokke. På den måde kan du få fordel af markblokkens støtteprocent på arealet med permanent græs. Der kan dog være tilfælde, hvor vi på grund af manglende skel ikke kan opfylde dit ønske om opdeling af markblokken.

Hvis vi ikke accepterer dit ændringsforslag, får du direkte besked. Accepterer vi dit ændringsforslag, får du en besked om det i Tast selv. Du kan desuden altid se de opdaterede markblokke i IMK. Læs mere om, hvordan du får besked, i Brugerguide til Internet Markkort.

[Brugerguide til Internet Markkort](#)

5.3.1 Sådan sender du forslag om ændring af markblokke

Vær opmærksom på, at fristen for at sende ændringsforslag til markblokke i IMK ligger før fristen for at sende ændringer til dit fællesskema. Fristen er 9. maj 2022¹⁵⁶.

Du skal sende ændringsforslag elektronisk via IMK. Vi anbefaler, at du tidligst muligt gennemgår nyeste luftfoto og alle de markblokke, hvor du har marker, og sender ændringsforslag, hvor det er nødvendigt. Se, hvordan du gør, i Brugerguide til Internet Markkort. Se mere i afsnit 2.1.1 "Frister".

De nye luftfotos kan ses i IMK fra et tidspunkt i efteråret. Der kommer en nyhed ud, når de nye luftfotos er tilgængelige.

Du kan løbende sende forslag om ændringer i markblokke via IMK. Hvis udvidelser af det støtteberettigede areal skal gælde for indeværende ansøgningsår, skal Landbrugsstyrelsen modtage ændringsforslaget senest 9. maj 2022. Sender du det senere end 9. maj, kan det først få virkning for ansøgningsåret 2023.

Hvis de ændringer, du foreslår, ikke kan ses på det senest tilgængelige luftfoto, skal du skrive en kort bemærkning om, hvad der er ændret, og hvilken dato og år ændringen er sket. Hvis du ikke havde en mark på arealet sidste år, skal du desuden skrive, at du har råderetten over arealet.

5.4 Markblokkens støtteprocent på permanent græs

For markblokke af typen permanent græs (PGR), angiver markblokkens støtteprocent den maksimale andel af markblokken, som du kan få støtte til under grundbetaling. Markblokkens støtteprocent kan være 100 procent, 80 procent, 60 procent eller 0 procent¹⁵⁷.

Det betyder, at du i disse markblokke ikke behøver at tegne uden om små områder, der ikke er støtteberettigede. Læs mere om, hvilke arealer du kan inkludere i din markindtegning i afsnit 5.4.2 "Hvordan tegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?" og i afsnit 3.3.2 "Støttebetingelser for arealer med græs".

¹⁵⁶ § 5, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

¹⁵⁷ § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

5.4.1 Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent

Markblokkens støtteprocent og den udbetalte støtte under grundbetalingen fordeler sig på følgende måde¹⁵⁸:

Markblokkens støtteprocent under grundbetalingen				
	100 %	80 %	60 %	0 %
Procent af markblokkens areal, som er spredte elementer mindre end 500 m ² , f.eks. træer, buske, andre vedplanter, som lyng og mos, lav eller små vådområder. Markblokkens areal er først fratrukket områder med "Fradrag grundbetaling"	Mellem 0 % og 10 %	Fra og med 10 % og op til 30 %	Fra og med 30 % og op til 50 %	Mere end 50 % og op til 100 %
Udbetaling af støtte under grundbetaling	100 %, dvs. hele markens areal	80 % af hele markens areal	60 % af hele markens areal	Ingen udbetaling på hele markens areal

Markblokkens støtteprocent fastsættes ved at beregne summen af ikke-støtteberettigede områder på mindre end 500 m² med grupper af træer, krat, andre vedplanter, som lyng og mos, lav eller vand mm. i markblokken. Det er derfor kun den del af arealet, som ikke indgår i korttemaet "Fradrag grundbetaling", der ligger til grund for beregningen af støtteprocenten.

Eventuelle områder med "Fradrag grundbetaling" har altså kun virkning for den mark, de findes på, mens støtteprocenten gælder alle marker i markblokken.

Eksempel på, hvilket areal støtteprocenten beregnes på baggrund af:

Areal i markblok	10,00 ha
Arealer med "Fradrag grundbetaling" i alt i markblokken	2,00 ha
Areal, der skal beregnes støtteprocent ud fra (arealer i markblok – "Fradrag grundbetaling")	8,00 ha
Spredte ikke-støtteberettigede områder under 500 m ²	2,00 ha
Støtteberettiget areal, som danner baggrund for beregning af støtteprocent (8 ha – 2 ha = 6 ha dvs. 75 % af de 8 ha)	6,00 ha
Støtteprocent (75 % er støtteberettiget, dvs. det ligger i intervallet 70 – 90 %)	80 %
Støtteberettiget areal i markklokken (80 % af 8 ha)	6,40 ha

¹⁵⁸ § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022 og Artikel 10, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014, afsnit 2.6.2 i LPIS Guidance

Her er en skematisk tegning af det areal, som er grundlaget for den fastsatte støtteprocent:

5.4.2 Hvordan tegner du marken, hvis der er ikke-støtteberettigede arealer?

Når du tegner din mark, skal du tegne uden om de ikke-støtteberettigede arealer over 500 m² som ikke er dækket af et "Fradrag grundbetaling"¹⁵⁹. Ikke-støtteberettigede arealer, som er dækket af et "Fradrag grundbetaling", skal du tegne efter de regler, der er beskrevet i afsnittet: 5.1.2 Indtegning af marker over korttemaet "Fradrag grundbetaling".

Arealer, som ligger i kanten af markblokken, kan ikke indgå i støtteprocenten, uanset størrelsen på og typen af arealerne. I stedet tager vi dem ud af markblokken eller tegner dem ind i korttemaet "Fradrag grundbetaling". Se mere om dette i afsnit 5.1.2, "Indtegning af marker over korttemaet Fradrag grundbetalingen" og afsnit 5.4.1 "Sådan fastsættes markblokkens støtteprocent".

Arealer, der må indgå i indtegningen af din mark eller i markblokkens støtteprocent:

Mindre ikke-støtteberettigede områder under 500 m² med spredte træer og buske, grupper af træer, andre vedplanter, som lyng og mos, lav og små vådområder, grøfter og læhegn¹⁶⁰, som ikke ligger i kanten, eller som udgår fra kanten af markblokken. Eneste undtagelse er, at grøfter, loer mv., som udgår fra kanten af markblokken, godt må indgå i markblokkens støtteprocent.

Arealer, der må indgå i indtegningen af din mark, hvis du har tilsagn, men som ikke indgår i markblokkens støtteprocent:

Arealer, der ikke er støtteberettigede til grundbetaling, som er over 500 m², samt arealer, der ikke er støtteberettigede under grundbetaling, som ligger i forbindelse med markblokgrænsen, hvis de opfylder tilsagnsbetingelserne.

Hvis du vil søge grundbetaling til hele marken, skal du dog sikre, at der er et "Fradrag grundbetaling" for de arealer på over 500 m², som ikke er støtteberettigede under grundbetalingen, og at det ligger korrekt.

¹⁵⁹ § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022, og afsnit 2.6.2 i LPIS Guidance

¹⁶⁰ § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

[Gå til guiden "Indtegning af marker med miljø- og økologitilsagn"](#)

Arealer, der aldrig må indgå i indtegningen af din mark, men som godt må indgå i markblokkens støtteprocent:

Arealer over 500 m², hvor det er muligt at overholde aktivitetskravet om årlig slåning eller afgræsning, men hvor du ikke overholder aktivitetskravet. Det kan f.eks. være områder med brændenælde eller lysesiv, som ikke bliver afgræsset eller slået. Du skal for disse arealer oprette en separat mark til arealet, som du ikke søger grundbetaling til.

Arealer, der aldrig må indgå i indtegningen af din mark eller i markblokkens støtteprocent:

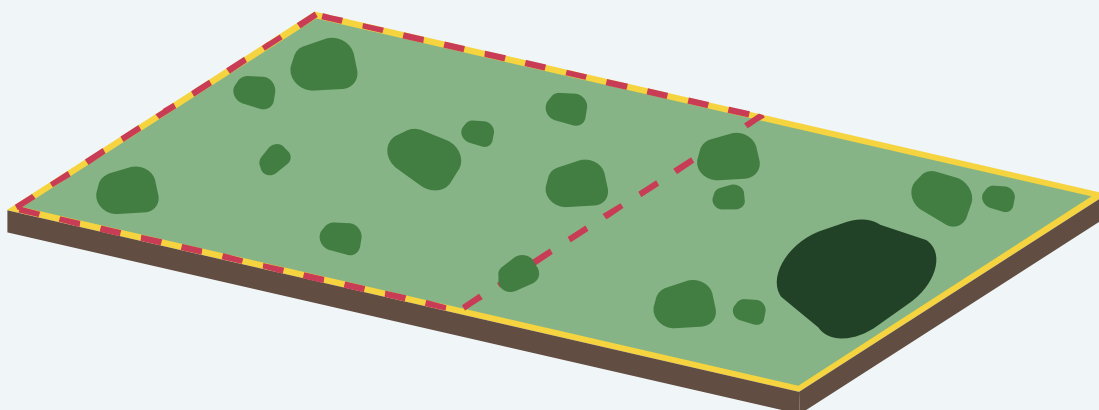
Arealer anvendt til andre aktiviteter end landbrug, f.eks. veje (herunder markveje), bygninger, køkkenhaver, opbevaring og ikke-støtteberettigede rekreative arealer, som aldrig er støtteberettigede under grundbetalingen. Dette gælder uanset arealets størrelse¹⁶¹.

Er der fejl i støtteprocenten, skal du sende et forslag om ændring af markblokken og støtteprocenten. Se afsnit 5.3 Forslag om ændring af markblokke, "Fradrag grundbetaling", GLM søer og GLM fortidsminder".

¹⁶¹ Afsnit 2.3 i LPIS Guidance

Eksempler på beregning af et støtteberettiget areal

Eksempel 1: Beregning af støtteberettiget areal på markblok samt på mark uden "Fradrag grundbetaling"

— Markblokkens grænse

- - - Markens grænse

"Fradrag grundbetaling". Dette er områder af markblokken, der ikke er støtteberettiget under grundbetaling, dvs. især områder større end 500 m², mindre områder i kanten af markblokken samt arealer, der ikke er ansøgte eller anmeldte. Fradragene er tegnet ind i markkortet under korttemaet "Fradrag grundbetaling".

Områder under 500 m² primært med træer, krat, andre vedplanter, som lyng og mos, lav vand m.m. Summen af arealet af disse områder anvendes til at fastsætte støtteprocenten for markblokken.

| Markblokkens areal er 10,00 ha

| Marken er 5,00 ha

| I markblokken men uden for
marken: 2,00 ha
På marken: 0,00 ha

| 80 %
Mellem 1 ha og 3 ha spredte
ikke støtteberettigede arealer i
markblokken

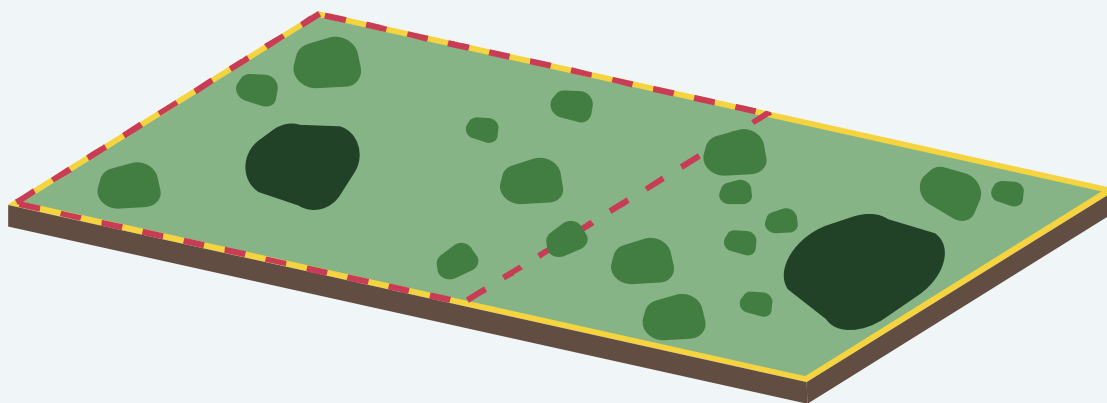
I dette eksempel er der en markblok på 10,00 ha og et "Fradrag grundbetaling" på 2,00 ha. Der er endvidere indtegnet en mark på 5,00 ha, hvor der ikke er "Fradrag grundbetaling" på.

Markblokkens støtteberettigede areal = $(10,00 \text{ ha} - 2,00 \text{ ha}) \times 80 \% = 6,40 \text{ ha}$.

Markens støtteberettigede areal = $5,00 \text{ ha} \times 80 \% = 4,00 \text{ ha}$.

Da markblokkens støtteprocent er 80 %, reduceres det støtteberettigede areal fra de indtegnede 5,00 ha til 4,00 ha. De 4,00 ha bliver overført til fællesskemaet som det ansøgte areal under grundbetalingen.

Eksempel 2: Beregning af støtteberettiget areal på markblok samt på mark med "Fradrag grundbetaling"

— Markblokkens grænse

| Markblokkens areal er 10,00 ha

- - - Markens grænse

| Marken er 5,00 ha

"Fradrag grundbetaling". Dette er områder af markblokken, der ikke er støtteberettiget under grundbetaling, dvs. især områder større end 500 m², mindre områder i kanten af markblokken samt arealer, som ikke er ansøgte eller anmeldte. Fradragene er tegnet ind i markkortet under korttemaet "Fradrag grundbetaling".

| I markblokken men uden for
marken: 2,00 ha
På marken: 1,00 ha

Områder under 500 m² primært med træer, krat, andre vedplanter, som lyng og mos, lav vand m.m. Summen af arealet af disse områder anvendes til at fastsætte støtteprocenten for markblokken.

| 80 %
Mellem 1 ha og 3 ha spredte
ikke støtteberettigede arealer i
markblokken

I dette eksempel er der en markblok på 10,00 ha og to "Fradrag grundbetaling" på henholdsvis 1,00 ha og 2,00 ha, hvoraf kun 1 ha ligger på arealet, hvor der indtegnet en mark. Der er endvidere indtegnet en mark på 5,00 ha.

Markblokkens støtteberettigede areal = $(10,00 \text{ ha} - 3,00 \text{ ha}) \times 80 \% = 5,60 \text{ ha}$.

Markens støtteberettigede areal = $(5,00 \text{ ha} - 1,00 \text{ ha}) \times 80 \% = 3,20 \text{ ha}$.

På grund af et fradrag på over 500 m², og fordi markblokkens støtteprocent er 80 %, reduceres det støtteberettigede areal fra de indtegnede 5,00 ha til 3,20 ha. De 3,20 ha bliver overført som det ansøgte areal under grundbetalingen.

5.5 Er arealet omdrift, permanent græs eller permanente afgrøder

Du har pligt til at sikre, at dine arealer er korrekt anmeldt som omdrift, permanent græs eller permanente afgrøder. Det gælder også, selv om der skulle være fejl i de korttemaer, som styrer, om du skal anmelde omdriftsgræs eller permanent græs.

I afsnit 3.3.1 kan du se reglerne for, hvornår et græsareal bliver permanent græs. Korttemaerne for græs i IMK, som er med til at styre, om du f.eks. skal anmelde omdriftsgræs eller permanent græs, bygger i høj grad på, hvad der er indtegnet og anmeldt af afgrødekoder i tidligere år. Men du skal være opmærksom på, at reglerne for optælling af år med græs går på, hvad der reelt har været på arealet. Det kan betyde, at hvis et areal i ét eller flere år har været fejlanmeldt, så er der også en sandsynlighed for, at det ikke fremgår korrekt af korttemaerne for græs. Det kan f.eks. være, hvis hele eller

dele af arealet har været anmeldt med vårbyg, men arealet faktisk var græs det år. Du kan derfor ikke blindt stole på, at korttemaerne for græs, som styrer, hvad du skal anmelde, er korrekte.

Er der fejl i landbrugsstyrelsens korttemaer, som styrer, om du skal anmelde omdriftsgræs eller permanent græs, så har du pligt til at give os besked om dette. Du kan dog ikke sende ændringsforslag til korttemaerne – se i stedet, hvordan du skal gøre, i boksen nedenfor.

Send ikke ændringsforslag til "Permanent græs 2021", "Græs i 5 år 2021" og "Permanent græs i MSO 2021"

Du kan alene give besked om fejl i korttemaerne "Permanent græs 2021", "Græs i 5 år 2021" og "Permanent græs i MSO 2021" ved at skrive en bemærkning i fællesskemaet – se beskrivelsen i afsnit 2.5.1 i Brugerguide til fællesskema 2022.

Årsagen til, du ikke kan sende ændringsforslag med fejl til disse korttemaer, er, at korttemaerne alene opdateres og dannes en gang årligt. Det er en proces, der foregår i løbet af efteråret forud for næste ansøgningssæson, og er en stor analyse med landsdækkende og flerårige data, og hvor de fejl, du melder ind via bemærkningsfeltet i fællesskemaet, inkluderes.

Får du lagt et areal i markblok, som er permanent græs i forhold til definitionerne, og du derfor er forpligtet til at anmelde det som permanent græs, skal du det første år anmelde arealet som permanent græs og samtidig skrive en bemærkning i fællesskemaet. Det skal du, fordi arealet ikke vil fremgå af korttemaerne for græs, og du derfor ellers ikke kan få lov til at anmelde arealet som permanent græs.

De korttemaer for græs, som styrer, hvad du skal anmelde, bliver dannet i efteråret før ansøgningsrunden på baggrund af en stor analyse. Men korttemaerne for græs vil i høj grad kun ligge på arealer, som var i markblok, da korttemaerne blev dannet. Desuden vil arealer i markblok, hvor der ikke er marker, i nogle tilfælde heller ikke være i korttemaerne for græs, selv om der reelt har været græs i fem år eller mere. Der kan altså være tilfælde, hvor du stadig vil skulle anmelde permanent græs, selv om arealet ikke ligger i "Permanent græs 2021" eller "Græs i 5 år 2021".

5.6 Arealer med grundbetaling under artikel 32

Selv om markblokken ikke har et støtteberettiget areal – dvs. har en støtteprocent på 0 eller et tarareal – eller et "Fradrag grundbetaling", så kan du godt i visse tilfælde få udbetalt grundbetaling under artikel 32 til hele arealet¹⁶². Det er beskrevet nærmere i Brugerguide til Internet Markkort. Læs desuden mere om mulighederne for støtte under artikel 32 i afsnit 3.12 "Grundbetaling til vand-, miljø- og skovprojekter 'Under artikel 32'".

[Gå til Brugerguide til Internet Markkort](#)

¹⁶² Artikel 32, stk. 2, litra b), i forordning (EU) nr. 1307/2013

6. Udbetaling af direkte arealstøtte

Du modtager din udbetaling af grundbetaling, grøn støtte, støtte til unge nyetablerede landbrugere og ø-støtte i perioden 1. december 2022 til 30. juni 2023¹⁶³.

Vi beregner grundbetalingen og den grønne støtte på grundlag af gennemsnitsværdien af de betalingsrettigheder, du har anmeldt sammen med det støtteberettigede areal i fællesskemaet. Vi beregner støtte til unge nyetablerede landbrugere og ø-støtte som et fast tillæg pr. støtteberettiget ha.

Betalingsrettighedernes værdi er fastsat i euro, og grundbetalingen bliver beregnet i euro¹⁶⁴. Ved udbetaling bliver det samlede støttebeløb omregnet til danske kroner med den eurokurs, der gælder den sidste bankdag før 1. oktober i ansøgningsåret¹⁶⁵. Det udbetalte støttebeløb vil derfor variere fra ansøgningsår til ansøgningsår.

6.1 Udbetaling af støtten

Vi udbetaler den direkte arealstøtte til den, der indsender fællesskemaet, uanset om arealerne overdrages til en anden landbruger i løbet af kalenderåret, medmindre vi har noteret transport i støtten¹⁶⁶.

Hvis der ikke er foretaget transport i støtten, bliver den udbetalt til den konto, der er registreret som ansøgerens NemKonto¹⁶⁷.

Du kan i dit pengeinstitut eller via netbank indberette og ændre den konto, som skal være NemKonto. Søger du om støtte på dit CPR-nr., kan du også bruge nemkonto.dk, hvor du logger på med NemID.

¹⁶³ Artikel 75, stk. 1, i forordning (EU) nr. 1306/2013

¹⁶⁴ Artikel 105, stk. 2, i forordning (EU) nr. 1306/2013

¹⁶⁵ Artikel 106, stk. 3, i forordning (EU) nr. 1306/2013

¹⁶⁶ § 7 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen).

¹⁶⁷ §§ 1, og 7, i bekendtgørelse nr. 766 af 5. juli 2006 og § 1, i lovbekendtgørelse nr. 798 af 28. juni 2007

Vær særlig opmærksom på at ændre din NemKonto, hvis du skifter pengeinstitut eller danner et selskab med nyt CVR-nr. og opretter en ny konto.

[Gå til nemkonto.dk](https://nemkonto.dk)

6.1.1 Transport i støtten

Hvis en anden end ansøger skal have støtten udbetalt, indsender du skemaet "Transport af EU- eller nationalt støttebeløb". Vi noterer transporten, eventuelt efter andre foranstående krav – f.eks. modregningskrav ved for meget udbetalt støtte.

[Gå til siden "Sådan noterer du en transport"](#)

6.1.2 Indberetning til Skat

Vi indberetter den udbetalte støtte til Skat på ansøgerens CVR-/CPR-nummer. Dette gælder også de tilfælde, hvor der er indsendt en transport, og hvor vi derfor udbetaler støtten til transporthaver.

6.2 Udbetaling af støttebeløb sker efter endt sagsbehandling

Hvis du får udbetalt støtte i henhold til din ansøgning, vil du ikke modtage noget afgørelsesbrev, men alene en udbetalingsspecifikation. Du vil derimod modtage et afgørelsesbrev, hvis der er sket en reduktion af støttebeløbet. Du har mulighed for at klage over denne afgørelse; der er en klagevejledning i brevet.

Bemærk, at resultatet af en eventuel kontrol kan danne grundlag for en genoptagelse af tidligere års ansøgninger om grund- og enkeltbetaling. Dette medfører risiko for tilbagebetaling af støtte og inddragelse af eventuelt uberettiget tildelte betalingsrettigheder.

Læs mere i afsnit 6.4 "Uberettiget udbetalt støtte".

6.3 Nedsættelser

Vi foretager en række nedsættelser af det beregnede støttebeløb. I dette afsnit kan du læse mere om de enkelte nedsættelser.

Vi beregner nedsættelserne af støtten i følgende rækkefølge¹⁶⁸:

1. De individuelle ordningssager nedsættes som følge af manglende overholdelse af støttebetingelserne (f.eks. nedskrivninger på grundbetalingen, pga. arealafvigelse).
2. Det resterende støttebeløb nedsættes med en procentsats, hvis du har indsendt dit fællesskema forsinket.
3. Det resterende støttebeløb nedsættes med en procentsats, hvis du ikke har anmeldt alle bedriftens arealer.
4. Støtten til grundbetaling nedsættes, hvis budgettet til unge landbrugere overskrides.
5. Det resterende støttebeløb nedsættes med 5 procent for grundbetalingen, hvis det overstiger 150.000 euro (capping). Af støttebeløbene fastslået under punkt 4 fratrækkes desuden et beløb til finansiel disciplin og et beløb, hvis det nationale loft overskrides.
6. Det tilbageværende støttebeløb nedsættes til slut som følge af eventuelle overtrædelser i forbindelse med krydsoverensstemmelse¹⁶⁹.

¹⁶⁸ Artikel 6, i forordning (EU) Nr. 809/2014 af 17. juli 2014

¹⁶⁹ Artikel 38-41 i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

7. Gul kort sanktion fra forrige støtteår, hvis der i år er beregnet en sanktion i punkt 1¹⁷⁰.

6.3.1 Nedsættelse af de individuelle ordningsager

Grundbetalingen kan blive nedsat som følge af arealafvigelser (underkendelse af arealer). Læs mere i afsnit 7.5 "Sanktion for arealafvigelser under grundbetalingsordningen, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere".

Den grønne støtte er desuden underlagt selvstændige reduktions- og sanktionsberegninger. Læs mere i kapitel 6 "Nedsættelse af den grønne støtte" i Vejledning om grøn støtte 2020.

6.3.2 Forsinket ansøgning

Det udfyldte fællesskema og markkort skal være modtaget hos os senest 28. april 2022 kl. 23:59:59 for at være modtaget rettidigt¹⁷¹. Modtager vi dit fællesskema med markkort i perioden 23. april til 23. maj 2022, bliver den støtte, som et rettidigt indsendt fællesskema kunne danne grundlag for, nedsat med 1 procent pr. arbejdsdag, som vi modtager skemaet efter ansøgningsfristen.

Hvis du indsender ansøgning om støtte under én eller flere ordninger i perioden 28. april til 23. maj 2022, nedsætter vi støtten i den enkelte ordning med 1 procent pr. arbejdsdag. Det gælder ordningerne grundbetaling og grøn støtte, støtte til unge nyetablerede landbrugere og ø-støtte¹⁷².

Hvis du indsender ansøgning om tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve efter fristens udløb 28. april 2022, men senest 23. maj 2022, nedsætter vi støtten, der skal udbetales det pågældende år for de betalingsrettigheder, som ansøgeren skal have tildelt med 3 pct. pr. arbejdsdag¹⁷³.

Se mere i afsnit 2.1.1 om frister.

6.3.3 Nedsættelse, hvis ikke alle arealer anmeldes

Du skal anmelde alle dine landbrugsarealer i fællesskemaet. Det gælder også marker, du ikke søger støtte til, og arealer under 0,30 ha¹⁷⁴. Alle arealer skal anmeldes for at sikre en korrekt opgørelse af de arealer, som er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse og grønne krav.

Hvis du ikke anmelder alle dine landbrugsarealer, kan du få en sanktion. Sanktionen udgør op til 3 procent af din samlede direkte arealstøtte i 2021¹⁷⁵.

Læs om underanmeldelse af landbrugsarealer i afsnit 7.5.

¹⁷⁰ Brev fra KOM - ref. Ares(2016)6432278 - 15/11/2016

¹⁷¹ § 7 i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022, som ændret ved bekendtgørelse nr. 658 af 14. april 2021

¹⁷² Artikel 13 i forordning (EU) 640/2014 af 11. marts 2014

¹⁷³ Artikel 14 i forordning (EU) 640/2014 af 11. marts 2014

¹⁷⁴ §§ 8 og 12, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022, og artikel 72, stk. 1, i forordning (EU) nr. 1306/2016 af 17. december 2013

¹⁷⁵ § 10 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), og artikel 16, stk. 1, og artikel 18 i forordning (EU) Nr. 640/2014 af 11. marts 2014

Læs mere i afsnit 2.6 "Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit fællesskema".

6.3.4 Grundbetaling nedsættes

Støtten til grundbetaling nedsættes, hvis budgettet til unge landbrugere overskrides¹⁷⁶.

6.3.5 Fradrag i den samlede støtte (capping)

Du skal være opmærksom på, at der sker fradrag i støtten, hvis det beløb, du modtager i grundbetaling, er større end 150.000 euro. Den del af beløbet, som ligger over 150.000 euro (ca. 1.117.695 kr.), fratrækker vi 5 %¹⁷⁷.

6.3.6 Finansiell disciplin

I aftalen om EU's flerårige finansielle ramme fra 2014 er det fastlagt, at der hvert år oprettes en krisereserve på 400 mio. € (i 2011-priser) med det formål at yde støtte til landbrugssektoren i tilfælde af større kriser. Reserven bliver finansieret ved at reducere de årlige direkte betalinger til landmændene med en given procentsats, kaldet finansiell disciplin¹⁷⁸. Hvis krisereserven i et givet år ikke udnyttes, vil den indgå i udbetalingen af den direkte støtte i det efterfølgende år.

Din støtte fratrækkes finansiell disciplin, hvis dit samlede støttebeløb under de direkte støtteordninger er over 2.000 euro¹⁷⁹. Finansiell disciplin bliver beregnet som en procentsats af den del af støttebeløbet, der overstiger 2.000 euro.

I 2021 udgjorde finansiell disciplin 1,658907 pct.¹⁸⁰. Procentsatsen for finansiell disciplin er endnu ikke fastsat for 2022.

6.3.7 Nationalt loft for direkte støtte

Hvis Danmarks nationale loft for udbetaling af direkte landbrugsstøtte overskrides, vil udbetalingerne blive reduceret¹⁸¹. Det vil sige, at hvis vi i Danmark udbetaler flere penge, end vi har fået bevilliget af EU, skal vi betale det for meget udbetalte beløb tilbage. Tilbagebetalingen sker i form af en nedsættelse af udbetalingen. Du vil få besked om dette i forbindelse med din udbetaling.

6.4 Uberettiget udbetalt støtte

Hvis der uberettiget er udbetalt et støttebeløb, stiller vi krav om tilbagebetaling¹⁸². Hvis du ikke betaler beløbet tilbage inden for den frist, vi har sat for tilbagebetalingen, tillægger vi rente, som vi beregner fra betalingsfristens udløb. Vi beregner renten med Nationalbankens udlånsrente + 8 %, dog minimum 50 kr¹⁸³.

Vi kan til enhver tid modregne skyldige beløb, inklusiv renter, i EU-støtte, vi udbetaler til dig¹⁸⁴.

¹⁷⁶ Artikel 51, stk. 2, i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹⁷⁷ Artikel 11, stk. 1, i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹⁷⁸ Artikel 26 i forordning (EU) Nr. 1306/2013 af 17. december 2013

¹⁷⁹ Artikel 8, stk. 1, i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹⁸⁰ Artikel 1 i Forordning (EU) 2019/1928 af 19. november 2019

¹⁸¹ Se bilag III til forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 og artikel 7, stk. 1 i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013

¹⁸² Artikel 7 i forordning (EU) Nr. 809/2014 af 17. juli 2014

¹⁸³ § 20 i lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020

¹⁸⁴ Artikel 57, stk. 2, i forordning (EU) Nr. 1306/2013 og samt artikel 28 i forordning (EU) nr. 809/2014

6.5 Forældelsesregler

Forældelsesfristen for både tilbagesøgning af uretmæssigt udbetalt støtte og idømmelse af sanktion er fire år. Forældelsesfristen løber fra udbetalingstidspunktet af den uretmæssige støtte. Det vil sige, at hvis der går fire år fra, at udbetalingen af den uretmæssige støtte er sket, og vi ikke har søgt at få den uretmæssige støtte tilbage, kan du ikke få en sanktion og skal ikke tilbagebetale den uretmæssige støtte. Forældelsesfristen afbrydes ved enhver handling fra styrelsens side, som landbrugeren gøres bekendt med, og som drejer sig om undersøgelse eller retsforfølgning af uregelmæssigheden. Efter enhver afbrydelse løber forældelsesfristen forfra. Forældelsen indtræder uanset eventuelle afbrydelser senest den dag, hvor en frist, der er dobbelt så lang som forældelsesfristen (dvs. 8 år), udløber¹⁸⁵.

6.6 Klagemulighed

Du har mulighed for at klage over vores afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet¹⁸⁶ (Klagenævnet). Klagen skal være skriftlig, og du skal sende klagen til Landbrugsstotte-Geodata@lbst.dk.

Du kan også sende klagen til:

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Vi skal have modtaget klagen senest 4 uger fra den dato, hvor du har modtaget afgørelsen¹⁸⁷. Det er vigtigt at overholde klagefristen på 4 uger. Klagenævnet afviser som udgangspunkt klager, som er modtaget efter klagefristen, medmindre særlige forhold gør, at forsinkelsen er undskyldelig. Du bedes at beskrive i klagen, hvorfor du mener afgørelsen er urigtig eller mangelfuld. Efter modtagelsen af din klage, vurderer Landbrugsstyrelsen, om der er grundlag for at genoptage sagen. Hvis styrelsen vurderer, at afgørelsen bør fastholdes, sendes sagen med styrelsens bemærkninger til Klagenævnet, som behandler sagen. Det er gratis for landbrugere at klage til Klagenævnet.

Det understreges, at en klage som udgangspunkt ikke har opsættende virkning. Det betyder, at afgørelsen, der klages over, er gældende, indtil Klagenævnet har behandlet sagen. Hvis den oprindelige afgørelse indeholder et tilbagebetalingskrav, skal du derfor tilbagebetale beløbet og ikke vente på, at Klagenævnet træffer afgørelse i sagen.

¹⁸⁵ Artikel 3, stk. 1, i Forordning (EF) nr. 2988/95 af 18. december 1995

¹⁸⁶ § 22 b i lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020

¹⁸⁷ § 16, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1273 af 27. november 2017

7. Kontrol

Hvert år kontrollerer vi alle fællesskemaer administrativt. Herudover kontrollerer vi forholdene på stedet ved satellitbaseret kontrol, og i nogle tilfælde også ved kontrol på bedriften. Formålet med kontrollen er at sikre, at reglerne for udbetaling af støtte bliver overholdt¹⁸⁸.

Hvis vi finder en forskel mellem det anmeldte og det konstaterede areal, vil du kun modtage støtte for det konstaterede areal. Arealafvigelsen kan danne grundlag for yderligere nedsættelse af din støtte, dvs. en sanktion. Det er derfor vigtigt, at din ansøgning er så præcis som mulig.

7.1 Høring efter administrativ kontrol

I forbindelse med kontrol af fællesskemaer sender vi hvert år høringsbreve til ansøgere om forskellige fejl i ansøgningerne. Brevene sendes automatisk, når vores IT-system opdager uregelmæssigheder, der kan have betydning for beregningen af din støtte.

Vi arbejder hele tiden på at forbedre ansøgningssystemet, så der er så få uregelmæssigheder som muligt, for derved at nedbringe antallet af høringsbreve.

Brevene kan ikke undgås helt, da der altid vil være utilsigtede uregelmæssigheder eller uenighed om støtteberettigelse, rådighed eller markblokgrænser, der kan påvirke den endelige afgørelse om støtte. Det er et forvaltningsretligt krav, at vi skal høre dig om sådanne forhold.

Husk at sikre dig, at dit mobilnummer og din mailadresse er indtastet under brugerindstillinger i Tast selv, så du modtager meddelelser, når vi lægger kontrolbreve m.v. i Tast selv.

¹⁸⁸ § 53, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen).

7.2 Undgå fejl

Som ansøger kan du i høj grad selv være med til at undgå, at du får fejl i din ansøgning, ved at sikre, at din ansøgning er så korrekt som mulig. Du bør bl.a. være opmærksom på:

- kun at søge støtte til støtteberettigede arealer
- at indtegne alle dine marker præcist
- at bruge den korrekte afgrødekode
- og lave tidlige og præcise ændringsforslag til markblokke, der er forkerte.

7.3 Kontrol i forhold til indtegninger af marker

Hvis vi ændrer det støtteberettigede areal i en markblok efter, du har indsendt ansøgningen, kan du komme i den situation, at du har søgt støtte til et større areal end det støtteberettigede areal i markblokken. Der kan ske det samme, hvis du indsender et forslag til en markblokændring, som vi ikke kan godkende. I sådanne tilfælde vil du blive gjort opmærksom på uoverensstemmelsen i et høringsbrev. Du har mulighed for at rette din ansøgning, indtil ændringsfristen udløber.

Hvis to ansøgere har indtegnet det samme areal, vil der være en rådhedskonflikt, idet to ansøgere ikke kan få udbetalt støtte for det samme areal. Er det tilfældet, vil du modtage en besked om, at der er uoverensstemmelse i fællesskemaet. Du har derefter mulighed for at rette i skemaet eller kontakte din nabo for at løse et indtegningsoverlap, indtil ændringsfristen udløber¹⁸⁹.

Opstår der tilfælde, hvor du ikke kan blive enig med din nabo om rådheden over et areal, skal du sende dokumentation for rådheden til os. Hvis hverken du eller naboen sender dokumentation, nedskriver vi arealet hos begge ansøgere, da vi ikke har mulighed for at afgøre, hvem der retmæssigt er berettiget til støtten for arealet¹⁹⁰.

7.4 Kontrol af forholdene på stedet

Kontrollen af forholdene på stedet sker ved satellitbaseret kontrol og i nogle tilfælde også ved kontrol på selve bedriften¹⁹¹.

7.4.1 Satellitbaseret kontrol

Vi bruger den satellitbaserede kontrol til kontrol af grundbetaling, ø-støtte, støtte til unge nyetablerede landbrugere og arealer, som er anmeldt af ansøgere, som er undtaget fra de grønne krav. De grønne krav og ordninger under landdistriktsprogrammet vil fortsat blive kontrolleret på bedriften ved en stikprøve af ansøgerne. Vi arbejder på at få udbredt satellitkontrollen til flere ordninger i fremtiden.

Formålet med satellitbaseret kontrol er at overflødig gøre en stor del af den fysiske kontrol og derved gøre livet som landbruger lettere. I stedet for at udtage 5 procent af alle ansøgninger om grundbetaling til en stikprøvekontrol i form af fysisk kontrol på bedriften, vil en stor del af grundbetalingsarealerne i Danmark blive analyseret på grundlag af satellitfotos for at undersøge, om aktivitetskravet overholdes.

Satellitter tager løbende billeder af alle grundbetalingsarealer, så det er muligt at sammensætte en billedserie og analysere den i forhold til aktivitetskravet. Billederne har en opløsning på 10x10 m, hvilket betyder, at den hidtidige kontrol, hvor vi går i detaljer ned til 100 m², bliver erstattet af en vurdering af marken som helhed. De årlige markblokrettelser,

¹⁸⁹ § 12, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022

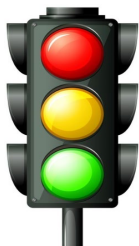
¹⁹⁰ Artikel 28 og 29, i forordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014

¹⁹¹ § 53, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen).

hvor du kan opleve, at ikke-støtteberettigede elementer, som gylletanke, bygninger, læhegn, veje m.m., bliver taget ud af markblokkene, fortsætter som hidtil.

Der er også støttebetingelser for grundbetalingen, som ikke kan kontrolleres ved hjælp af analyser af satellitbilleder. Det drejer sig om permanente og flerårige afgrøder, særlige brakformer, afgrøder i drivhuse og grundbetaling efter undtagelsesbestemmelserne (artikel 32). Der vil fortsat være stikprøvekontrol af denne type støttebetingelser på bedriften.

Vejledning gennem et trafiklyssystem

Du kan følge status for hver mark i IMK og på Landbrugsstyrelsens app og reagere inden, du risikerer en nedsættelse af støtten. Fra 1. september farver vi markerne grønne eller gule. Grøn betyder, at vi har konstateret en landbrugsaktivitet på marken. Gul betyder, at der endnu ikke er foretaget en landbrugsaktivitet, eller at vi ikke er sikre på, om der er foretaget en landbrugsaktivitet. Marker, hvor aktivitetskravet konstateres opfyldt, skifter farve fra gul til grøn næste gang vi opdaterer trafiklyssystemet.

Når fristen for opfyldelse af aktivitetskravet nærmer sig, farver vi marker, hvor aktivitetskravet med stor sandsynlighed ikke er opfyldt, røde.

Høring om røde marker

Hvis du har marker, hvor aktivitetskravet ifølge den satellitbaserede kontrol endnu ikke er opfyldt (røde marker), modtager du ca. 14 dage, før fristen for opfyldelse af aktivitetskravet udløber, et høringsbrev fra os. Du kan undgå eller minimere nedsættelsen af støtten ved at reagere på brevet senest ved udløbet af fristen for opfyldelse af aktivitetskravet 25. oktober: Du har følgende muligheder:

- Hvis du ikke er enig i, at en mark skal være rød, eller hvis du kan nå at slå marken i høringsperioden, bruger du Landbrugsstyrelsens app på din smartphone til at sende os billeder af marken, som viser, at aktivitetskravet er opfyldt. Du kan eventuelt give fuldmagt til en anden person, som herefter kan bruge app'en til at tage billeder på dine vegne.
- Er det kun en del af en mark, som du er uenig i, ændrer du indtegningen i IMK, så du kun søger om grundbetaling for den del af marken, som er støtteberettiget. Bemærk, at det mindste sammenhængende areal, du kan søge om støtte for, er 0,30 ha. Herefter tager du billeder med app'en af den del af marken, som du søger om støtte til.
- Hvis du ikke agter at opfylde aktivitetskravet for en mark, har du mulighed for at ændre i dit fællesskema i Tast selv, så du ikke længere søger om grundbetaling for marken. Derved undgår du sanktion. Hvis du intet foretager dig, gælder de almindelige sanktionsbestemmelser.
- Du kan som noget nyt i 2022 også indsende en e-mail til Landbrugsstyrelsen som partshørings svar til sagen. Denne e-mail skal sendes til en e-mailadresse, som vi senere vil oplyse om her i vejledningen. Bemærk, at det alene er billeder taget fra og indsendt ved brug af Landbrugsstyrelsens app, der er godkendt dokumentation for opfyldelsen af aktivitetskravene.

Landbrugsstyrelsens app

Hvis du modtager et høringsbrev om en rød mark, vil der blive dannet en opgave i Landbrugsstyrelsens app. Der dannes én opgave pr. rød mark. Du besvarer disse opgaver ved at indsende billeder til Landbrugsstyrelsen. Hvis du ikke længere søger grundbetaling til hele marken, behøver du ikke besvare opgaven.

Hvis du vil dokumentere, at aktivitetskravet er opfyldt på en rød mark, skal du, eller en fuldmagtshaver, indsende billeder af marken med Landbrugsstyrelsens app¹⁹².

Hvis opfyldelsen af aktivitetskravet på en græsmark sker på et tidligt tidspunkt, kan det være en god idé allerede at tage billeder med appen på dette tidspunkt. Disse billeder kan dog tidligst tages 1. juni. Hvis marken – mod forventning – senere bliver rød, kan du sende disse billeder som høringssvar.

Appen registrerer automatisk, hvor og i hvilken retning billederne tages.

Appen kan bruges både med og uden mobildækning.

Med mobildækning

Når der er mobildækning, tager du billederne på denne måde:

1. Vælg "Opgaver" øverst på appens forside.
3. Vælg den opgave, du ønsker at tilknytte billeder til.
4. Tryk på "Tilknyt nyt".
5. Tag et billede, og tilknyt det til marken ved at trykke "OK".

Yderligere billeder tilknyttes på samme måde.

Uden mobildækning

Hvis der ikke er mobildækning, eller hvis du ønsker at vente med at tilknytte billederne til marken, gør du følgende:

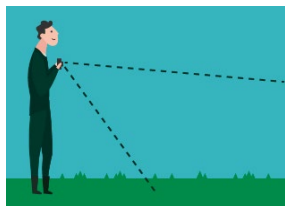
1. Vælg "Billedarkiv" og ikke "Log ind", da du kun kan logge på appen med mobildækning. Kamerafunktionen åbner, og du kan tage billeder. Billederne gemmes i appens billedarkiv.
2. Når du har mobildækning, kan du tilknytte billeder fra appens billedarkiv til en mark ved at gå ind i "opgaver".
3. Du vælger den opgave, du ønsker at tilknytte billeder til, ved at trykke på "Tilknyt eksisterende". Nu kommer de billeder frem, der er taget tæt nok på marken.
4. Herefter vælger du de billeder, du ønsker at tilknytte, og trykker på "Tilføj billeder til opgaven".
5. Hvis du skal indsende billeder for flere røde marker (opgaver), gentager du trinene 2-4.

Hvor mange billeder skal du tage?

Som en tommelfingerregel anbefaler vi, at du tager ca. to billeder pr. ha – ét panoramabillede og ét detaljebillede.

Panoramabilleder

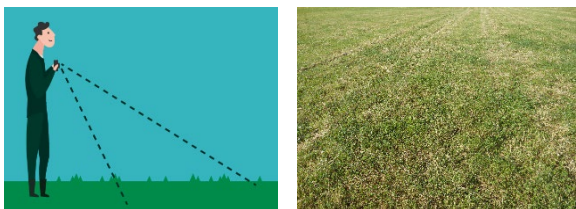
Disse billeder skal du tage ud over marken.

¹⁹² § 54, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen).

Detaljebilleder

Disse billeder skal du tage, så de peger skråt ned i marken.

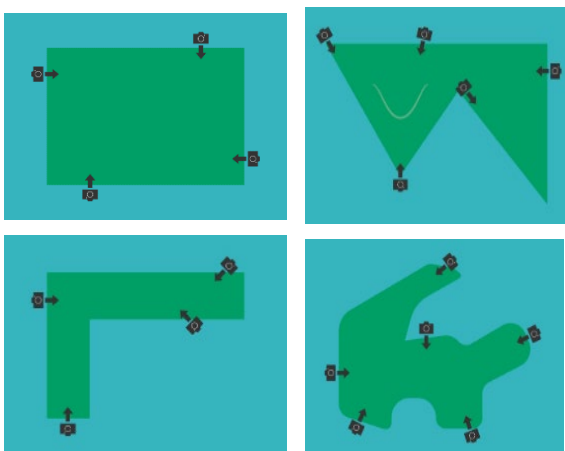

Antallet af billeder afhænger, ud over af markens størrelse og form, dog også af markens ensartethed. Jo mere ensartet marken er, jo færre billeder er der behov for.

Det er vigtigt, at billederne tilsammen giver et indtryk af hele marken.

Hvor i marken skal du tage billeder?

Her er nogle forslag til, hvor du kan tage billeder i forskelle eksempler på marker:

Sammenhængen mellem den satellitbaserede kontrol og kontrollen på bedriften

Hvis du ud over den satellitbaserede kontrol også får kontrol på bedriften, skal du være opmærksom på følgende forhold¹⁹³:

- Når vi udfører stikprøvekontrol på din bedrift af en mark, som ud over grundbetaling også er anmeldt under en ordning, som ikke kontrolleres med satellitbaseret kontrol, foretager vi kontrol på stedet af, om marken overholder aktivitetskravet under grundbetalingen.
- Er der ikke overensstemmelse mellem resultatet fra den satellitbaserede kontrol og resultatet fra kontrollen på bedriften, er det resultatet fra kontrollen på bedriften, som gælder.

Kontrol på bedriften af grønne krav og ordninger under Landdistriktsprogrammet

Disse ordninger kontrolleres som hidtil ved en stikprøvekontrol på bedriften. Vi foretager som hovedregel kontrollen uden forudgående varsling. Varsling er kun mulig, hvis det kan ske uden, at formålet med kontrollen ødelægges¹⁹⁴. Udtager vi din bedrift til kontrol, har du pligt til at medvirke til, at vi kan gennemføre kontrollen. Hvis du ikke selv kan være til stede under kontrollen, skal du – hvis kontrolløren har brug for det – finde en stedfortræder. Dette gælder også, hvis du ikke opholder dig på bedriften i en længere periode.

¹⁹³ Artikel 40a i forordning (EU) nr. 2018/746 af 18. maj 2018

¹⁹⁴ Artikel 25 i forordning (EF) nr. 809/2014 af 17. juli 2014

Hvis vi ikke kan komme i kontakt med dig

Du har med din ansøgning om støtte accepteret, at vi udfører kontrol på bedriften. Hvis vi efter gentagne forsøg ikke kan komme i kontakt med dig, sender vi dig et brev, hvor kontrollen varsles med det kortest mulige varsel. Varslet skal være kort, fordi formålet med kontrollen ikke må forspildes.

Kontrollen af dine marker bliver gennemført på dette tidspunkt – også selv om du ikke har mulighed for at være til stede.

Hvis vi ikke kan komme i kontakt med dig, og der derfor er støttebetingelser, som vi ikke kan kontrollere, sender vi dig et kontrolresultat i høring, hvor vi betragter disse støttebetingelser som overtrådt.

Herefter har du mulighed for at indsende de manglende oplysninger, inden høringsfristen udløber. Hvis vi herefter stadig ikke har hørt fra dig, træffer vi afgørelse i sagen ud fra de oplysninger, vi har. Konsekvensen kan være, at vi kræver tilbagebetaling af direkte arealstøtte for tidligere år og landdistriktsstøtte udbetalt siden tilsagnets start.

Hvis du forhindrer kontrollens gennemførelse

Hvis du eller din repræsentant forhindrer gennemførelsen af kontrol på stedet, vil din ansøgning om direkte arealstøtte blive afvist¹⁹⁵. Herudover kan der blive tale om, at vi kræver direkte støtte for tidligere år og landdistriktsstøtte siden tilsagnets start tilbagebetalt¹⁹⁶.

Efter kontrollen

Kontrolresultatet, inkl. opmålingsresultaterne, bliver stillet til rådighed for dig i Tast selv senest 10 arbejdsdage efter kontrollens afslutning. Det kan ske, at vi ikke kan overholde denne frist, f.eks. hvis kontrolløren venter på dokumentationsmateriale. Det kan også være tilfældet, at vi foretager kontrol af flere ansøgere i samme område samtidigt, og det er mest hensigtsmæssigt at færdiggøre kontrolarbejdet for hele området, inden vi sender kontrolresultaterne ud. Hvis vi ikke kan stille kontrolresultatet til rådighed for dig inden for 10 arbejdsdage, bliver du kontaktet af kontrolløren.

Hvis vi har konstateret overtrædelse af regler, herunder overanmeldelse, foretager vi en skriftlig høring via Tast selv. Her får du mulighed for at give dine bemærkninger. Vores kommentarer til dine bemærkninger vil fremgå af den skriftlige afgørelse.

Husk at sikre dig, at dit mobilnummer og din mailadresse er indtastet under brugerindstillinger i Tast selv, så du modtager meddelelser, når vi lægger kontrolbreve m.v. i Tast selv.

7.5 Sanktion for arealafvigelser under grundbetalingsordningen, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere

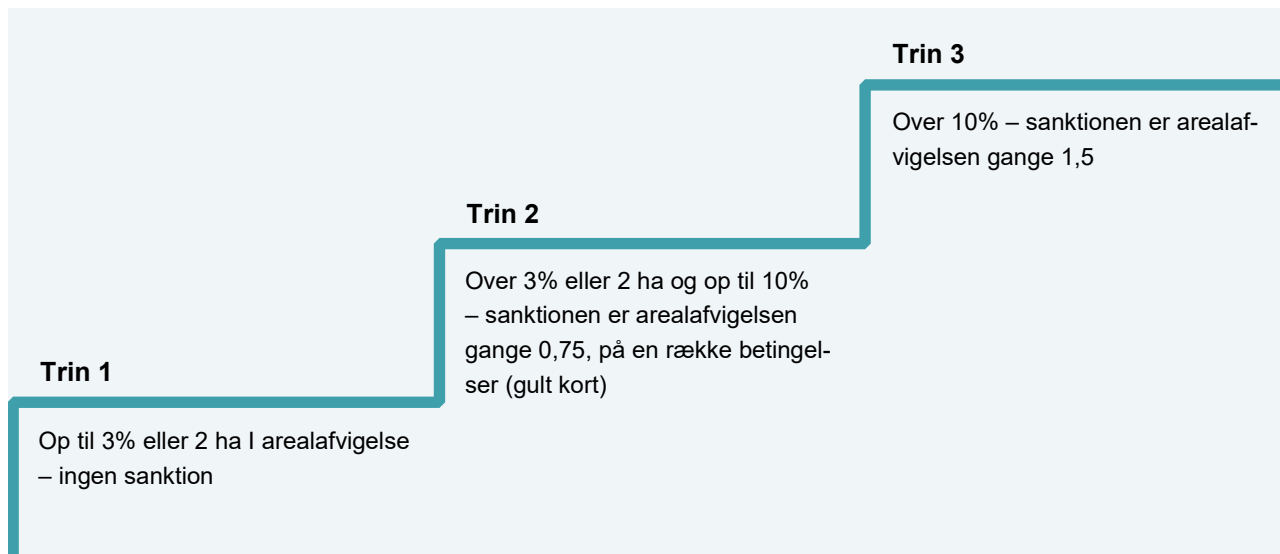
Dette afsnit drejer sig kun om arealafvigelser under grundbetaling, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere. Afvigelser i forbindelse med grøn støtte kan du læse om i kapitel 6 "Nedsættelse af den grønne støtte" i Vejledning om grøn støtte 2022.

Hvis der er forskel på det areal, du har anmeldt i fællesskemaet, og det areal, vi konstaterer, at du kan modtage støtte til, er der en arealafvigelse. På baggrund af arealafvigelsen udregnes evt. en sanktion. Sanktionen udregnes på grundlag af, hvor mange procent arealafvigelsen udgør af det konstaterede areal.

¹⁹⁵ Artikel 59, stk. 7, i forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013

¹⁹⁶ Artikel 59, stk. 7, i forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013

Sanktionerne er inddelt i 3 trin afhængigt af størrelsen på arealafvigelsen:

Trin 1

Ved arealafvigelser, som ikke overstiger 3 procent af det konstaterede areal eller 2 ha: Vi nedsætter det anmeldte areal, så det svarer til det konstaterede areal. Det betyder, at du får fuld støtte for det konstaterede areal – der beregnes ingen sanktion¹⁹⁷.

Trin 2

Ved arealafvigelser, som overstiger 2 ha eller 3 procent, dog maksimalt 10 procent, af det konstaterede areal: Vi nedsætter det konstaterede areal med 0,75 gange arealafvigelsen, som er det halve af den normale sanktion – du får et gult kort. Det betyder, at du får udbetalt støtte til det konstaterede areal minus 0,75 gange arealafvigelsen. Du får kun denne særlige lave sanktionsberegning én gang med det CVR/CPR nr., dit fællesskema er registreret på, og kun én gang på hver af ordningerne: grundbetaling, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere.

Der er tre betingelser ved gult kort:

1. Hvis du fik et gult kort i 2021, vil du i 2022 blive kontrolleret for, om du igen har en arealafvigelse. Kontrollen kan enten være på bedriften eller være en satellitbaseret kontrol. Hvis din arealafvigelse f.eks. blev konstateret ved et kontrolbesøg på bedriften, vil du få et kontrolbesøg året efter. Søger du ikke om direkte arealstøtte i 2022, vil du ikke blive kontrolleret¹⁹⁸.
2. Hvis du i 2022 har en arealafvigelse på over 3 procent eller 2 ha, forhøjes din sanktion for 2021 nu til 1.5 gange arealafvigelsen, og du skal derfor betale den resterende del af sanktionen i 2022. Derudover bliver du pålagt en sanktion på 1,5 gange arealafvigelsen i 2022.

Hvis du ikke har en arealafvigelse, som overstiger 3 procent eller 2 ha i 2022, men derimod i 2023 eller senere, skal du ikke betale den resterende sanktion beregnet som 0,75 gange arealafvigelsen, som du

¹⁹⁷ Artikel 19 a, stk. 1, i forordning 640/2014 af 11. marts 2014 som ændret ved artikel 1, stk. 7, i forordning 1393/2016

¹⁹⁸ Artikel 33 a, stk. 1, i forordning 809/2014 af 17. juli 2014, jf. artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 1394/2016

undgik at betale i 2021¹⁹⁹.

3. Hvis du allerede har brugt et gult kort, eller du tidligere har haft en arealafvigelse på trin 3, nedsætter vi det konstaterede areal med 1,5 gange arealafvigelsen. Det betyder, at du får udbetalt støtte til det konstaterede areal minus 1,5 gange afvigelsen. Du har brugt et gult kort eller fået en arealafvigelse på trin 3, hvis du har fået beregnet en sanktion under de nye sanktionsregler fra august 2016²⁰⁰.

Trin 3 – over 10 procent

Ved arealafvigelser, som overstiger 10 procent af det konstaterede areal: Vi nedsætter det konstaterede areal med 1,5 gange arealafvigelsen. Det betyder, at du får udbetalt støtte for det konstaterede areal minus 1,5 gange afvigelsen. Hvis du én gang har fået konstateret en arealafvigelse over 10 procent, er du udelukket fra fremover at få den lavere sanktion under gult kortordningen.

Sanktionen kan ikke overstige 100 procent af det støttebeløb, du ansøgte om, baseret på dine anmeldte arealer. Overstiger din samlede støttenedsættelse (efter beregning af støttenedsættelser og sanktion) årets støtte, vil vi modregne i alle betalinger til dig i op til 3 år, eller indtil beløbet er fuldt modregnet. Er beløbet ikke fuldt modregnet efter 3 år, bortfalder kravet²⁰¹.

Hvis der er forskel mellem det konstaterede areal og det antal betalingsrettigheder, du råder over, opgjort i ha, vil en eventuel reduktion eller sanktion blive beregnet på grundlag af den mindste af disse²⁰².

¹⁹⁹ Artikel 19 a, stk. 2 og 3, i forordning nr. 640/2014 af 11. marts 2014 ændret ved artikel 1, stk. 7, i forordning nr. 1393/2016

²⁰⁰ Artikel 19 a, stk. 1 og 2, i forordning nr. 640/2014 ændret ved artikel 1, stk. 7, i forordning nr. 1393/2016

²⁰¹ Artikel 19 a, stk. 1 og 4, i forordning nr. 640/2014 af 11. marts 2014, ændret ved artikel 1, stk. 7, i forordning nr. 1393/2016

²⁰² Artikel 18, stk. 1 i 640/2014 af 11. marts 2014

Eksempel – trin 2 sanktion

I 2021 søger en landbruger grundbetaling til 19 ha. På et kontrolbesøg bliver 1 ha underkendt på grund af manglende slåning.

Arealafvigelsen på 1 ha svarer til 5,6 procent af det konstaterede areal på 18 ha og er dermed over 3 procent og under 10 procent (trin 2).

Det er landbrugerens første arealafvigelse siden sanktionsreglernes ikrafttræden, og landbrugeren tildeles derfor det gule kort – en sanktion på 0,75 gange arealafvigelsen.

Sanktionen udgør derfor: $0,75 \times 1 \text{ ha} = 0,75 \text{ ha}$

Landbrugerens betalingsrettigheder har en gennemsnitsværdi på 1.300 kr./ha.

Konsekvens af arealafvigelsen i 2021:

Grundbetaling

18 ha x 1.300 kr./ha	23.400 kr.
----------------------	------------

Sanktion

0,75 ha x 1.300 kr./ha	975 kr.
------------------------	---------

Udbetaling

Grundbetaling	23.400 kr.
---------------	------------

Sanktion	<u>- 975 kr.</u>
----------	------------------

I alt	<u>22.425 kr.</u>
-------	-------------------

Eksempel fortsat – trin 2 sanktion

I 2022 søger landbrugeren grundbetaling til 19 ha. På det opfølgende (gult kort) kontrolbesøg bliver 1,5 ha underkendt.

Arealafvigelsen på 1,5 ha svarer til 8,6 procent af det konstaterede areal på 17,5 ha og er dermed over 3 procent (trin 2).

Det betyder, at landbrugeren skal betale de 50 procent af arealafvigelsen fra 2021, som han ikke betalte som følge af det gule kort: sanktion på 0,75 ha.

Derudover tildeles han en almindelig sanktion i 2022 på 1,5 gange arealafvigelsen (1,5 x 1,5 ha) = 2,25 ha.

Konsekvens af arealafvigelsen i 2022:

Grundbetaling

17,5 ha x 1.300 kr./ha 22.750 kr.

Sanktion

0,75 ha x 1.300 kr./ha 975 kr.

2,25 ha x 1.300 kr./ ha + 2.925 kr.

I alt 3.900 kr.

Udbetaling

Grundbetaling 22.750 kr.

Sanktion - 3.900 kr.

I alt 18.850 kr.

Reglerne for sanktioner gælder i visse tilfælde også, når vi genoptager dit fællesskema fra tidligere ansøgningsår

Da de nuværende sanktioner er lempeligere end de tidligere, gælder reglerne også med tilbagevirkende kraft. Dvs. hvis du har en sag fra et tidligere ansøgningsår, der ikke er afsluttet, eller vi genoptager din sag, f.eks. pga. nye oplysninger, og vi vurderer, at grundlaget for sanktionsberegningen ikke har været korrekt, vil vi bruge de nye regler til at beregne sanktionen. Det betyder også, at du kan få den lavere sanktion under gult kort-ordningen i tidligere år. Sanktionerne gælder både for grundbetaling og enkeltbetaling. Hvis du har fået den lavere sanktion for et tidligere år, kan du ikke få den igen, da den kun kan gives én gang under hver ordning.

7.6 Sanktion, hvis ikke alle arealer anmeldes

Du skal anmelde alle dine landbrugsarealer i fællesskemaet²⁰³. Det gælder også marker, du ikke søger støtte til, og arealer under 0,30 ha. Alle arealer skal anmeldes for at sikre en korrekt opgørelse af de arealer, som er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse og grønne krav.

Hvis du ikke anmelder alle dine landbrugsarealer, kan du blive sanktioneret. Det kalder vi underanmeldelse.

Læs mere i afsnit 2.6 "Du skal anmelde alle bedriftens arealer i dit fællesskema".

²⁰³ § 8, i bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021, som ændret ved bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022, jf. artikel 72, stk. 1, i forordning (EU) nr. 1306/2016 af 17. december 2013

7.6.1 Sanktion for manglende anmeldelse af landbrugsarealer

Sanktionen for manglende anmeldelse af landbrugsarealer udgør op til 3 procent af din samlede arealrelaterede direkte støtte i 2022²⁰⁴.

Sanktionen beregnes således:

Forskel mellem anmeldt areal og konstateret areal	Størrelse på sanktion
Op til 3 %	Ingen sanktion
Mere end 3 % og op til 10 %	1 % af al arealrelateret direkte støtte
Mere end 10 % og op til 20 %	1 % af al arealrelateret direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er op til 5 ha 2 % af al arealrelateret direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er over 5 ha
Mere end 20 %	1 % af al arealrelateret direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er op til 5 ha 2 % af al arealrelateret direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er over 5 ha og op til 10 ha 3 % af al arealrelateret direkte støtte, hvis ikke-anmeldt areal er over 10 ha

7.7 Sagsbehandling af ansøgninger under artikel 32

I nedenstående skema kan du se betingelserne for at få et areal godkendt efter artikel 32²⁰⁵.

Marken er anmeldt under artikel 32	Markens beskaffenhed overholder de almindelige betingelser for grundbetaling	Marken overholder betingelser for støtte under artikel 32	Konsekvens
Ja	Nej	Ja	Marken er anmeldt under artikel 32 og kan godkendes under artikel 32. Arealet vil blive en del af korttemaet "Artikel 32 – godkendt", der viser marker, som kan opnå støtte under artikel 32.
Ja	Ja	Ja	Marken er anmeldt under artikel 32 og overholder de almindelige betingelser for grundbetaling. Marken godkendes efter de almindelige betingelser for grundbetaling.
Ja	Ja	Nej	Marken kan ikke godkendes under artikel 32, men markens beskaffenhed lever op

²⁰⁴ § 10 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), og artikel 16, stk. 1, og artikel 18 i forordning (EU) Nr. 640/2014 af 11. marts 2014

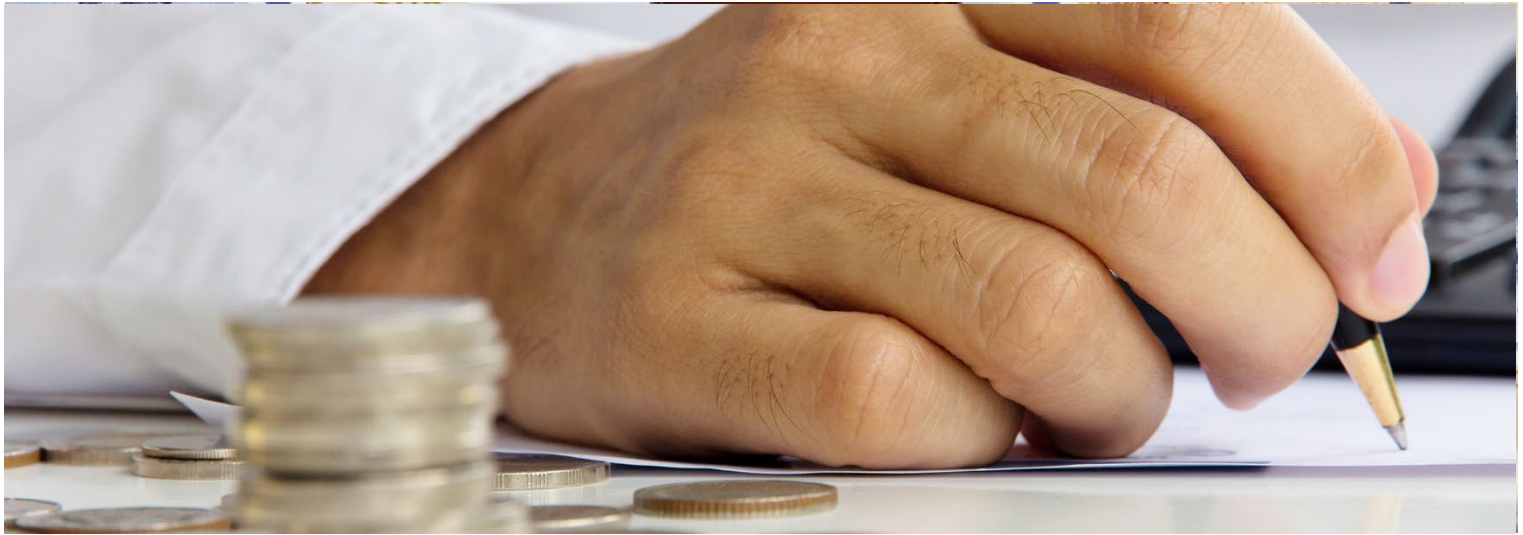
²⁰⁵ Artikel 32, stk. 2, litra b) i forordning (EU) nr. 1307/2013

Marken er anmeldt under artikel 32	Markens beskaffenhed overholder de almindelige betingelser for grundbetaling	Marken overholder betingelser for støtte under artikel 32	Konsekvens
			<p>til de almindelige betingelser for grundbetaling.</p> <p>Du vil modtage et brev om, at marken ikke er omfattet af artikel 32, og at markeringen er fjernet fra markplanen.</p> <p>Areal til grundbetaling for marken vil blive beregnet på baggrund af det støtteberettigede areal i markblokken.</p>
Ja	Nej	Nej	<p>Du har søgt støtte under artikel 32 for et areal, der ikke er støtteberettiget under artikel 32.</p> <p>Du vil modtage et brev om, at marken ikke er omfattet af artikel 32, og at markeringen er fjernet fra markplanen.</p> <p>Marken vil blive vurderet efter de almindelige betingelser for grundbetaling.</p>
Nej	Nej	Ja	<p>Marken er ikke anmeldt under artikel 32, inden ændringsfristen udløber, og markens beskaffenhed lever ikke op til de almindelige betingelser for grundbetaling.</p> <p>Marken vil blive vurderet efter de almindelige betingelser for grundbetaling, også selvom marken overholder betingelserne for støtte under artikel 32.</p> <p>Det er ikke muligt at anmelde et areal under artikel 32 efter ændringsfristen²⁰⁶.</p>

Læs mere om støttebetingelserne for arealer under artikel 32 i afsnit 3.12 "Grundbetaling til vand-, miljø- og skovrejsningsprojekter 'Under artikel 32'" og i afsnittet "Sådan søger du grundbetaling under artikel 32" i Brugerguide til Fællesskema 2022 og afsnittet "Særligt om indtegnning af marker under undtagelsen i artikel 32" i Brugerguide til Internet Markkort 2022.

[Find de to brugerguides på siden "Markplan og grundbetaling"](#)

²⁰⁶ § 9, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen)

8. Bøder og strafbare forhold

Landbrugsstyrelsen kan udstede bøder til ansøgere for ikke at yde den nødvendige bistand ved kontrol, for at afgive urigtige eller vildledende oplysninger og for at fortie oplysninger af betydning for sagens afgørelse. Betales bøden ikke, overgives sagen til politiet til retslig forfølgelse. Sagen vil herefter blive afgjort ved domstolene²⁰⁷.

Hvis vi konstaterer overtrædelser af strafferetlige forhold, som eksempelvis dokumentfalsk eller bedrageri, anmelder vi sagen til politiet.

8.1 Svindel med støtteberettigelse og misbrug af tilskud

Landbrugsstyrelsen kontrollerer ansøgninger om tilskud for at vurdere, om der kan være tale om svig.

'Svig' er den betegnelse, Europa-Kommissionen bruger for bevidst misbrug af EU-midler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling, der påvirker retten til støtte eller omfanget af støtte. Det kan være ukorrekte erklæringer eller dokumenter, tilsidesættelse af en oplysningspligt eller anvendelse af midler eller investeringer til andet formål, end de var bevilget til. Svig medfører, at støtten helt eller delvist bortfalder og kan desuden medføre støtteudelukkelse²⁰⁸, bøde eller i alvorlige tilfælde fængselsstraf²⁰⁹.

²⁰⁷ Kapitel 5 i lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020.

²⁰⁸ Artikel 64, stk. 4, litra a og d, i forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013

²⁰⁹ § 289 a i lovbekendtgørelse nr. 1851 af 20. september 2021 (straffeloven)

9. Behandling og offentliggørelse af data

Når du indsender Fællesskema 2022, skal du være opmærksom på følgende forhold i relation til Databeskyttelsesforordningen²¹⁰, som suppleres af databeskyttelsesloven²¹¹:

Vi behandler de oplysninger, du har givet i Fællesskema 2022 i forbindelse med afgørelsen om udbetaling og eventuel sanktion og krav om tilbagebetaling af støtte fra Landbrugsstyrelsen.

Landbrugsstyrelsen, Nyropsgade 30, 1780 København V, er dataansvarlig.

Du kan anmode om at få indsigt i, hvilke oplysninger vi behandler i forbindelse med din ansøgning²¹².

Du har efter anmodning i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen krav på at få berigtiget, slettet eller blokeret oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende eller på lignende måde er behandlet i strid med lovgivningen²¹³.

Du skal være opmærksom på, at hvis du tildeles støtte, så vil bl.a. CVR-nummer, firmanavn, fornavn, efternavn og den udbetalte støtte offentliggøres på internettet af Landbrugsstyrelsen med hjemmel i lovgivningen.²¹⁴

Vi gør i øvrigt opmærksom på, at afgivne oplysninger er undergivet offentlighed i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens og databeskyttelseslovens regler om behandling af personoplysninger. Spørgsmål om aktindsigt afgøres efter reglerne i forvaltningsloven²¹⁵, offentlighedsloven²¹⁶ og miljøoplysningsloven²¹⁷.

²¹⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2016/679

²¹¹ Lov nr. 502 af 23. maj 2018

²¹² § 15, stk. 1, i lov 502 af 23. maj 2018

²¹³ artikel 16, 17 og 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2016/679

²¹⁴ Artikel 111 i forordning 1306/2013 af 17. december 2013

²¹⁵ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014

²¹⁶ Lov nr. 606 af 12. juni 2013

²¹⁷ Lovbekendtgørelse nr. 980 af 16. august 2017

Du kan læse mere om databeskyttelsesloven på Datatilsynets hjemmeside: datatilsynet.dk. Du er også velkommen til at kontakte Landbrugsstyrelsen, Jura på denne adresse: jura@lbst.dk. Hvis du ønsker oplysninger udleveret eller slettet, kan du kontakte Landbrugsstyrelsen, Landbrugsstøtte & Geodata på denne adresse: Landbrugsstotte-Geodata@lbst.dk.

9.1 Overførsel af data

Alle oplysninger i dit fællesskema vil blive overført til Generelt LandbrugsRegister (GLR)/Centralt HusdyrbrugsRegister (CHR), som er et grunddataregister for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris område.

Et af formålene med GLR/CHR er, at de registrerede så vidt muligt kun skal afgive grundoplysninger én gang. Herefter gemmes oplysningerne centralt, så alle institutioner under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri kan bruge eller genbruge dem. Derudover bruges oplysningerne af Danmarks Statistik.

Desuden overfører vi marker, der er anmeldt med afgrødekoder for kartofler, til et register over kartoffelavl. Registret skal sikre sporbarhed i forbindelse med sygdomme.

I overensstemmelse med Databeskyttelsesforordningens regler om indsigt kan du få oplyst, hvad der er registreret om dig i GLR/CHR²¹⁸. Hvis du ønsker indsigt, skal du sende en anmodning herom til den af ministeriets institutioner eller databehandlere, du normalt har kontakt med.

Derudover overføres data til Europa-Kommissionen til brug for statistik samt til revision af vores sagsbehandling.

Vær opmærksom på, at dine data er undergivet offentlighed med de begrænsninger, der følger af lovgivningen²¹⁹.

Landbrugsstyrelsen har pligt til at offentliggøre visse oplysninger

For at sikre åbenhed om EU-midlerne har Landbrugsstyrelsen pligt til at offentliggøre følgende oplysninger, når vi udbetaler støtte under Den Fælles Landbrugspolitik²²⁰:

- støttemodtagerens navn eller evt. firmanavn
- kommune
- hvilke foranstaltninger (støtteordninger) modtageren har fået støtte til.
- størrelsen af udbetalingerne i den pågældende udbetalingsperiode. Opdelt på foranstaltningsniveau samt i national støtte og EU-støtte.
- den samlede sum som modtageren har fået i en given udbetalingsperiode.

Medlemslande kan vælge at offentliggøre yderligere oplysninger, og Landbrugsstyrelsen offentliggør for gennemsigtighedens skyld desuden følgende oplysninger om støttemodtagere:

- CVR-nummer (hvis støtten er søgt under et CVR-nummer)
- Postnummer
- Region

Offentliggørelsen sker på Landbrugsstyrelsens hjemmeside: lbst.dk

²¹⁸ artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2016/679

²¹⁹ Lov nr. 502 af 23. maj 2018

²²⁰ Artikel 111 i forordning 1306/2013 af 17. december 2013

10. Retsgrundlag

Reglerne for direkte støtte er fastsat i følgende forordninger, love og bekendtgørelser:

10.1 EU-regler

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 2020/2220 af 23. december 2020 om visse overgangsbestemmelser vedrørende støtte ydet fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne \(ELFUL\) og fra Den Europæiske Garantifond for Landbruget \(EGFL\) i 2021 og 2022 og om ændring af forordning \(EU\) nr. 1305/2013, \(EU\) nr. 1306/2013 og \(EU\) nr. 1307/2013, for så vidt angår midler og anvendelse i 2021 og 2022, og forordning \(EU\) nr. 1308/2013, for så vidt angår midler og deres fordeling i 2021 og 2022](#)

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne \(ELFUL\) og om ophævelse af Rådets forordning \(EF\) nr. 1698/2005](#)

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning \(EØF\) nr. 352/78, \(EF\) nr. 165/94 \(EF\) nr. 2799/98, \(EF\) nr. 814/2000, \(EF\) nr. 1290/2005 og \(EF\) nr. 485/2008, med senere ændringer](#)

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 908/2014 af 6. august 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår betalingsorganer og andre organer, økonomisk forvaltning, regnskabsafslutning, regler om kontroller, sikkerhedsstillelse og åbenhed, med senere ændringer](#)

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 af 17. december 2013 om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning \(EF\) nr. 637/2008 og Rådets forordning \(EF\) nr. 73/2009, med senere ændringer](#)

[Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 639/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 om regler for direkte betalinger til landbrugere under den fælles landbrugspolitik støtteordninger og om ændring af bilag X til nævnte forordning, med senere ændringer](#)

[Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækning af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse, med senere ændringer](#)

[Kommissionens delegerede forordning \(EU\) 2016/1393 af 4. maj 2016 om ændring af Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækning af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse](#)

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 641/2014 af 16. juni 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1307/2013 om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik, med senere ændringer](#)

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 809/2014 af 17. juli 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, foranstaltninger til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse, med senere ændringer](#)

[Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) 2018/746 af 18. maj 2018 om ændring af gennemførelsesforordning \(EU\) nr. 809/2014 for så vidt angår ændringer af enkeltansøgninger og betalingsanmodninger og kontrol](#)

[Rådets forordning \(EF\) nr. 1290/2005 af 21. juni 2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik](#)

[Rådets forordning \(EF, EURATOM\) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser](#)

10.2 Danske regler

10.2.1 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris ressortområde

[Bekendtgørelse af lov nr. 115 af 6. februar 2020 om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. \(landbrugsstøtteleven\)](#)

[Bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v. \(Grundbetalingsbekendtgørelsen\)](#)

[Bekendtgørelse nr. 2248 af 1. december 2021 om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer, som ændret ved \[Bekendtgørelse nr. 449 af 13. april 2022\]\(#\)](#)

[Bekendtgørelse nr. 128 af 26. januar 2021 om tilskud til ekstensivering med slæt](#)

[Bekendtgørelse nr. 903 af 29. juli 2014 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/2015 og om plantedække med senere ændringer, herunder \[Lov nr. 338 af 2. april 2019 af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag\]\(#\)](#)

[Bekendtgørelse nr. 1788 af 1. december 2020 om markfrø](#)

[Bekendtgørelse nr. 1236 af 24. november 2017 om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur](#)

[Lovbekendtgørelse nr. 980 af 16. august 2017 af lov om aktindsigt i miljøoplysninger](#)

[Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 af lov om vandløb](#)

[Bekendtgørelse nr. 315 af 28. marts 2019 af lov om skove](#)

[Bekendtgørelse nr. 1273 af 27. november 2017 om Landbrugsstyrelsens opgaver og beføjelser](#)

10.2.2 Øvrige ressortområder

[Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 459 af 13. maj 2014 af lov om renter og andre forhold ved forsinket betaling \(Renteloven\)](#)

[Justitsministeriets lovbekendtgørelse nr. 1851 af 20. september 2021 af straffeloven](#)

[Databeskyttelsesforordningen, Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF \(generel forordning om databeskyttelse\)](#)

[Justitsministeriets lov nr. 606 af 12. juni 2013 om offentlighed i forvaltningen \(Offentlighedsloven\), som ændret ved lov nr. 145 af 24. februar 2020](#)

[Lov nr. 572 af 19. december 1985 om offentlighed i forvaltningen, med senere ændringer](#)

[Bekendtgørelse nr. 950 af 23. juni 2020 om euforiserende stoffer.](#)

[Finansministeriets bekendtgørelse nr. 647 af 13. april 2021 om Nemkontoordningen \(Nemkontobekendtgørelsen\)](#)

[Finansministeriets bekendtgørelse nr. 798 af 28. juni 2007 af lov om offentlige betalinger m.v. med senere ændringer](#)

Bilag 1. Stikordsregister

2 m-bræmmer	24; 47; 48	frugttræer	39; 42; 43
2 meter dyrkningsfri bræmme	43	fuldmagt	17
20-årig udtagning	51	fuldmagten	18
administrative kontrol	70	fysisk grænse.....	69
afgræsning	31; 64; 67; 77	gartneriafgrøder	38
afgrødekategorier	12	gennemsnitsværdien	81
afgrødekode	53	GLM	14; 23; 24; 25; 37; 43
afgrødekoder	68	GLM-fortidsminder	14; 24; 73; 77
aktiv landbruger	11; 19; 50	GLM-landskabelementer.....	25; 43
aktivitetskravet	47; 50; 64; 77	GLM-søer	73; 77
andre aktiviteter end landbrugsdrift	61	GLM-vandhuller og søer.....	14
Ansøgningsfrist.....	11	god landbrugs- og miljømæssig stand ...	23; 24; 43
ansøgningsfristen	15	Golfbane.....	63
arealafvigelser.....	82; 83; 91; 92; 93	grundbetaling....	9; 11; 12; 13; 14; 15; 17; 20; 21; 22; 23; 24; 25; 39; 47; 50; 52; 53; 55; 60; 61; 62; 67; 68; 72; 73; 75; 76; 77; 78; 79; 80; 81; 84; 97; 110
artikel 32.....	17; 19; 50; 53; 80; 96; 97	Grundbetaling	8; 43
barjordsstriber	46	Grundbetalingen.....	83
Bedriftens ejendomme	21	grundbetalingsordningen	13
betalingsrettigheder. 9; 10; 11; 13; 22; 81; 82		græs.....	12; 27; 30; 31; 43; 47; 74
brakareal.....	24; 47	græsarealer	51; 107
brakarealer.....	19; 24; 61	grøn støtte.....	9; 81; 91
braklagte arealer.....	24; 47	Grøn støtte	8
Braklagte arealer.....	31; 37	grønne krav	9; 12; 21
brugsret	20	grønne støtte ...	11; 12; 13; 15; 20; 81; 83; 91; 110
brændenælder	77	grøntfoder	27
buske.....	27; 31; 39; 42; 44; 75	gødning	61; 103
bygninger.....	77	hamp	38
bøder	98	høringsbrev	87
capping	82	høringsbreve.....	86
Centralt HusdyrbrugsRegister	100	ikke-landbrugsmæssige aktiviteter.....	13
certificeringsmærkesedler	39	ikke-støtteberettigede arealer ...	71; 76; 87
CPR-	10	ikke-støtteberettiget.....	73
CPR-nr	81	indtegningsoverlap	87
CVR-	10	insektvold	47
CVR-nr	82	insektvolden	47
direkte arealstøtte	8; 9; 10; 81; 91	Internet Markkort	9; 25; 74
direkte betalinger .. 9; 13; 14; 22; 84; 102; 103		jagt	60
dispensation	51	jordbehandling	37; 38
dokumentfalsk eller bedrageri	98	jordforbedringsmidler.....	61
drivhuse.....	23; 38	juletræer	19; 38; 50; 73
dyrkede arealer.....	39; 68	kartofler	61
Dyrkede arealer	27	Klynger af træer	27
ekspropriation.....	13	kontrol .	21; 22; 39; 82; 86; 87; 90; 91; 98
ekspropriationen	62	kortholdte vildtstriber.....	47
elefantgræs	39	krydsoverensstemmelse .	9; 14; 21; 23; 24; 25; 44; 83; 95; 103
elefantgræs og rørgræs.....	43	køkkenhaver	77
fast tillæg	81	kørespor og gange.....	41
femårsreglen	28	landbrugsaktivitet	9; 11; 19; 26; 44; 47; 50
finansiell disciplin	82; 84	landbrugsareal	9; 13; 22; 50; 55; 62
forbudsperioden	47	landbrugsdrift	60
Force majeure.....	17	landskabelementer	25
fortidsminde	25; 43		
fradrag i støtten	14; 84		
Fradrag, grundbetaling.....	75		
fredskov	19; 50		

lavskov	39; 40; 108; 109; 110
Lufthavn.....	63
lukkede væksthuse.....	23
lærkepletter.....	47
Lærkepletter.....	47
markblok.....	23; 67; 69; 70; 73; 74; 87
markblokgrænser	70; 86
markblokke.....	67; 70; 72; 73; 74; 77; 87
markblokkens støtteprocent. 31; 73; 74; 97	
Markblokkens støtteprocent. 31; 72; 74; 75	
markblokkemaet.....	70
markkort.....	9; 10; 11; 15; 17; 18; 83
MFO.....	24
Militære øvelsesområder	63
miljø- og økologitilsagn	16; 22
miljøfokusområde.....	24; 25
miljøfokusområder.....	12
miljøtilsagn.....	51
Miljøtiltag, ej landbrugsarealer	53
Minimum 0,30 ha	22
minimumsgrænse	22
Minimumsgrænse	110
minimumskrav	22
Minimumskrav.....	13; 14
misbrug af EU-midler	98
modregningskrav	82
Museumslovens regler.....	43
nationale loft	82; 84
Natura 2000	24; 51
naturareal	64
Naturarealer	63
NemID	81
NemKonto	10; 81; 82
nyetablerede landbrugere.....	9
omdrift.....	30; 31; 44; 51
omdriften	39
omdriftsareal	12
omdriftsarealer	27
omlægning	12
overlap	69
papirskema.....	17
permanent græs.... 12; 19; 26; 28; 30; 31;	
44; 64; 67; 69; 72; 73; 74; 108; 109;	
110	
permanente afgrøder	38; 44
plantedække..... 14; 24; 37; 47; 65; 103	
planteskolekulturer	38
Plantetæthedskravet.....	40
pløjning.....	37; 47
pyntegrønt.....	19; 50
randzone	47
randzoner.....	48; 69
reduktion.....	82; 91
rekreative arealer	77
ridning	60
rørgræs.....	39; 43
rådighed.....	20; 60; 86
sanktion	22; 85; 86; 99
skel	66; 69; 74
skov	109
skovrejsning	55; 80
skydebaner.....	63
slagtepræmie	13; 22
Slagtepræmie	8
slåning	19; 24; 44; 47; 64; 77
stævning	39; 40
støtte til unge nyetablerede landbrugere 81	
støtteberettigede... 12; 13; 14; 20; 21; 22;	
27; 30; 38; 39; 40; 43; 67; 70; 72; 73;	
74; 77; 81	
støtteberettigede areal.....	72; 74; 87
støtteberettigelse	86
støtteberettiget . 9; 13; 21; 22; 23; 31; 37;	
38; 60; 62; 73; 76; 78; 79; 80; 81; 97	
støttebetingelse.....	40; 47
støttebetingelser	38; 39; 91
Støttebetingelser	43; 48; 74
støtteprocent	31; 67; 73; 76; 80
støtteprocenten	76; 77
svig	98
særlige omstændigheder	17
søer og vandhuller	25
Søer og -vandhuller	43
Tast selv-service	9; 10; 11; 17
telemåling	87
tilbagebetaling	82; 84; 91; 99
tilsagn til skovrejsning	97
trampestier	60
Trampestier	65
transport	81; 82
Transport	82
transport i støtten.....	81
træer	24; 27; 31; 44; 75
udbetaling .. 10; 22; 50; 75; 81; 84; 86; 99	
udbetalt støtte.....	82
unge landbrugere	17
Unge Landbrugere	8
uregelmæssigheder	86
vand- og naturprojekter	52
vandhuller	14; 24
vandlidende	21; 64
vandløb og søer.....	24; 47
vandløbsloven	48
Veje og Kørespor	64
vildt- og bivenlige tiltag.....	44; 47
Vildt- og bivenlige tiltag	44; 45; 47
vildtstriber	46
virksomheder	9
vådområder	31; 51; 75
ændringsforslaget.....	74
ændringsfristen	17; 69; 74; 87; 97
økologisk.....	12; 67
ø-støtte	17; 81
Ø-støtte	8; 9

Bilag 2. Ordliste

Dette er en liste med korte forklaringer af ord. Se de relevante afsnit i vejledningen og eventuelt relaterede henvisninger for det fulde regelsæt på området.

Arealafvigelse	Arealafvigelsen er afvigelsen mellem det anmeldte areal i ansøgningen og det fastslåede areal.
Afgrødekategori	Alle afgrøder er fordelt i afgrødekategorier. Det er et af de grønne krav at have flere afgrødekategorier på bedriften.
Afgrødekode	Der hører en afgrødekode til hver afgrøde. Du skal bruge afgrødekoden, når du angiver din afgrøde.
Agerjord (omdriftsarealer)	Anvendes som synonym for omdriftsarealer. Læs om omdriftsarealer længere nede på listen. Dvs. arealer, der dyrkes med afgrøder, og brakarealer, hvor aktivitetskravet for brakarealer er opfyldt, samt arealer i væksthuse under permanent eller midlertidig overdækning.
Aktivitetskrav	Du skal overholde et aktivitetskrav på visse arealer. Det betyder, at du skal slå eller afgræsse græsarealer, slå brakarealer samt holde arealer med flerårige kulturer og permanente afgrøder i en sådan stand, at hovedafgrøden ikke hæmmes af ukrudt. Se også landbrugsaktivitet.
Aktiv landbruger	En person, der udøver en landbrugsaktivitet på min. 2,00 ha eller er berettiget til at modtage slagtepræmie og dyrker min. 0,30 ha, og som ikke driver visse virksomhedstyper. For at erhverve betalingsrettigheder skal du være aktiv landbruger, dvs. være berettiget til grundbetaling eller slagtepræmier.
Anmeldt areal med betalingsrettigheder	Du kan kun få udbetalt direkte arealstøtte for de arealer, hvor der kan udnyttes betalingsrettigheder. Hvis der er forskel på det anmeldte areal og antallet af betalingsrettigheder i ha, udbetaler vi på grundlag af den mindste af disse to størrelser.
Anmeldt areal med tilsagn	Det areal, du indberetter et tilsagn for i fællesskemaet. Det kan være miljø-, økologi- eller skovrejsningstilsagn.
Ansøger	En person eller selskab (juridisk person), der ansøger om støtte eller tilskud fra en eller flere ordninger.
Artikel 32	Du har mulighed for, at få grundbetaling til arealer, som ikke opfylder de almindelige støttebetingelser for grundbetaling. Dette kan lade sig gøre under undtagelse fra de almindeligt gældende støttebetingelser til grundbetaling, populært betegnet "artikel 32". Grundbetaling til vand-, miljø- og skovrejsningsprojekter kan komme i betragtning under artikel 32. Det er dog et grundlæggende krav, at der blev søgt og udbetalt retmæssig enkeltbetaling til arealet i 2008.
Bedrift	Alle de produktionsenheder, landbrugeren driver i Danmark. En teknisk, økonomisk enhed, som f.eks. et gartneri eller et landbrug. En virksomhed kan bestå af flere bedrifter.
Bestemmelse	Ordlyd, der fastslår, hvad der er gældende lov eller forskrift inden for et område (Den Danske Ordbog, DDO)
Betalingsrettighed	Betalingsrettigheder danner grundlag for udbetaling af grundbetaling. En betalingsrettighed udnyttes med en ha støtteberettiget areal. Betalingsrettigheder med en størrelse mindre end 1 ha, som f.eks. 0,5, ha udnyttes med et tilsvarende støtteberettiget areal.
Betalingsrettighed –værdi	Værdien af en betalingsrettighed er det beløb, som udbetales, hvis betalingsrettigheden bliver udnyttet sammen med et støtteberettiget areal. Værdien er den samlede værdi pr. ha, inklusiv diverse tidligere historiske tillæg.
Betingelse	Krav, der stilles af en person eller instans, og som forlanges opfyldt, før noget kan ske (Den danske ordbog, DDO)
Bibranchekode	En registrering af en biaktivitet, hvis din virksomhed har aktiviteter inden for mere end én branche. Hvis omsætningen på biaktiviteten er stor nok (over 300.000 kr.), og hvis den udgør mindst 10 procent af den samlede omsætning, kan du registrere op til tre bibrancher.
Braklagt areal	Landbrugsarealer uden produktion af afgrøder eller afgræsning, men som holdes i en stand, der gør dem egnede til græsning eller dyrkning. Dvs. at arealer, der ikke dyrkes i indværende kalenderår, betegnes i grundbetalingen som brakarealer

Branchekode	En statistisk klassifikation af økonomiske aktiviteter. Registreringen skal foretages i forhold til den økonomiske aktivitet, der er dominerende i din virksomhed.
Bruttoareal	Markblokkens samlede areal uden nogen fradrag.
Capping	Alle direkte støttebeløb over 150.000 euro nedsættes med 5 procent.
Direkte landbrugsstøtte	Direkte landbrugsstøtte er direkte betalinger til landbrugere fra følgende ordninger: grundbetaling, grøn støtte, slagtepræmie, ø-støtte og støtte til unge nyetablerede landbrugere.
Driftsleder	Landbrugeren, der er ansvarlig for den landbrugsmæssige drift af bedriften.
Dyrkbare arealer	Arealer, der under normale vejrforhold er egnede til mekanisk jordbehandling og høst i perioden 15. maj til 25. september. For permanente græsarealer gælder dog, at arealerne skal kunne afgræsses eller slås i perioden 1. juni til 31. august.
Dyrkede arealer	Arealer, der er tilsået eller tilplantet med normal udsædsmængde senest 31. maj i ansøgningsåret, eller arealer med grøntsager og lavskov, der er tilplantet senest 31. august.
Enkeltbetaling	Betegnelse for EU-landbrugsstøtteordning indført i 2005, og som blev afskaffet med indførelse af grundbetalingen i 2015.
Ekspropriation	Tvangsindgreb, hvor offentlige myndigheder varigt eller for en periode overtager et areal for at bruge det til f.eks. vej- eller jernbanearbejde.
Flerårige kulturer	Afgrøder, som artiskokker, asparges, rabarber, hindbær, brombær, morbær, loganbær, ribs, solbær, stikkelsbær, tranebær, blåbær og andre frugter af slægten Vaccinium, betragtes i sammenhæng med grundbetalingen som permanente afgrøder.
Force Majeure	En helt ekstraordinær, uforudsigelig og udefrakommende begivenhed, der bevirker, at frister eller støttebetingelser ikke kan overholdes.
Forpligtelse	Aftale mellem to eller flere parter om at gøre noget bestemt eller forholde sig på en bestemt måde (Den Danske Ordbog, DDO), f.eks. en plejeforpligtelse (afgræsning eller slæt).
Forsæt	En bevidst overtrædelse af reglerne.
Fradrag, grundbetaling	Markering i Internet Markkort (IMK), der viser områder, der er registreret som ikke-støtteberettigede under grundbetaling og Økologisk Arealtilskud.
Fuldmagt, elektronisk	Ved at logge på Tast selv kan du give en elektronisk fuldmagt til at indsende ansøgninger eller svare på breve via Tast selv. Du kan også give en fuldmagt kun med læseadgang.
Fællesskemaet	Det skema, som skal benyttes til ansøgning om støtte eller tilsagn under en række ordninger. Skemaet benyttes også til indberetning af oplysninger om økologisk drift.
GLM	God landbrugs- og miljømæssig stand.
GLM-landskabelementer	Består af GLM-søer og GLM-fortidsminder. Landskabelementerne kan ses i Internet Markkort (IMK).
Græsarealer	Græsarealer omfatter permanente græsarealer og græsarealer i omdrift.
Græs i omdrift	Areal, der anvendes til dyrkning af græs eller andet grøntfoder. Både hvis der er tale om naturlige (selvsåede) eller dyrkede (tilsåede) arealer, som har været dyrket med en anden afgrøde end græs og andet grøntfoder inden for de seneste 5 år.
Græsningsret	En græsningsret giver ret til at sætte dyr på græs eller tage slæt på arealet, mens arealet i øvrigt henligger for ejers/forpagters regning og risiko.
Grønne krav, grøn støtte	De tre grønne krav er 1) flere afgrødekategorier, 2) miljøfokusområder (MFO) og 3) opretholdelse af permanent græs, herunder pløjeforbud i miljømæssigt sårbare områder (MSO).
Ha	En ha (ha) er et areal på 10.000 m ² eller 0,01 km ² , f.eks. 100 meter × 100 meter.
Internet Markkort	Også kaldet IMK eller IMK 2.0. Internet Markkort er et digitalt kortsystem til elektronisk indberetning, dvs. indtegnning af marker i et markkort. Systemet findes ved at logge på Tast selv.
Jordbrugsmæssig udnyttelse	Ved jordbrugsmæssig udnyttelse forstås, at de ansøgte arealer udnyttes til jordbrugsmæssig drift, såsom landbrug, skovbrug, gartneri, herunder blomstergartneri, frugtplantage, planteskole eller lignende.
Kontrolperiode (flere afgrødekategorier)	Kontrolperioden for flere afgrødekategorier er fra 15. maj til 25. juli. Det er en periode, hvor hovedafgrøden skal kunne konstateres på arealet for at kunne tælle med som en afgrødekategori.
Konstateret areal	Det godkendte areal.

Krydsoverensstemmelse (KO)	Overholdelse af nationale bestemmelser vedrørende folke-, plante- og dyresundhed, miljø, dyrevelfærd og god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) som betingelse for udbetaling af den fulde støtte.
Landbrug	Virksomhed, der beskæftiger sig med dyrkning af afgrøder og avl og opdræt af husdyr. Betyder også ejendom, hvor denne virksomhed foregår. (Den Danske Ordbog, DDO)
Landbruger	En fysisk eller juridisk person eller en sammenslutning heraf, der udøver landbrugsaktivitet.
Landbrugsareal	Areal med agerjord, herunder brak, permanent græs eller permanente afgrøder, herunder lavskov.
Landbrugsmæssig drift	F.eks. rådighed over et støtteberettiget areal på mindst 2,00 ha, som drives landbrugsmæssigt eller har erhvervmæssigt hold af dyr til landbrugsformål.
Landbrugsaktivitet	Produktion, avl eller dyrkning af landbrugsprodukter, herunder høst, malkning, opdræt af husdyr og hold af husdyr til landbrugsformål eller bevarelse af et landbrugsareal i en stand, der gør det egnet til græsning eller dyrkning.
Landekvoten for permanent græs	Den andel af permanent græs, der skal opretholdes på nationalt plan.
Lavskov	Beplantninger af løvtræer, der kan skyde fra stødet, og som stævnes mindst hvert tiende år. Dog hvert tyvende år for poppelavskov.
Lodsejer	Person (eller institution) som ejer en jordlod (Den Danske Ordbog, DDO)
Luftfoto	Billeder, der er tilgængelige i Internet Markkort, hvor der er taget højde for jordens krumning. Luftfotoene er optaget fra fly om foråret eller om sommeren. Kaldes også ortofotos
Mark	Der findes ikke en egentlig definition på en mark. En mark er en teknisk definition i fællesskemaet, dvs. at en mark er det, landbrugeren indtegner som en mark.
Markkort	Markkortet er det der elektroniske kort over alle ansøgerens marker, der indsendes sammen med fællesskemaet ved ansøgning om støtte. En ansøger kan godt have flere versioner af markkortet, men der kan kun være et markkort tilknyttet fællesskemaet.
Markblok	Et geografisk sammenhængende område, der som hovedregel følger permanente fysiske ydre grænser, herunder også permanente dyrkningsssel. Den ydre grænse for markblokken ændres primært med tilsvarende fysiske og topografiske ændringer. Hver markblok har sit eget markbloknummer.
Markbloktyper	Det er disse forskellige markbloktyper, der anvendes ud fra de registrerede arealer og luftfotos: <ul style="list-style-type: none"> - Basistype (BAS) benyttes til omdriftsarealer. - Perm. græs (PGR) benyttes til markblokke, der udelukkende indeholder permanent græs. Disse markblokke har en støtteprocent. - Væksthuse (VKS) benyttes til drivhuse og lignende. - Ingen støtte (ING) benyttes til markblokke, der ikke har et registreret støtteberettiget areal under grundbetaling. - Miljøordninger (MIL) benyttes til arealer, som kun er støtteberettigede under tilsagn og ikke grundbetaling. - LDP skov (LDP) benyttes til markblokke, der er eller tidligere har været omfattet af et skovrejsningsprojekt med tilsagn om støtte fra Naturstyrelsen.
Markblokkens støtteprocent	Benyttes i markblokke af typen permanent græs (PGR). Markblokkens støtteprocent kan være enten 100, 80, 60 eller 0 procent, dvs. det samlede støtteberettigede areal kan være reduceret.
Miljøfokusområder	Et af de tre grønne krav. Miljøfokusområde kan være 1) randzoner (frivillige), 2) GLM-landskabelementer (små søer og fortidsminder). 3) slåningsbrak (både sommer- og forårsslåning) eller blomsterbrak. 4) lavskov, 5) græsudlæg/efterafgrøder.
MFO	Miljøfokusområder
MFO-bræmmer	En fællesbetegnelse for MFO-markbræmmer og MFO-randzoner, herunder de lovpåkrævede 2 m-bræmmer. Der er to typer af MFO-bræmmer: Slåningsbræmmer, hvor aktivitetskravet er slåning, og blomsterbræmmer, hvor aktivitetskravet er etablering af en blanding af frø- og nektarproducerende planter.
MFO-landskabelementer	Landskabelementer omfattet af god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM), dvs. små søer og fortidsminder.
MFO-brak	Omdriftsarealer, der er udlagt som brak og opfylder betingelserne for braklagte arealer. Der findes tre typer brak: Slåningsbrak (både sommer- og forårsslåning), blomsterbrak og bestøverbrak. Bestøverbrak har en vægtningsfaktor på 1,5, mens de to øvrige braktyper har en vægtningsfaktor 1,0.

MFO-lavskov	Lavskov, der opfylder betingelserne for lavskov. Der må ikke anvendes plantebeskyttelsesmidler i de år, hvor arealet anvendes som MFO.
MFO-græsudlæg/efterafgrøder	Græsudlæg i en hovedafgrøde med krav om såning senest 31. maj. Efterafgrøder udsået som en blanding af mindst 2 afgrøder.
Miljømæssigt sårbare områder	Våde- eller kulstofholdige jorde indenfor Natura 2000-naturtyper beliggende i et Natura 2000-område.
MSO	Miljømæssigt sårbare områder.
Miljøordninger	Samlet betegnelse for ordningerne: Miljøvenlige jordbrugs-foranstaltninger (MVJ), Miljøvenlig drift af vådområder, Pleje af græs- og naturarealer, Pleje af permanente græsarealer, Braklagte randzoner, Opretholdelse af ændret afvanding samt Fastholdelse og pleje af vådområder.
Minimumareal/støtteberettiget til grundbetaling	Et sammenhængende støtteberettiget areal skal udgøre mindst 0,30 ha. Permanent græs og omdrift er ikke sammenhængende arealer.
Minimumareal/de grønne krav	De grønne krav kan opfyldes med arealer ned til 0,01 ha. Disse arealer skal være støtteberettigede, men der udbetales ikke grundbetaling for arealerne.
Minimumsgrænser for betaling af støtte	<p>Minimumsareal Minimumsgrænsen er på 2,00 ha for udbetaling af direkte arealbaseret støtte. Endvidere skal ansøger tilsvarende råde over betalingsrettigheder for mindst 2,00 ha, hvis der udelukkende søges grundbetaling for arealet.</p> <p>Minimumsbeløb Den samlede udbetalte støtte i slagtepræmie skal udgøre mindst 300 euro, svarende til ca. 2.233 kr.</p> <p>Ovenstående minimumsgrænser kan kombineres. Det betyder, at hvis den ene af minimumsgrænserne er overholdt, kan der udbetales direkte støtte fra ordninger, hvor den anden minimumsgrænse ikke er opfyldt.</p>
Minimumskrav	Minimumskrav vedr. plantebeskyttelsesmidler, som er fastsat i den nationale lovgivning, skal være omfattet krydsoverensstemmelse. Minimumskravene gælder for landbrugere, som modtager tilskud til foranstaltninger for bæredygtig anvendelse af landbrugsarealer.
National reserve	Den nationale reserve er en pulje af betalingsrettigheder for landbrugere i særlige situationer. Du kan søge om tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve, hvis du opfylder betingelserne. Værdien af inddragne betalingsrettigheder overføres til reserven.
Natura 2000-område	Et område, som er udpeget som del af et fælles europæisk netværk af naturbeskyttede områder, Natura 2000. Herunder særligt områder udlagt i henhold til EU's Habitatdirektiv samt EU's Fuglebeskyttelsesdirektiv.
Omdriftsareal (agerjord)	Arealer med agerjord, der indgår i omdriften og dyrkes med henblik på produktion af afgrøder, eller brakarealer, hvor aktivitetskravet for brakarealer er opfyldt, samt arealer i væksthuse under permanent eller midlertidig overdækning.
Overlap	Der er tale om overlap, når det samme areal er anmeldt af flere ansøgere.
Permanente afgrøder	Afgrøder uden for omdriften, bortset fra permanente græsarealer, som dyrkes i 5 år eller længere og giver udbytte i flere år, herunder planteskoler og lavskov.
Permanent græsareal	Areal, du anvender til dyrkning af græs eller andet grøntfoder, hvad enten der er tale om naturlige (selvsåede) eller dyrkede (tilsåede) arealer, som har været holdt uden for omdriften i mindst 5 år.
Producentsskifte	Overdragelse af en bedrift eller et areal ved salg eller forpagtning.
Reduceret konstateret areal	Det reducerede konstaterede areal er det konstaterede areal fratrukket reduktionen af den grønne støtte. Det konstaterede areal er det samme areal, som du kan få grundbetaling for.
Referenceandel	Den årlige andel af permanent græs, sammenholdes med referenceandelen. Herefter konstateres et eventuelt fald eller en stigning i andelen af permanent græs. Referenceandelen beregnes på ny i 2015.
Rådighed	Den person, der driver arealet for egen regning og risiko, har rådighed over arealet.
Rådighedsdato	Rådighedsdatoen er datoen for ansøgningsfristen. Det er den, der ejer eller forpagter et støtteberettiget areal ved ansøgningsfristen, der kan søge grundbetaling for det.
Sammenhængende arealer	Åbninger mellem to arealer i f.eks. et læhegn skal være mindst 20 meter brede, før det er tale om et sammenhængende areal. Hvis det ene eller begge arealer er mindre end 0,30 ha, kræves dog kun en støtteberettiget passage på 4 meter, før der er tale om et sammenhængende areal.

Sanktion	Administrativ nedsættelse af støtte på grund af arealafvigelse eller andre overtrædelser af betingelser for støtte.
Skemakontrol	Elektronisk kontrol af at fællesskemaet er udfyldt korrekt.
Skovlandbrug	'Skovlandbrug – landbrug med blandet produktion. Arealer med skovlandbrug er støtteberettigede, hvis de enkelte delmarker med støtteberettigede afgrøder overholder kravene til grundbetaling samt kravet om, at støtteberettigede landbrugsarealer skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,3 ha. I kapitel 2.7.1 kan du læse, hvordan sammenhængende arealer under 0,3 ha kan lægges sammen.
Støtteberettiget areal	Enhvert landbrugsareal på bedriften, der er drevet landbrugsmæssigt med udførelse af landbrugsaktiviteter eller overholdelse af aktivitetskrav eller opfylder betingelserne under artikel 32.
Støttemodtager	Modtager af støtte fra en tilskudsordning administreret af Landbrugsstyrelsen.
Støtteår	Støtteår er synonym for kalenderår
Svig	Bevidst misbrug af EU-midler
Taraareal	Taraarealet er det ikke-stedfæstede areal i markblokken, der ikke er støtteberettiget under grundbetaling og Økologisk Arealtilskud. Taraarealerne er udelukkende på markblokke, hvor hele arealet ikke er støtteberettiget under grundbetaling, eller hvor hele arealet tidligere ikke har været anmeldt eller ansøgt.
Tegningsret	Når man er tegningsberettiget i et selskab, kan man forpligte selskabet ved aftaler, som man indgår på vegne af selskabet.
Tilsagn og tilsagnshaver	Tilsagn er en "kontrakt" mellem Landbrugsstyrelsen og en juridisk person. Tilsagn løber typisk over 5 år, men der er før i tiden indgået 10- og 20-årige tilsagn. Tilsagn har typisk til formål at forbedre miljø og/eller biodiversitet, bl.a. ved at give tilsagnshaver et tilskud for ikke at bruge pesticider, nedsætte kvælstoftilførslen, ændre afvandingen på et areal eller andet.
Tilskud og tilskudsmodtager	Tilskud udbetales bl.a. fra ordninger under Landdistriktsprogrammet, bl.a. Miljøbettinget tilskud eller Pleje af græs- og naturarealer. Tilskudsmodtageren indgår typisk i et tilsagn, hvor vedkommende skal opfylde en eller flere forpligtigelser for at få udbetalt tilskuddet.
Transport i støtten	Der kan indsendes en erklæring om notering af transport i støtten til Landbrugsstyrelsen. Dermed udbetales støtten til tredjemand.
Vand-, natur- og skovprojekter	Projekter, der er påbegyndt som led i gennemførelsen af habitat-, fuglebeskyttelses- eller vandrammedirektiverne, har mulighed for at opnå grundbetaling under artikel 32.
Ø-støtte	Som supplement til grundbetalingen udbetales der støtte for landbrugsarealer, der ligger på ikke-brofaste øer.

Vejledning om grundbetaling 2022,
og generel vejledning om at søge direkte arealstøtte

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk